

Escriure amb seqüències didàctiques.

Materials docents

Alícia Santolària Òrrios (Facultat de Magisteri-UVEG)
Paulina Ribera Aragüete (Facultat de Magisteri-UVEG)
(Editores)

giel GRUP
D'INVESTIGACIÓ
EN ENSENYAMENT
DE LLENGÜES

Autoria:

Alícia Santolària (Dep. de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la UVEG)

Paulina Ribera (Dep. de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la UVEG)

María José García Folgado (Dep. de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la UVEG)

Eduardo España (Dep. de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la UVEG)

Betlem Soler (Dep. de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la UVEG)

Han fet possibles el coneixement i la utilització de les seqüències didàctiques un equip de
Mestres del CEIP Jaume el Conqueridor (Catarroja) i els seus respectius alumnes

ESCRIURE AMB SEQÜÈNCIES DIDÀCTIQUES. MATERIALS DOCENTS

Editores: Alícia Santolària Òrrios, Paulina Ribera Aragüete

ISBN: 978-84-697-4040-8

Llibre electrònic d'accés gratuït

ÍNDEX

Presentació	
Alícia Santolària, Paulina Ribera.....	4
Capítol 1: <i>La fitxa tècnica. 2n cicle d'Educació Infantil</i>	
Alícia Santolària.....	7
Capítol 2: <i>La fitxa tècnica. 2n cicle d'Educació Primària</i>	
Alícia Santolària.....	36
Capítol 3: <i>La biografia. 2n cicle d'Educació Primària</i>	
María José García Folgado i Paulina Ribera.....	85
Capítol 4: <i>La biografia. 3r cicle d'Educació Primària</i>	
María José García Folgado i Paulina Ribera.....	124
Capítol 5: <i>La biografia (anglès). 3r cicle d'Educació Primària</i>	
Betlem Soler.....	161
Capítol 6: <i>La nota crítica. 2n cicle d'Educació Primària</i>	
Eduardo España i Paulina Ribera.....	182
Capítol 7: <i>La nota crítica. 3r cicle d'Educació Primària</i>	
Eduardo España i Paulina Ribera.....	207
Capítol 8: <i>El conte. 1r cicle d'Educació Primària</i>	
Eduardo España i Paulina Ribera.....	238
Capítol 9: <i>El conte. 2n cicle d'Educació Primària</i>	
Eduardo España i Paulina Ribera.....	255

Presentació

Aquestes seqüències didàctiques (SD)¹ s'emmarquen en el projecte d'investigació ***Dificultats d'escriptura amb textos argumentatius i explicatius i intervenció didàctica. Una aproximació des de tres llengües***, dirigit per la Dra. Paulina Ribera Aragüete i finançat pel Vicerectorat d'Investigació de la Universitat de València Estudi General [codi: UV-INV-AE11-42019]. Es dugué a terme durant el curs escolar 2011-2012.

El projecte va nàixer per iniciativa del Grup GIEL (Grup d'Investigació en Ensenyament de Llengües)² de la Universitat de València, integrat per professorat de Didàctica de la Llengua de la Facultat de Magisteri. La recerca abastà els nivells educatius d'Educació Infantil, Educació Primària, Educació Secundària i el Grau de Mestre d'Educació Primària de la Facultat de Magisteri de la UVEG, tot i que en aquestes pàgines només mostrarem les seqüències didàctiques dissenyades i utilitzades en els nivells d'Educació Infantil i Primària.

El projecte aportà tres aspectes clau:

1. treballar a l'aula amb seqüències didàctiques en tots els nivells educatius;
2. un enfocament plurilingüe. La proposta abastà les tres llengües del currículum valencià (valencià, castellà i anglés), tot intentant reflectir una perspectiva de tractament integrat de les llengües;
3. l'ús de gèneres de base expositiva i argumentativa en els primers anys escolars.

Alguns dels resultats de les implementacions de les seqüències didàctiques s'han publicat en diferents llibres i articles i s'han mostrat en congressos i seminaris. Així mateix, el grup ha desenvolupat tasques formadores en distints fòrums com escoles i jornades de formació permanent del professorat³.

¹Utilitzarem indistintament el terme seqüències didàctiques o l'abreviatura SD.

²<http://grupogiel.com/ca/historia-del-grupo/>

³Les seqüències didàctiques foren implementades en diferents aules del CEIP Jaume el Conqueridor de Catarroja durant el curs escolar 2011-2012. Des d'ací volem agrair als mestres i als alumnes que hi participaren la seua implicació. També volem agrair a Adela Costa el seu suport, ja que ha col·laborat amb nosaltres des de l'inici del projecte.

Aquest material està dividit en 9 capítols. Al primer, trobareu la seqüència didàctica *La fitxa tècnica. 2n cicle d'Educació Infantil*. Al segon, *La fitxa tècnica. 2n cicle d'Educació Primària*, totes dues elaborades per Alícia Santolària Òrrios. Aquestes seqüències giren entorn del gènere textual de caire expositiu la fitxa tècnica i formaren part del seu projecte de tesi doctoral *L'ensenyament de la producció escrita mitjançant gèneres textuais i seqüències didàctiques. Un estudi en Educació Infantil i Primària*⁴. Al tercer i quart capítols, tots dos a càrrec de Maria José García Folgado i Paulina Ribera, trobem respectivament *La biografia. 2n cicle d'Educació Primària* i *La biografia. 3r cicle d'Educació Primària*. Tenen com a objectiu contribuir a la millora de l'expressió escrita dels alumnes de 2n i 3r cicle d'Educació Primària en les dues llengües oficials del nostre currículum (castellà i valencià). El gènere que centra la seqüència didàctica és la biografia, concretament, la de Vincent van Gogh. Al cinqué capítol, trobem de nou el gènere biografia, ara a càrrec de Betlem Soler Pardo. En aquest cas, la seqüència fou dissenyada per millorar la competència lingüística de la llengua anglesa en tercer cicle d'Educació Primària. En el capítol sisé, Eduardo España i Paulina Ribera exposen la seqüència didàctica *La nota crítica. 2n cicle d'Educació Primària*, i en el capítol seté, la nota crítica, aquesta vegada per a 3r cicle. Els mateixos autors tanquen els dos últims capítols del llibre: en el capítol huité trobem *El conte. 1r cicle d'Educació Primària* i en el nové, per a 2n. Les darreres dues propostes foren creades durant el curs 2012-2013 a petició de les mestres que l'any anterior participaren en el projecte esmentat a l'inici d'aquest document.

Volem afegir que es podria observar una certa heterogeneïtat en el disseny de les seqüències didàctiques, pensem que les diferents mirades han enriquit el projecte. Ara bé, totes han estat concebudes a partir del model de Dolz, Noverraz i Schneuwly (2001)⁵ de la Universitat de Ginebra.

⁴<http://roderic.uv.es/handle/10550/48528>

⁵Dolz, J.; Noverraz, M. i Schneuwly, B. (2001). *Séquences didactiques pour l'oral et pour l'écrit*. Bruxelles: Editions de Boeck.

Per acabar volem destacar que amb aquest projecte hem volgut conjugar diverses vessants. D'una banda, fer investigació a l'aula tot procurant així la col·laboració entre la universitat i l'escola. D'una altra, disposar de material didàctic útil tant per a ser emprat per professorat i alumnat d'Educació Infantil i Primària com per a la formació inicial dels mestres en les facultats de Magisteri. L'experiència ens ha demostrat l'interés d'aquest camí. Així, en aquestes pàgines mostrem els materials didàctics que hem dissenyat i implementat amb el propòsit d'oferir unes seqüències amb diversos tallers i activitats per tal que els mestres puguem triar aquelles que els resulten més adequades per a l'ensenyament. Alguns dels resultats obtinguts després de la implementació de les SD es poden llegir al llibre *Escrivim. Seqüències didàctiques per a l'escola* publicat per Edicions del Bullent.

Alicia Santolària Òrrios i Paulina Ribera Aragüete
(Universitat de València Estudi General)

*Material educatiu:
seqüència didàctica*

Capítol 1

La fitxa tècnica.

2n cicle d'Educació Infantil

Alícia Santolària Òrrios

Departament de Didàctica de la Llengua i de la Literatura
Facultat de Magisteri
Universitat de València Estudi General
Grup GIEL (Grup d'Investigació en Ensenyament de Llengües)

giel GRUP
D'INVESTIGACIÓ
EN ENSENYAMENT
DE LLENGÜES

Informació sobre la seqüència didàctica (SD)

Descripció temàtica:

- Fitxa tècnica del projecte “Les dones i els contes tradicionals”.

Descripció curricular:

- Educació Infantil. Segon cicle.

Llengua:

- Valencià.

Durada:

- Aproximadament una setmana.

Recurs educatiu:

- Una seqüència didàctica d'iniciació a l'exposició.

Introducció¹

L'objectiu de la seqüència didàctica (SD) que proposem és contribuir a explorar l'exposició escrita dels alumnes de segon cicle d'Educació Infantil. El gènere al voltant del qual s'articula la SD és la fitxa tècnica dins del projecte "Les dones i els contes tradicionals" que es du a terme en el *CEIP Jaume el Conqueridor* (Catarroja, València) durant el curs 2011-2012.

Des d'una perspectiva funcional, aprendre a escriure consisteix a aprendre a escriure textos diferents, adequats a una varietat de situacions de comunicació i amb finalitats diverses. La pràctica docent i la investigació demostren que abans del Cicle inicial, els alumnes aprenen sobre la lectura i l'escriptura, no sols pel que fa al codi sinó també en relació als aspectes textuais. Ens ubiquem, per tant, en la línia que considera que el coneixement del sistema d'escriptura i del llenguatge escrit són sabers diferents. Així, l'enfocament comunicatiu de la didàctica de la llengua situa el focus d'atenció en el text i el reconeix com a unitat de comunicació. Des d'esta perspectiva es defén que cal abordar l'ensenyament de l'escriptura i de la lectura des de contextos de comunicació reals i contextualitzats en els quals es remarca la necessitat d'escriure amb sentit.

¹ Per a realitzar esta seqüència didàctica ens basem en:

- GARCÍA FOLGADO, M.J.; ESPAÑA, E.; RIBERA, P. *La biografía. 3r cicle d'Educació Primària*, emmarcada en el projecte d'investigació *Dificultats d'escriptura amb textos argumentatius i explicatius i intervenció didàctica. Una aproximació des de tres llengües*. Dirigit per la Dra. Paulina Ribera Aragüete. Finançat pel Vicerectorat d'Investigació de la Universitat de València [codi: UV-INV-AE11-42019].

- DOLZ, J. i PASQUIER, A. *Escribo mi opinión. Una secuencia didáctica de iniciación a los textos de opinión para el tercer ciclo de Educación Primaria*. http://www.educacion.navarra.es/portal/digitalAssets/2/2033_escribop.pdf [data de consulta: 1-04-2012]

- DOLZ, J. i SCHNEUWLY, B. (2006). *Per a un ensenyament de l'oral. Iniciació als gèneres formals a l'escola*. València/Barcelona, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

- DUNAND, F., MONTESSUIT M. (2001). La présentation documentaire. Séquence 10, en Dolz, J, Noverraz, M., Schneuwly, B. (2001). *Séquences didactiques pour l'oral et pour l'écrit*, Bruxelles: Editions de Boeck.

- DOLZ, J. i VODOZ, F. (1994). *Où est mon petit chien ? Séquence didactique 2^E, J'observe des couvertures*, Département de l'instruction publique- Genève.

Estructura de la seqüència didàctica

Hem de tindre en compte que les operacions implicades en l'habilitat d'escriure són complexes i requereixen destreses, capacitats i procediments de diversos tipus. Esta seqüència didàctica té en compte totes estes operacions però sobretot destaca la planificació, la textualització i la revisió com a subprocessos que configuren el procés de composició d'un text (Hayes i Flower, 1980)². D'esta manera s'haurà de parar atenció a:

- La planificació, que consistix a definir els objectius del text i a establir la ruta que s'ha de seguir en realitzar tot el projecte d'escriptura.
- La textualització, configurada pel conjunt d'operacions de transformació dels continguts en llenguatge escrit linealment organitzat.
- La revisió, que consistix a llegir i avaluar el text per tal de millorar-lo no sols al final del procés sinó també durant el desenvolupament de la SD.

En la major part de les situacions d'aprenentatge el principal suport és el llenguatge oral, sobretot en etapes primerenques. En el nivell educatiu en què ens trobem la comunicació oral i les interaccions orals són al mateix temps el punt de partida i l'instrument de mediació per a avançar en l'autonomia de la producció de textos i d'esta manera ho reflectixen les activitats plantejades.

Així, per a abordar el gènere "La fitxa tècnica" s'hauran de tindre en compte els següents aspectes:

- ✓ És un gènere integrat en l'exposició que complix una funció informativa, essencial per a la construcció del coneixement i del pensament social crític.
 - Aporta informació detallada sobre algun tema.
 - Oferix una descripció de les característiques d'un objecte, d'un material, d'un producte, d'un procés, d'una exposició, etc.
 - Conté, de forma general, dades com el nom, les característiques físiques, les propietats, etc.
 - Resulta molt útil en el context escolar posat que en este àmbit es posen en marxa molts propòsits d'escriptura que culminen amb l'elaboració d'una exposició.
 - Esdevé necessària per a seleccionar, organitzar i mostrar els continguts que es volen plasmar en el projecte "Les dones i els contes tradicionals".

² FLOWER, L.S.; HAYES, J.R. (1980). The dynamics of composing: making plans and juggling constraints en L.W. Gregg i E.R. Steinberg (eds.), *Cognitive proceses in writing*, 31-50. Hillsdale. N. J. Erlbaum.

Estructura de la seqüència didàctica

- ✓ El desenvolupament de la capacitat de produir este text expositiu exigix la realització d'activitats que, bàsicament consistixen en:
 - La selecció de la informació més destacada.
 - La presentació de la informació de forma clara.
 - L'enfocament objectiu de la informació.

En el projecte “Les dones i els contes tradicionals” intervé tot el grup de mestres d'Educació Infantil i de primer cicle d'Educació Primària del *CEIP Jaume el Conqueridor* (Catarroja, València). La finalitat que perseguim amb esta tasca d'escriptura és elaborar fitxes tècniques que s'inclouran en l'exposició col·lectiva que es mostrarà al final del pla de treball. Este gènere, plantejat de manera senzilla, constituïx una tasca adequada per a l'Educació Infantil i 1r cicle d'E. Primària ja que contribuïx a l'adquisició del coneixement i dels sabers, que s'organitzen entorn de l'exposició, un patró textual imprescindible en la vida escolar i social dels infants. La seqüència didàctica esdevé el mitjà per a assolir les característiques pròpies del gènere.

El tema de l'exposició és “Les dones i els contes tradicionals”. El projecte s'articula com una mena de trencaclosques. Cada mestra triarà el conte que utilitzarà en la seua aula, que serà diferent al de les altres mestres. Amb les fitxes tècniques es podrà aportar la informació necessària sobre el conte triat i les referències als personatges femenins que hi apareixen. D'aquesta manera, al final, tota l'escola podrà llegir la informació obtinguda en cada aula.

Estructura de la seqüència didàctica

Fase 1: Emmarcament de la SD dins del projecte “Les dones i els contes tradicionals”

La mestra pot preguntar quins són els contes que coneixen els xiquets i les xiquetes, quins han après a casa i quins a l'escola. A continuació, introdueix la necessitat de saber-ne uns altres que estiguen protagonitzats per dones. Finalment, proposa a l'aula fer un projecte per a conèixer noves narracions al voltant del tema. En tria un i, seguidament, fa veure l'interés d'aprendre a realitzar fitxes tècniques per a l'exposició amb què culminarà el pla de treball i que tothom podrà veure a l'escola. Es realitza una activitat oral i col·lectiva per a ajudar els xiquets i les xiquetes a entendre el context de producció. Les preguntes poden ser del tipus:

- *Quants contes sabeu?*
- *Quins són els títols?*
- *Vos els han contat a casa o a l'escola?*
- Les protagonistes dels contes són xiques?
- Voleu que us explique un conte protagonitzat per una xica?
- Per què penseu que vos explique este conte?
- ...

Les orientacions (orals i col·lectives) poden ser del tipus:

- Haurem de fer fitxes tècniques de tot el que diem, si no, no ens en recordarem del que hem d'escriure en l'exposició.
- ...

Fase 2: Tallers de aprenentatge

El taller 1 servix com a introducció al gènere i el seu objectiu bàsic és que els alumnes reconeguen la fitxa tècnica entre d'altres gèneres. Es tracta d'aconseguir, d'una banda que es fixen en algunes característiques fonamentals del gènere, i de l'altra, que paren atenció a qüestions relatives a la producció dels textos, és a dir, als aspectes comunicatius (per què escriuen, per a qui, on, etc.).

L'objectiu del **taller 2** rau a observar i discriminar quin tipus d'informació s'ha d'incloure en una fitxa tècnica.

El taller 3 servix per a treballar l'organització de la fitxa tècnica.

El taller 4 treballa els aspectes lingüístics de la fitxa tècnica i dóna compte de l'ús de:

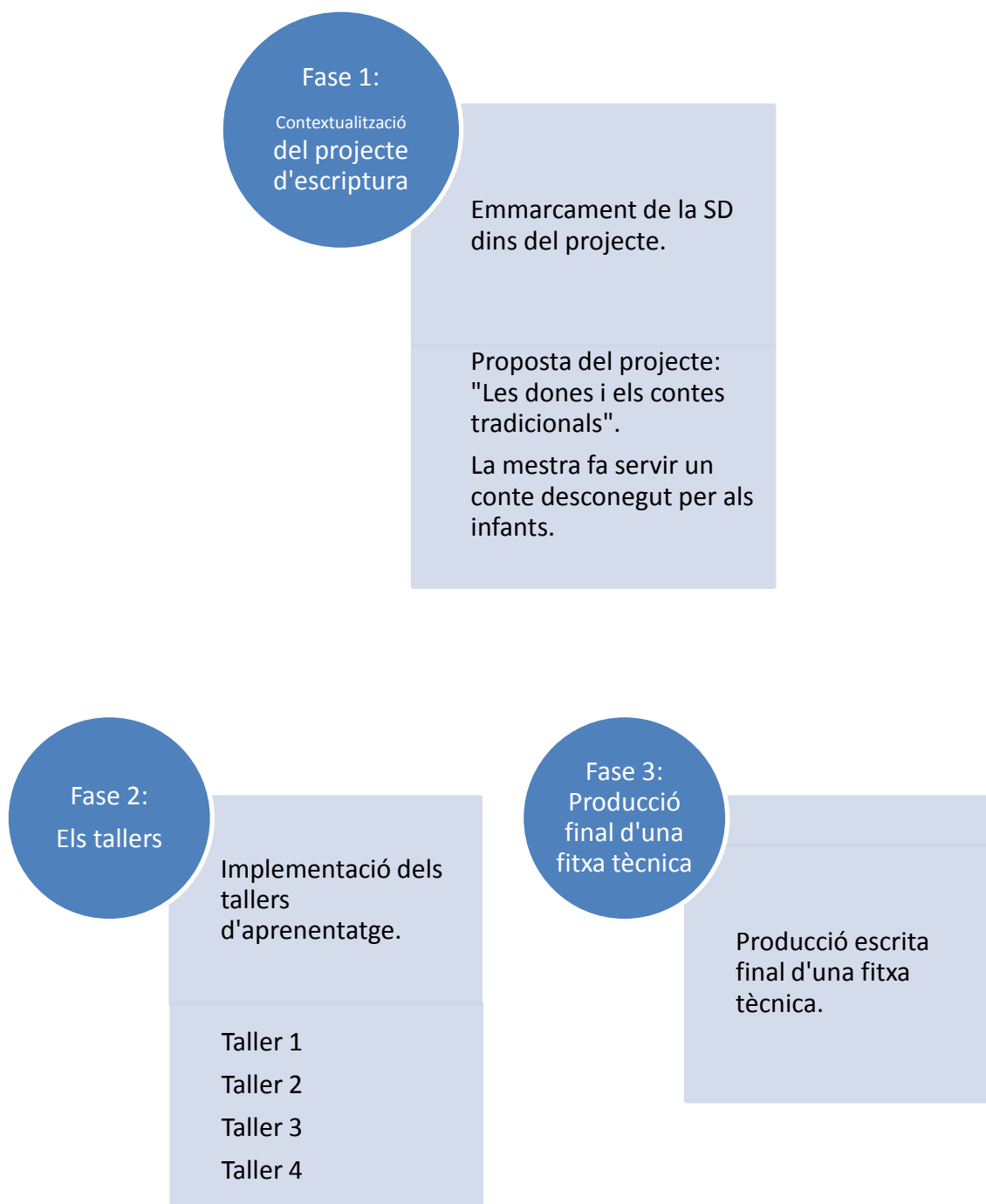
- Adjectius (masculí i femení).
- Infinitius.

Fase 3: Producció d'una fitxa tècnica

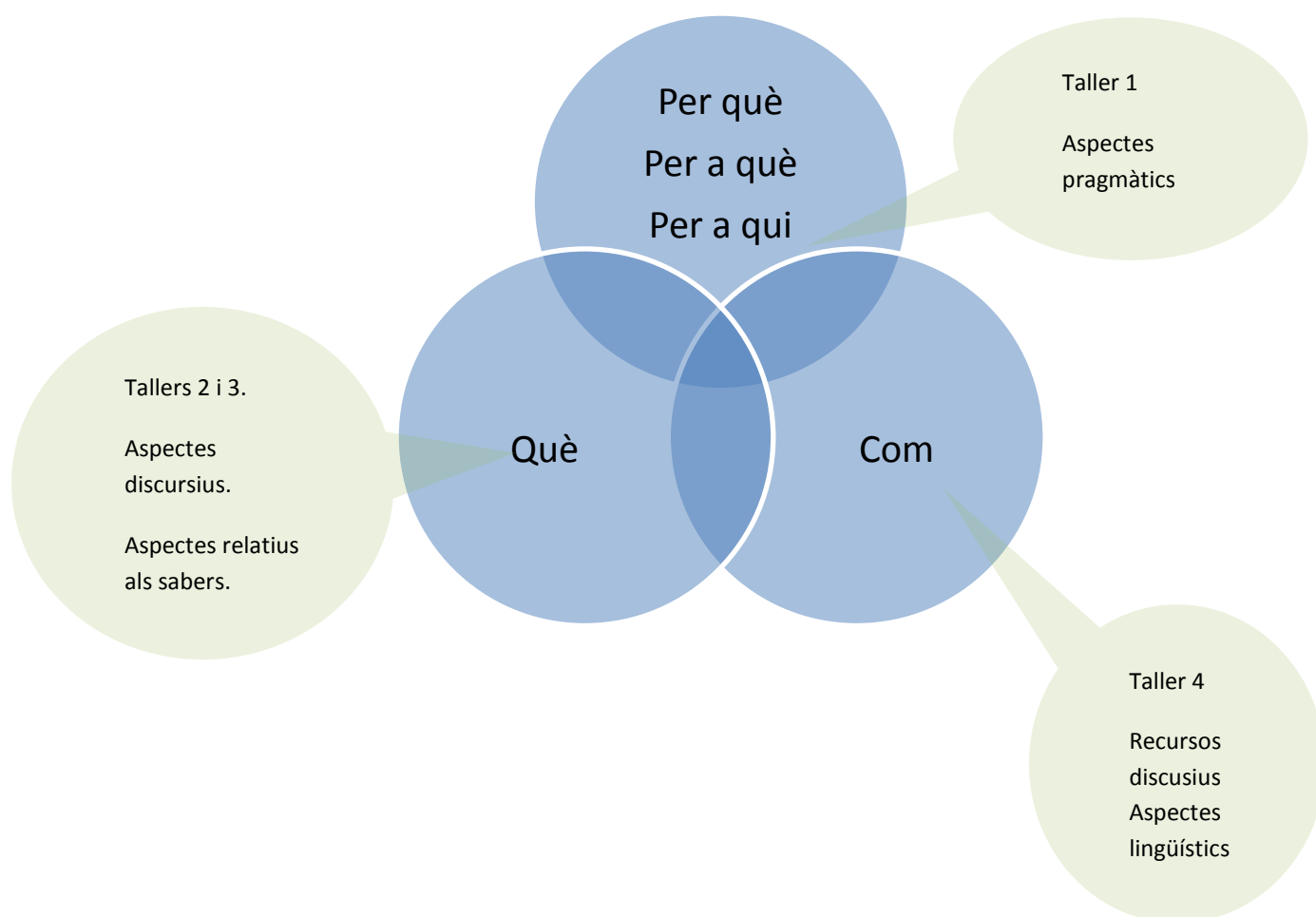
Es prepara l'alumnat per a la redacció definitiva de la fitxa tècnica. Es tracta, amb l'ajuda de la mestra i mitjançant el dictat a l'adult, d'escriure entre tots el text final. A continuació es revisen els continguts apresos durant els tallers abans de redactar el text final de forma col·lectiva.

Estructura de la seqüència didàctica

Quadre 1: Resum de les fases del projecte d'escriptura.

Quadre 3: Resum del contingut de les activitats i dels tallers.

Fase 1: Emmarcament del projecte “Les dones i els contes tradicionals”

En un projecte es partix d'un tema o problema negociat amb la classe que dóna lloc a hipòtesis que orienten la recerca. Per a interessar l'alumnat es realitzen activitats de sensibilització que la mestra pot introduir mitjançant la formulació de preguntes o l'aportació d'exemples. No es proposa la realització d'exercicis per a després escriure un text, sinó que es planteja la necessitat de produir un escrit amb un sentit determinat (escriure per a fer una exposició en aquest cas), es proposa als alumnes que pensin sobre la importància del text i la dificultat que comporta.

El plantejament es podria fer de la següent manera:

“En els pròxims dies farem una exposició sobre les dones i els contes tradicionals per a tota l'escola. Per recordar bé el que aprendrem escriurem fitxes tècniques. Les fitxes tècniques s'assemblen a les fitxes que fem amb els llibres de la biblioteca que ens emportem a casa. En una fitxa tècnica es recull informació sobre algun tema.

- Podríeu dir on podem trobar una fitxa tècnica?
- Podríeu dir on podríem posar una fitxa tècnica?
- Penseu que és difícil escriure-la ? Per què?

Aprendrem junts a redactar estes fitxes”.

Fase 2: Tallers d'aprenentatge

Taller 1. Què és una fitxa tècnica?

En este taller es presenten als alumnes diferents textos amb l'objectiu que comencen a observar algunes de les característiques de la fitxa tècnica. No és tant un exercici de comprensió lectora –no es pretén que es faça una lectura exhaustiva de tots els textos– sinó un treball de reconeixement i diferenciació respecte d'altres gèneres. Tots els textos oferits tenen en comú que incorporen informació essencial d'algun producte o ésser.

Text A: Fitxa tècnica d'un conte.

EL SOMNI DEL DINOSAURE

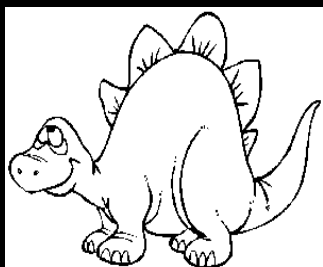
Nom de l'autora: Isabel Pasqual

Editorial: El mas del far

Il·lustracions: color

Número de pàgines: 21

Edat: a partir de 5 anys

- Resum:

Òscar és un petit dinosaure que viu al zoo d'una gran ciutat. Des de la seua gàbia veu com la senyora Martina rega les plantes del seu hort tots els dies. Però, què passa? Fa una setmana que no veu la Martina i les tomaqueres, les lletugues i les albergínies se sequen! El petit dinosaure té un somni: poder eixir del zoo per ajudar la Martina.

Text B: Fitxa tècnica de l'escola *Kindergarten 'Red Bus'* de Londres.

Kindergarten Red Bus

From 4 months to 3 years old

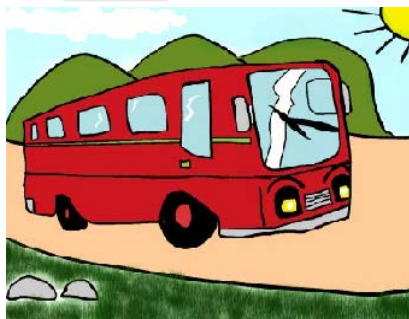
7:30 to 2:30 pm

Address: St. James's Park, n.5

Kent TN12 9AY

London

e-mail: redbus@co.uk

Text C: Fitxa tècnica del gos.

Vols adoptar o apadrinar un gos?
Associació protectora d'animals

- **Any de naixement:** 2010
- **A la protectora des de:** 2011
- **Sexe:** Mascle
- **Raça:** *Canitxe*
- **Conducta:** Sociable
- **Informe veterinari:** Bona salut. Operat d'un ull.
- **Història:** este gosset va arribar fa un any a la protectora. Tenia una infecció en un ull, es va operar però l'ull ja no es va poder salvar. Tot i tenir només un ull, s'espavila molt bé i per la resta es troba perfectament. Es mereix trobar una persona que se l'estime incondicionalment.

Estructura de la seqüència didàctica

FITXA

Nom: _____

Mireu-vos els textos A, B, C

Escriviu què són i per què o per a què creieu que han sigut escrits.

Text A	_____

Text B	_____

Text C	_____

Estructura de la seqüència didàctica

FITXA

Nom: _____ **Data:** _____

Uniu cada text amb el lloc o llocs on creieu que pot ser trobat.

Text	Lloc
A B C	Museu Parada de l'autobús Libreta de llengua Internet Biblioteca Classe Casa Altres: _____ _____ _____

Quin és el nom que tenen en comú els textos que heu vist?

- ✓ **La fitxa tècnica és el nom del text que dóna molta informació sobre un tema amb poques paraules.**

Taller 2. Què posem en la fitxa tècnica?

En este taller els alumnes treballen els aspectes relatius a la informació que cal incloure en una fitxa tècnica (nom, lloc, característiques, descripció, etc.). Algunes indicacions:

- Recollirem i demanarem als xiquets i xiquetes que porten a l'aula alguna fitxa tècnica d'algun espectacle teatral, musical o de contacontes que hagen vist, d'una exposició que hagen visitat, etc. Es pot proposar a la classe fer un mural amb totes les fitxes tècniques.
- A partir d'ací, els alumnes poden emplenar la fitxa que els hi proposem a continuació.

Estructura de la seqüència didàctica

FITXA

Nom: _____

Tria un text del mural que has fet a l'aula i completa la fitxa:

Nom

Tipus d'espectacle, acte,
exposició, etc

Lloc i data

Quantes escoles hi ha al teu poble o ciutat? Què hi ha a la teua escola? Mira la llista i marca amb una creu les dades que han d'aparèixer en la fitxa tècnica de la teua escola.

- El col·legi Jaume El Conqueridor està en Catarroja.
- Té un pati molt gran.
- Té un hort.
- Està situat a les afores del poble.
- Té menjador.
- Es pot anar amb el metro.
- No hi ha parcs al voltant.

A la fitxa tècnica has de posar:

- ✓ **Que és (un llibre, un espectacle, una pel·lícula...).**
- ✓ **Com es diu.**
- ✓ **On es fa.**
- ✓ **Quines coses té.**

Taller 3. Com organitzem la informació de la fitxa tècnica?

En este mòdul treballarem fonamentalment el títol i el cos de la fitxa tècnica. Algunes orientacions:

- Es proposen activitats l'objectiu de les quals és que els alumnes pensen un títol per a la seua fitxa tècnica.
- Es plantegen exercicis amb la finalitat de discriminar la informació del títol i del cos del text.
- Els alumnes ja tenen una certa idea de quina ha de ser la forma o l'estructura d'una fitxa tècnica gràcies als tallers anteriors, es tracta de parar atenció.
- La mestra agarrarà un conte de l'aula i miraran de fer oralment una fitxa tècnica tot destacant l'ordre.

En la fitxa tècnica sobre un conte has d'escriure:

- ✓ **El títol.**
- ✓ **El nom de l'autor o l'autora.**
- ✓ **El nom dels personatges.**
- ✓ **El nom de l'editorial i de la il·lustradora (si n'hi ha).**

Taller 4. El text de la fitxa tècnica

En este taller es treballen diversos aspectes lingüístics, especialment aquells que tenen a veure amb la fitxa tècnica. Recordem que l'objectiu rau a realitzar una fitxa tècnica que inclou dades relatives al conte triat per la mestra i a la descripció que s'hi fa de la protagonista. Hem organitzat el taller a partir dels eixos següents:

- Trets que permeten descriure personatges:
 - L'ús dels adjectius (masculí i femení). Ens permetrà saber com són les protagonistes.
 - L'ús dels infinitius. Ens permetrà saber què fan les protagonistes.

Estructura de la seqüència didàctica

FITXA

Nom: _____

Mira les paraules del requadre i tria les que elegiries per a la teua millor amiga i per al teu millor amic. Completa després el quadre de baix.

Ella és...	Ell és...
Atrevida	Atrevit
Poregosa	Poregós
Tranquil·la	Tranquil
Curiosa	Curiós
Treballadora	Treballador
Peresosa	Peresós
Callada	Callat
Parladora	Parlador
Valenta	Valent
Llesta	Llest
Tímida	Tímid

Escriu ara

La meua millor amiga és

El meu millor amic és

Abans de començar estes últimes activitats sobre la descripció, la mestra recordarà el conte triat i remarcarà la necessitat de descriure amb detall la protagonista d'este conte ja que és el motiu central de l'exposició. Les preguntes que pot fer per motivar l'alumnat giren al voltant de les característiques físiques, les psicològiques i els comportaments que presenten les protagonistes de les narracions triades. **Poden ser del tipus** ³:

- Quin és el personatge principal?
- Si es tracta d'una xica, és jove o major?
- És fadrina, és casada, és mare...?
- Apareix el seu nom propi al conte? És un diminutiu?
- Quin és el seu estatus social? S'especifica? És pobra? És rica?
- Com apareix descrita físicament? És bonica? És lletja?
- Com apareix descrita psicològicament? És dolça, servicial, malvada, xafardera, gandula, fina, treballadora, eixerida, valenta, llesta...?
- Què fa?
- Té cura de la casa? Té cura de si mateixa? Fa coses fora de la casa? Treballa fora de casa? Fa accions destinades a seduir els altres? Fa accions destinades a provocar "el mal" en altres persones? Fa accions destinades a provocar "el bé" en altres persones?
- Pren decisions? De quin tipus?
- Qui escull el marit? Li'l tria el pare o la mare? El tria ella?
- ...

³ Per a elaborar aquestes qüestions ens hem basat en el treball d'Imma Oliveres: *El tractament de la dona en el repertori de cançons de primària. Anàlisi dels textos i de les il·lustracions de les cançons dels llibres de text des d'una perspectiva de gènere*. Recuperat de <http://www.xtec.es/sgfp/licencies/200607/memories/1647m.pdf> , pàgines 62-64, [data de consulta, 14.11.2011]

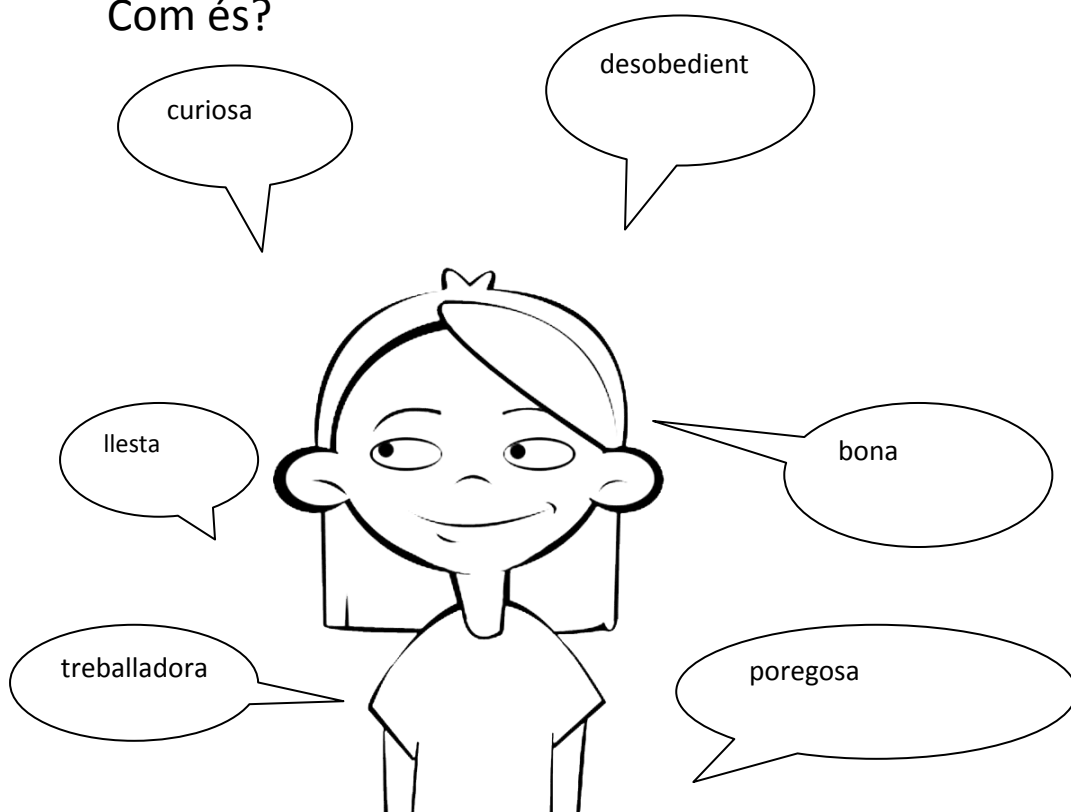
Estructura de la seqüència didàctica

FITXA

Nom: _____

Marqueu les paraules que descriuen la protagonista del conte que ha contat la mestra i escriviu baix com és.

Com és?

La protagonista del conte que ha contat la mestra és

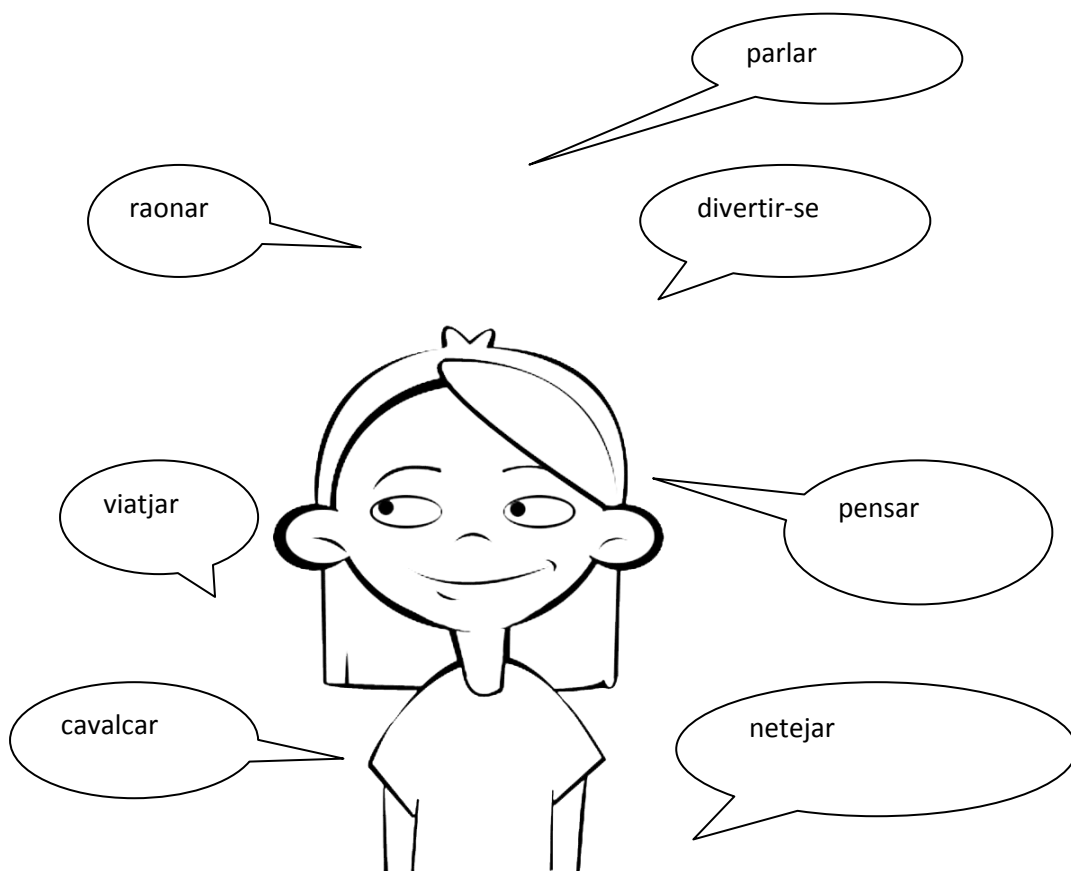
Estructura de la seqüència didàctica

FITXA

Nom: _____

Què fa?

Marqueu les paraules que descriuen la protagonista del conte que ha contat la mestra i escriviu baix què fa.

La protagonista del conte que ha contat la mestra fa coses com

Per a dir con són les persones usem:

✓ **Adjectius.**

Per a dir què fan les persones usem:

✓ **Verbs.**

Fase 4: Indicacions per a la revisió i producció final

Esta activitat ajudarà a millorar el text definitiu i a més a més, podrà ser usat com a material de consulta o com a resum dels continguts.

- La mestra podrà fer preguntes a la classe sobre els aspectes referits a la textualització que ja han aparegut en els **recorda**. A continuació, pot pegar els recorda a l'aula. **Les preguntes poden ser del tipus:**
 - Què és el que hem d'escriure per a l'exposició?
 - Quin títol té?
 - Quines coses té?
 - Per a qui ho hem d'escriure?
 - Per què ho hem d'escriure?
 - ...

Estructura de la seqüència didàctica

Fitxa (El gran full dels recorda)

Recorda 1

- ✓ La fitxa tècnica és el nom del text que dóna molta informació sobre un tema amb poques paraules.

Recorda 2

A la fitxa tècnica has de posar:

- ✓ Que és (un llibre, un espectacle, una pel·lícula...).
- ✓ Com es diu.
- ✓ On es fa.
- ✓ Quines coses té.

Recorda 3

En la fitxa tècnica sobre un conte has d'escriure:

- ✓ El títol.
- ✓ El nom de l'autor o l'autora.
- ✓ El nom dels personatges.
- ✓ El nom de l'editorial i de la il·lustradora (si n'hi ha).

Recorda 6

Per a dir con són les persones usem:

✓ **Adjectius.**

Recorda 7

Per a dir què fan les persones usem:

✓ **Verbs.**

Estructura de la seqüència didàctica

FITXA

Nom: _____

La mestra torna a llegir els **recorda** del quatre tallers i pregunta la informació:

Taller 1. Què és una fitxa tècnica (Per a què, per què, per a qui escrivim una fitxa tècnica?)

Taller 2. Què posem en una fitxa tècnica?

Taller 3. Com organitzem la informació?

Taller 4. El text de la fitxa

Quin tipus de paraules has usat per a escriure com són i què fan els personatges dels contes?

Producció final.

FITXA

Tens ja tota la informació? Amb el que has après en tots els tallers, escriu la fitxa tècnica:

FITXA TÈCNICA “ EL CONTE DE LA MEUA CLASSE”

Títol:

Autor/autora:

Editorial:

Nom dels personatges:

Com és la protagonista del conte?:

Què fa la protagonista del conte?:

DIBUIXA “EL CONTE DE LA MEUA CLASSE”

*Material educatiu:
seqüència didàctica*

Capítol 2

La fitxa tècnica.

1r cicle d'Educació Primària

Alícia Santolària Òrrios

Departament de Didàctica de la Llengua i de la Literatura
Facultat de Magisteri
Universitat de València Estudi General
Grup GIEL (Grup d'Investigació en Ensenyament de Llengües)

giel GRUP
D'INVESTIGACIÓ
EN ENSENYAMENT
DE LLENGÜES

Informació sobre la seqüència didàctica (SD)

Descripció temàtica:

- Fitxa tècnica del projecte “Les dones i els contes tradicionals”.

Descripció curricular:

- Educació Primària - Cicle Inicial – Valencià: llengua i literatura.

Llengua:

- Valencià.

Durada:

- Aproximadament una setmana.

Recurs educatiu:

- Una seqüència didàctica d'iniciació a l'exposició.

Introducció¹

L'objectiu de la seqüència didàctica (SD) que proposem és contribuir a millorar l'exposició escrita dels alumnes de primer cicle de Primària. El gènere al voltant del qual s'articula la SD és la fitxa tècnica dins del projecte "Les dones i els contes tradicionals" que es du a terme en el *CEIP Jaume el Conqueridor* (Catarroja, València) durant el curs 2011-2012.

Des d'una perspectiva funcional, aprendre a escriure consisteix a aprendre a escriure textos diferents, adequats a una varietat de situacions de comunicació i amb finalitats diverses. La pràctica docent i la investigació demostren que abans del Cicle inicial, els alumnes aprenen sobre la lectura i l'escriptura, no sols pel que fa al codi sinó també en relació als aspectes textuais. Ens ubiquem, per tant, en la línia que considera que el coneixement del sistema d'escriptura i del llenguatge escrit són sabers diferents. Així, l'enfocament comunicatiu de la didàctica de la llengua situa el focus d'atenció en el text i el reconeix com a unitat de comunicació. Des d'esta perspectiva es defén que cal abordar l'ensenyament de l'escriptura i de la lectura des de contextos de comunicació reals i contextualitzats en els quals es remarca la necessitat d'escriure amb sentit.

¹ Per a realitzar esta seqüència didàctica ens basem en:

- GARCÍA FOLGADO, M.J.; ESPAÑA, E; RIBERA, P. *La biografia, 3r cicle d'Educació Primària*, emmarcada en el projecte d'investigació *Dificultats d'escriptura amb textos argumentatius i explicatius i intervenció didàctica. Una aproximació des de tres llengües*. Dirigit per la Dra. Paulina Ribera Aragüete. Finançat pel Vicerectorat d'Investigació de la Universitat de València [codi: UV-INV-AE11-42019].

- DOLZ, J. i PASQUIER, A. *Escribo mi opinión. Una secuencia didáctica de iniciación a los textos de opinión para el tercer ciclo de Educación Primaria*. Recuperat de http://www.educacion.navarra.es/portal/digitalAssets/2/2033_escribop.pdf [data de consulta: 1-04-2012]

- DOLZ, J. i SCHNEUWLY, B. (2006). *Per a un ensenyament de l'oral. Iniciació als gèneres formals a l'escola*. València/Barcelona, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

- DUNAND, F., MONTESSUIT M. (2001). La présentation documentaire. Séquence 10, en Dolz, J, Noverraz, M., Schneuwly, B. (2001). *Séquences didactiques pour l'oral et pour l'écrit*, Bruxelles: Editions de Boeck.

- DOLZ, J. i VODOZ, F. (1994). *Où est mon petit chien ? Séquence didactique 2^E, J'observe des couvertures*, Département de l'instruction publique- Genève.

Hem de tindre en compte que les operacions implicades en l'habilitat d'escriure són complexes i requereixen destreses, capacitats i procediments de diversos tipus. Esta seqüència didàctica té en compte totes estes operacions però sobretot destaca la planificació, la textualització i la revisió com a subprocessos que configuren el procés de composició d'un text (Hayes i Flower, 1980)². D'esta manera s'haurà de parar atenció a:

- La planificació, que consistix a definir els objectius del text i a establir la ruta que s'ha de seguir en realitzar tot el projecte d'escriptura.
- La textualització, configurada pel conjunt d'operacions de transformació dels continguts en llenguatge escrit linealment organitzat.
- La revisió, que consistix a llegir i avaluar el text per tal de millorar-lo no sols al final del procés sinó també durant el desenvolupament de la SD.

En la major part de les situacions d'aprenentatge el principal suport és el llenguatge oral. En el nivell educatiu en què ens trobem la comunicació oral i les interaccions orals són al mateix temps el punt de partida i l'instrument de mediació per a avançar en l'autonomia de la producció de textos i d'esta manera ho reflectixen les activitats plantejades.

Així, per a abordar el gènere "La fitxa tècnica" s'hauran de tindre en compte els següents aspectes:

- ✓ És un gènere integrat en l'exposició que complix una funció informativa, essencial per a la construcció del coneixement i del pensament social crític.
 - Aporta informació detallada sobre algun tema.
 - Oferix una descripció de les característiques d'un objecte, d'un material, d'un producte, d'un procés, d'una exposició, etc.
 - Conté, de forma general, dades com el nom, les característiques físiques, les propietats, etc.
 - Resulta molt útil en el context escolar posat que en este àmbit es posen en marxa molts propòsits d'escriptura que culminen amb l'elaboració d'una exposició.
 - Esdevé necessària per a seleccionar, organitzar i mostrar els continguts que es volen plasmar en el projecte "Les dones i els contes tradicionals".

² FLOWER, L.S.; HAYES, J.R. (1980). The dynamics of composing: making plans and juggling constraints en L.W. Gregg i E.R. Steinberg (eds.), *Cognitive proceses in writing*, 31-50. Hillsdale. N. J. Erlbaum.

- ✓ El desenvolupament de la capacitat de produir este text expositiu exigix la realització d'activitats que, bàsicament consistixen en:
 - La selecció de la informació més destacada.
 - La presentació de la informació de forma clara.
 - L'enfocament objectiu de la informació.

En el projecte “Les dones i els contes tradicionals” intervé tot el grup de mestres d'Educació Infantil i de primer cicle d'Educació Primària del *CEIP Jaume el Conqueridor* (Catarroja, València). La finalitat que perseguim amb esta tasca d'escriptura és elaborar fitxes tècniques que s'inclouran en l'exposició col·lectiva que es mostrarà al final del pla de treball. Este gènere, plantejat de manera senzilla, constituïx una tasca adequada per a l'Educació Infantil i 1r cicle d'E. Primària ja que contribuïx a l'adquisició del coneixement i dels sabers, que s'organitzen entorn de l'exposició, un patró textual imprescindible en la vida escolar i social dels infants. La seqüència didàctica esdevé el mitjà per a assolir les característiques pròpies del gènere.

El tema de l'exposició és “Les dones i els contes tradicionals”. El projecte s'articula com una mena de trencaclosques. Cada mestra triarà el conte que utilitzarà en la seua aula, que serà diferent al de les altres mestres. Amb les fitxes tècniques es podrà aportar la informació necessària sobre el conte triat i les referències als personatges femenins que hi apareixen. D'aquesta manera, al final, tota l'escola podrà llegir la informació obtinguda en cada aula.

Estructura de la seqüència didàctica

El conjunt de la seqüència didàctica s'inclou en el projecte "Les dones i els contes tradicionals" i s'estructura en quatre fases.

Fase 1: Emmarcament de la SD dins del projecte "Les dones i els contes tradicionals"

La mestra pot preguntar quins són els contes que coneixen els xiquets i les xiquetes, quins han après a casa i quins a l'escola. A continuació, introduïx la necessitat de saber-ne uns altres que estiguen protagonitzats per dones. Finalment, proposa a l'aula fer un projecte per a conèixer noves narracions al voltant del tema. En tria un i, seguidament, fa veure l'interés d'aprendre a realitzar fitxes tècniques per a l'exposició amb què culminarà el pla de treball i que tothom podrà veure a l'escola.

Es realitza una activitat oral i col·lectiva per a ajudar els xiquets i les xiquetes a entendre el context de producció. Les preguntes poden ser del tipus:

- *Quants contes sabeu?*
- *Quins són els títols?*
- *Vos els han contat a casa o a l'escola?*
- *Les protagonistes dels contes són xiques?*
- *Voleu que us explique un conte protagonitzat per una xica?*
- *Per què penseu que vos explique este conte?*
- ...

Fase 2: Producció inicial d'una fitxa tècnica

La mestra recomana a continuació fer una fitxa tècnica que servirà per a aportar la informació necessària en l'exposició final. Amb este objectiu, es demana als xiquets i a les xiquetes que escriguen una fitxa d'este tipus amb allò que cadascú considere més important. L'alumnat té referències sobre el gènere ja que està present en la dinàmica del col·legi i de l'aula. Setmanalment els infants realitzen una fitxa tècnica sobre el llibre de la biblioteca escolar que se n'emporten a casa durant el cap de setmana.

Una vegada escrits els primers textos, cada mestre revisa els textos produïts pels seus alumnes per a observar el que saben i el que no. Després comenta amb l'alumnat els els diferents aspectes que es podrien aprendre i se'ls proposa participar en una sèrie de tallers.

Les orientacions (orals i col·lectives) poden ser del tipus:

- Haurem de fer fitxes tècniques de tot el que diem, si no, no ens en recordarem del que hem d'escriure en l'exposició.
- ...

Fase 3: Tallers de aprenentatge

El taller 1 servix com a introducció al gènere i el seu objectiu bàsic és que els alumnes reconeguen la fitxa tècnica entre d'altres gèneres. Es tracta d'aconseguir, d'una banda que es fixen en algunes característiques fonamentals del gènere, i de l'altra, que paren atenció a qüestions relatives a la producció dels textos, és a dir, als aspectes comunicatius (per què escriuen, per a qui, on, etc.).

L'objectiu del **taller 2** rau a observar i discriminar quin tipus d'informació s'ha d'incloure en una fitxa tècnica.

El taller 3 servix per a treballar l'organització de la fitxa tècnica.

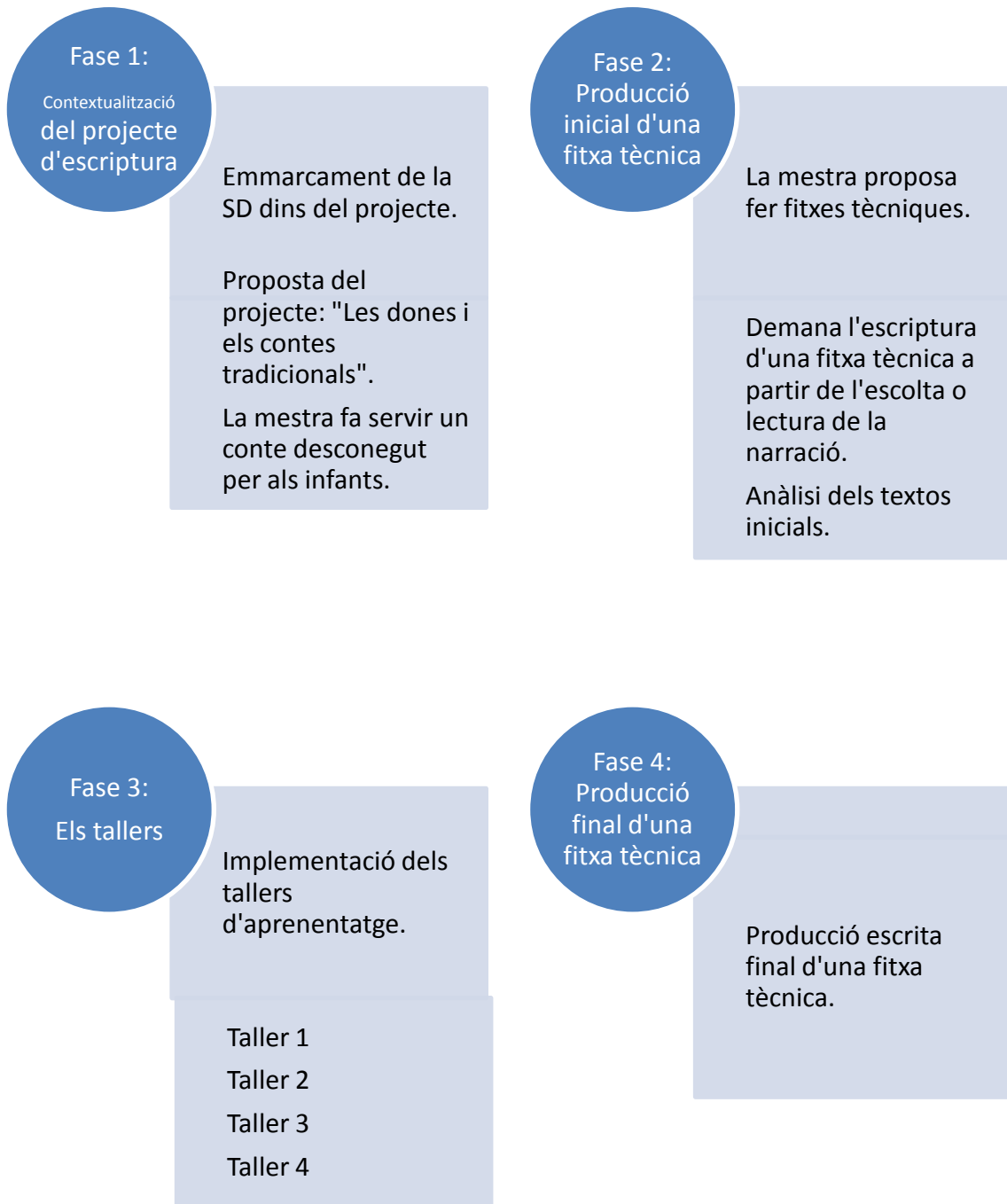
El taller 4 treballa els aspectes lingüístics de la fitxa tècnica i dóna compte de l'ús de:

- Connectors.
- Adjectius (masculí i femení).
- Infinitius.
- Present d'indicatiu.

Fase 4: Producció d'una fitxa tècnica

Es prepara l'alumnat per a la redacció definitiva de la fitxa tècnica. Es tracta, amb l'ajuda de la mestra, de reprendre el text escrit en la fase de producció inicial. A continuació, s'ha de completar la guia de revisió i d'aplicar els continguts apresos durant els tallers abans de redactar el text final.

Quadre 1: Resum de les fases del projecte d'escriptura.

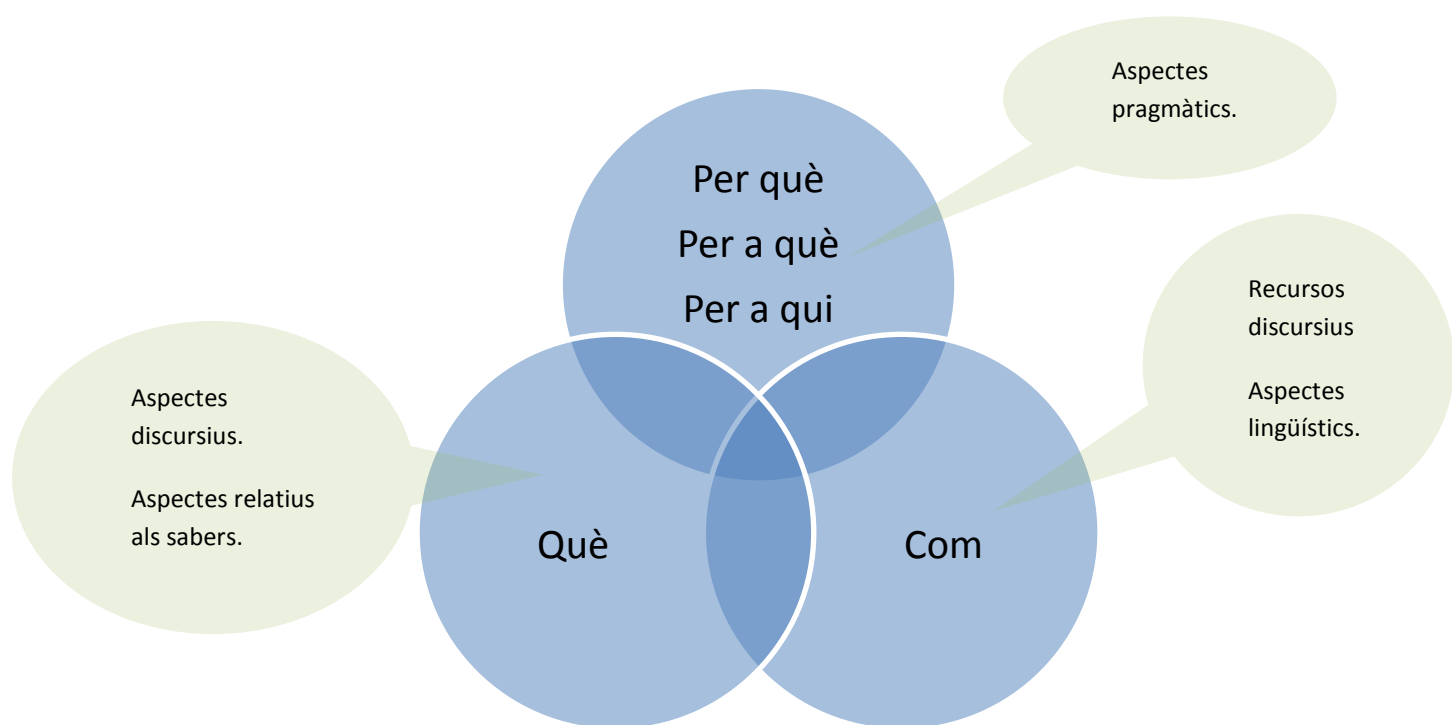

Estructura de la seqüència didàctica

Quadre 2: Taula resum de les etapes, continguts i materials de la SD.

Etapa	Continguts	Modalitat d'activitats	Materials
Emmarcament de la SD. Posada en situació	<ul style="list-style-type: none"> ● Assoliment del context de producció. ● Valoració de l'interés d'escriure fitxes tècniques. 	-Oral i col·lectiva.	
Producció inicial	<ul style="list-style-type: none"> ● Escripció d'una fitxa tècnica a partir del conte triat per la mestra. 	-Escrita i individual.	Fitxa 1
Taller 1	<ul style="list-style-type: none"> ● Reconeixement de la fitxa tècnica entre d'altres gèneres. ● Observació dels aspectes comunicatius del gènere. 	<ul style="list-style-type: none"> -Escrita i en parelles. -Escrita i en parelles. 	Fitxa 2 Fitxa 3
Taller 2	<ul style="list-style-type: none"> ● Anàlisi de la informació pertinent escrita en la fitxa tècnica. 	-Escrita i individual.	Fitxa 4
Taller 3	<ul style="list-style-type: none"> ● Identificació de l'organització de la informació de la fitxa tècnica. 	<ul style="list-style-type: none"> -Oral i col·lectiva. -Oral i col·lectiva. 	Fitxa 5 Fitxa 6
Taller 4	<ul style="list-style-type: none"> ● Identificació d'alguns elements lingüístics. ● Aplicació d'alguns elements lingüístics. 	<ul style="list-style-type: none"> -Escrita i individual. -Escrita i individual. -Escrita i individual. -Escrita i individual. -Escrita i en parelles. -Escrita i en parelles. 	Fitxa 7 Fitxa 8 Fitxa 9 Fitxa 10 Fitxa 11 Fitxa 12
Producció final	<ul style="list-style-type: none"> ● Represa de la producció inicial per tal de millorar-la. ● Revisió dels tallers. ● Redacció final de la fitxa tècnica. 	<ul style="list-style-type: none"> -Escrita i en parelles. -Oral i col·lectiva/escrita i en parelles. -Escrita i individual. 	Fitxa 13 Fitxa 14 Fitxa 15

Quadre 3: Resum del contingut de les activitats.

Quadre 4: Taula resum dels tallers i activitats de les fases 3 i 4.

Fase 3

Taller 1. Què és una fitxa tècnica. Aspectes pragmàtics.

Activitat 1: Per a què s'han escrit?

Activitat 2: Unix amb fletxes.

Activitat 3: Quin és el nom?

Fase 3

Taller 2. Què posem en una fitxa tècnica? Aspectes discursius.

Activitat 1: Tria un text.

Activitat 2: Quantes coses hi ha a la meua escola?

Fase 3

Taller 3. Com organitzem la informació? Recursos discursius.

Activitat 1: Que hem d'escriure al principi?

Activitat 2: La Caputxeta Roja.

Activitat 3. Penseu i dieu el conte.

Fase 3

Taller 4. El text de la fitxa tècnica. Aspectes lingüístics.

Activitat 1: Mira el resum.

Activitat 2: Copia ací les paraules.

Activitat 3: Quin és el teu conte preferit?

Activitat 4: Recordes els personatges de la Caputxeta?

Activitat 5: Mira les paraules del requadre.

Activitat 6: Com sóc?

Activitat 7: Què faig?

Fase 4

Guia de revisió i producció final.

Activitat 1: Els recorda.

Activitat 2: Torna a llegir els recorda.

Activitat 3: Tens ja tota la informació?

Fase 1: Contextualització del projecte “Les dones i els contes tradicionals”

Fase 1: Emmarcament del projecte “Les dones i els contes tradicionals”

En un projecte es partix d'un tema o problema negociat amb la classe que dóna lloc a hipòtesis que orienten la recerca. Per a interessar l'alumnat es realitzen activitats de sensibilització que la mestra pot introduir mitjançant la formulació de preguntes o l'aportació d'exemples. No es proposa la realització d'exercicis per a després escriure un text, sinó que es planteja la necessitat de produir un escrit amb un sentit determinat (escriure per a fer una exposició en aquest cas), es proposa als alumnes que pensin sobre la importància del text i la dificultat que comporta.

El plantejament es podria fer de la següent manera:

“En els pròxims dies farem una exposició sobre les dones i els contes tradicionals per a tota l'escola. Per recordar bé el que aprendrem escriurem fitxes tècniques. Les fitxes tècniques s'assemblen a les fitxes que fem amb els llibres de la biblioteca que ens emportem a casa el cap de setmana. En una fitxa tècnica es recull informació sobre algun tema.

- Podríeu dir on podem trobar una fitxa tècnica?
- Podríeu dir on podríem posar una fitxa tècnica?
- Penseu que és difícil escriure-la ? Per què?

Aprendrem junts a redactar estes fitxes”.

Fase 2: Producció inicial d'una fitxa tècnica

En esta fase, els alumnes produeixen una fitxa inicial. La primera escriptura es considera com una etapa provisional de treball. En primer lloc es proposa a la classe escriure una fitxa tècnica entre tots sobre el que han llegit o escoltat i es posen en comú de forma oral les diferents dades que els alumnes recorden sobre el conte (quin és el títol, qui és la protagonista, on transcorre l'acció, en quina època, etc.). Una vegada finalitzada la posada en comú, la mestra proposa a cada alumne que escriga una fitxa tècnica sobre el conte.

Consigna inicial

D'ací poc realitzarem un gran mural a l'escola. Farem una exposició on enganxarem els escrits que tindrem durant estos dies. Haurem d'escriure en una fitxa tècnica el que hem après sobre els nous contes per als xiquets i les xiquetes que no són de la nostra aula i també per les altres mestres, les mares i els pares.

Recordeu el títol del conte? Com es deia la protagonista? Com era ella? Què feia? Escriu-ho en el full següent.

En llegir estos textos es podrà percebre ja aproximadament quines són les capacitats i les dificultats dels alumnes. Això permet a la mestra justificar que els tallers de la seqüència didàctica són mitjans posats a disposició dels alumnes perquè milloren ells mateixos les seues capacitats i superen les seues dificultats (Dolz i Pasquier, 2000: 21³) i es dóna sentit així al treball que es portarà a terme.

El següent pas es podria plantejar de la següent manera:

Després de la lectura i anàlisi dels textos

He llegit els vostres textos i estan molt bé. De totes maneres, com que els ensenyarem a tota l'escola i els veurà tothom, m'agradaria que els escriguéreu encara millor. Per a aconseguir-ho, el que farem serà treballar alguns aspectes que ara us diré. Açò ho farem durant uns quants dies. Després, tornareu a escriure el text i, ja ho veureu, us quedarà molt millor. Els aspectes que jo he observat en els quals podeu millorar són els següents:

-
-
-

Farem diverses activitats perquè aprengueu a fer millor la fitxa tècnica.

³ - DOLZ, J. i PASQUIER, A. *Escribo mi opinión. Una secuencia didáctica de iniciación a los textos de opinión para el tercer ciclo de Educación Primaria*. Recuperat de http://www.educacion.navarra.es/portal/digitalAssets/2/2033_escribop.pdf [data de consulta: 1-04-2012]

Fase 3: Tallers d'aprenentatge

Taller 1. Què és una fitxa tècnica?

En este taller es presenten als alumnes diferents textos amb l'objectiu que comencen a observar algunes de les característiques de la fitxa tècnica. No és tant un exercici de comprensió lectora –no es pretén que es faça una lectura exhaustiva de tots els textos– sinó un treball de reconeixement i diferenciació respecte d'altres gèneres. Tots els textos oferits tenen en comú que incorporen informació essencial d'algun producte o ésser.

Índex dels textos del taller 1

Text A	Fitxa tècnica d'un conte.
Text B	Fitxa tècnica de la pel·lícula <i>Shrek</i> .
Text C	Fitxa tècnica de l'escola <i>Kindergarten</i> .
Text D	Fitxa tècnica d'un animal del zoo de Barcelona.
Text E	Fitxa tècnica de l'espectacle teatral: El teatre de la fantasia.

Text A: Fitxa tècnica d'un conte.

***EL SOMNI DEL
DINOSAURE***

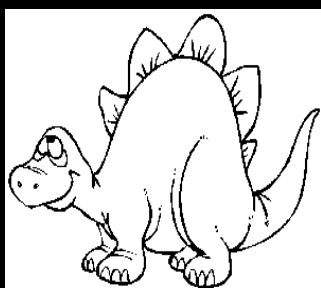
Nom de l'autora: Isabel Pasqual

Editorial: El mas del far

Il·lustracions: color

Número de pàgines: 21

Edat: a partir de 5 anys

• **Resum:**

Òscar és un petit dinosaure que viu al zoo d'una gran ciutat. Des de la seua gàbia veu com la senyora Martina rega les plantes del seu hort tots els dies. Però, què passa? Fa una setmana que no veu la Martina i les tomaqueres, les lletugues i les albergínies se sequen! El petit dinosaure té un somni: poder eixir del zoo per ajudar la Martina.

Text B: Fitxa tècnica de la pel·lícula *Shrek*.

SHREK

FITXA TÈCNICA

- **Títol original:** SHREK.
- **Director:** Andrew Adamson - Vicky Jenson.
- **Guió:** Red Elliot- Terry Rossio a partir del conte de William Steig.
- **Protagonistes:** Dibuixos animats en color.
- **Música:** Supervisor: Marylata E. Jacob.
- **Producció:** DreamWorks Rabins, Steven Spielberg.
- **Animació:** Supervisor: Raman Hui
- **Efectes especials:** Supervisor: Ken Bielenberg.
- **Nacionalitat:** Nord-americana.

Resum

Film d'animació a partir de l'obra "Shrek" de William Steig. Explica la història d'un lleig i encantador ogre solitari de color verd, Shrek, que viu tranquil·lament en un pantà fins que se li ompli de gent. I és que Lord Farquaad, un malvat i pervers personatge, ha fet fora de la llei tots els personatges dels contes de fades i, com que no saben on anar, se n'han anat a refugiar al pantà. Com que Shrek vol recuperar el seu estimat pantà se'n va a vore a Lord Farquaad al castell de DuLac. Per a recuperar el seu espai ha de passar una prova: ha de rescatar la bella princesa Fiona -presonera d'un drac- amb qui Farquaad es vol casar per poder ser rei. El camí no és fàcil, però Shrek compta amb l'ajuda d'un simpàtic burro.

(Adaptat de : <http://www.grupiref.org/documents/shrek-film.pdf>)

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 1.

Text C: Fitxa tècnica de l'escola *Kindergarten 'Red Bus'* de Londres.

Kindergarten Red Bus
From 4 months to 3 years old

7:30 to 2:30 pm
Address: St. James's Park, n.5
Kent TN12 9AY
London

e-mail: redbus@co.uk

Text D: Fitxa tècnica del tigre de Sumatra.

Vols veure com és un tigre?

<http://www.zoobarcelona.cat/es/conoce-el-zoo/animales-por-categorias/mamiferos/detalle-ficha/animal/tigre-de-sumatra-1/>

Fes clic ací si vols veure la fitxa tècnica del tigre de Sumatra a internet.

TEXT E: Fitxa tècnica d'un espectacle teatral.

TEATRE DE LA FANTASIA

FITXA ARTISTICA

Actors: Andrea Fontes
Tomeu BlanchVestuari i utillatge: Lourdes Erroz.
Estudi Zero Teatre
Espai escènic: Dominic Hull
Estudi Zero Teatre
Gestió i Producció: Pepa Ramon
Antònia Beltran
Cap tècnic: Dominic Hull
Tècnic llum i so: David Suau
Administració: Antònia Beltran

Distribució: Joana Mª Mairata
Dramatúrgia i Direcció: Pere M. Mestre

Extret de:
http://www.estudizeroteatre.com/documents/obres/V4Q6_dossier_teatre_fantasia.pdf

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 1.

FITXA 2 (en parelles)

Nom: _____ **Data:** _____

Activitat 1

Mireu-vos els textos A, B, C, D, i E

Escriviu què són i per què o per a què creieu que han sigut escrits.

Text A	<hr/> <hr/> <hr/>
-----------	-------------------

Text B	<hr/> <hr/> <hr/>
-----------	-------------------

Text C	<hr/> <hr/> <hr/>
-----------	-------------------

Text D	<hr/> <hr/> <hr/>
-----------	-------------------

Text E	<hr/> <hr/> <hr/>
-----------	-------------------

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 1.

FITXA 3 (en parelles)

Nom: _____ **Data:** _____

Activitat 2

Uniu cada text amb el lloc o llocs on creieu que pot ser trobat.

Text	Lloc
A	Museu
B	Parada de l'autobús
C	Libreta de llengua
D	Internet
E	Biblioteca
	Classe
	Casa
	Altres:

Activitat 3

Quin és el nom que tenen en comú els textos que heu vist?

- ✓ **La fitxa tècnica és el nom del text que dóna molta informació sobre un tema amb poques paraules.**

Taller 2. Què posem en la fitxa tècnica?

En este taller els alumnes treballen els aspectes relatius a la informació que cal incloure en una fitxa tècnica (nom, lloc, característiques, descripció, etc.). Algunes indicacions:

- Recollirem i demanarem als xiquets i xiquetes que porten a l'aula alguna fitxa tècnica d'algun espectacle teatral, musical o de contacontes que hagen vist, d'una exposició que hagen visitat, etc. Es pot proposar a la classe fer un mural amb totes les fitxes tècniques.
- A partir d'ací, els alumnes poden emplenar la fitxa que els hi proposem a continuació.

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 2.

FITXA 4 (individual)

Nom: _____ **Data:** _____

Activitat 1

Tria un text del mural que has fet a l'aula i completa la fitxa:

Nom

Tipus d'espectacle, acte,
exposició, etc

Lloc i data

Activitat 2

Quantes escoles hi ha al teu poble o ciutat? Què hi ha a la teua escola? Mira la llista i marca amb una creu les dades que han d'aparèixer en la fitxa tècnica de la teua escola.

- El col·legi Jaume El Conqueridor està en Catarroja.
- Té un pati molt gran.
- Té un hort.
- Està situat a les afores del poble.
- Té menjador.
- Es pot anar amb el metro.
- No hi ha parcs al voltant.

A la fitxa tècnica has de posar:

- ✓ **Que és (un llibre, un espectacle, una pel·lícula...).**
- ✓ **Com es diu.**
- ✓ **On es fa.**
- ✓ **Quines coses té.**

Taller 3. Com organitzem la informació de la fitxa tècnica?

En este mòdul treballarem fonamentalment el títol i el cos de la fitxa tècnica. Algunes orientacions:

- Es proposen activitats l'objectiu de les quals és que els alumnes pensen un títol per a la seua fitxa tècnica.
- Es plantegen exercicis amb la finalitat de discriminar la informació del títol i del cos del text.
- Els alumnes ja tenen una certa idea de quina ha de ser la forma o l'estructura d'una fitxa tècnica gràcies als tallers anteriors, es tracta de parar atenció.
- S'introdueix el resum ja que pot formar part d'una fitxa tècnica, com s'ha pogut vore en la fitxa tècnica de la pel·lícula *Shrek* (pàgina 20). A partir d'ací ja es pot treballar posat que ja es donen pautes per a buidar la informació. S'insistirà en la necessitat d'acurtar la informació.

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 3.

FITXA 5 (oral i col·lectiva)

Activitat 1

Mireu els dibuixos i inventeu un títol.

Activitat 2

Llegiu el conte (el poden llegir els xiquets o la mestra) de la Caputxeta Roja.

Títol: *La Caputxeta Roja.*

Autor: Charles Perrault

Fa molt de temps hi havia una xiqueta molt bonica. Sa mare li havia fet una capa roja i la xica la portava tant sovint que tothom li deia *la Caputxeta Roja*. Un dia, sa mare li va demanar que portara uns pastissos a la seua àvia que vivia a l'altra banda del bosc, recomanant-li que no s'entretinguera pel camí, ja que creuar el bosc era molt perillós, perquè sempre anava rondant per allà el llop.

La Caputxeta va recollir la cistella amb els pastissos i es va posar en camí. De sobte, va veure el llop.

- On vas? - li va preguntar el llop amb la seua veu ronca.

- A casa de l'àvia - li va dir la Caputxeta.

- No està lluny ... - va pensar el llop per a ell mateix, girant-se.

La Caputxeta va deixar la seua cistella a l'herba i es va entretindre agarrant flors : - El llop se n'ha anat - va pensar -, no tinc cap perill. L'àvia es posarà molt contenta quan li porte un bonic ram de flors a més dels pastissos.

Mentres, el llop se'n va anar a casa de l'àvia, va tocar suaument la porta i la velleta li va obrir pensant que era la Caputxeta.

El llop va devorar l'àvia i es va posar la gorra rosa de la malarada, es va ficar al llit i va tancar els ulls. No va haver d'esperar molt, perquè la Caputxeta va arribar de seguida, tota contenta.

La xica es va apropar al llit i va veure que la seua àvia estava molt canviada.

- Àvia, àvia, quins ulls més grans que tens!

- Són per a vore't millor - va dir el llop tractant d'imitar la veu de l'àvia.

- Àvia, àvia, quines orelles més grans que tens!

- Són per sentir-te millor - va seguir dient el llop.

- Àvia, àvia, quines dents més grosses que tens!

- Són per a ... menjar-te millor! - i dient això, el llop malvat es va llançar sobre la Caputxeta i la va devorar, el mateix que havia fet amb l'àvia.

Mentres, un caçador que havia vist com el llop entrava a casa de l'àvia, i creient-ne endevinar les males intencions, va decidir fer una ullada per a vore si tot hi anava bé. Va demanar ajuda a un segador i tots dos junts arribaren al lloc. Van veure que la porta de la casa estava oberta i el llop tombat al llit, dormint de tant fart com estava.

El caçador va traure el seu ganivet i va obrir el ventre del llop. L'àvia i la Caputxeta estaven allà, vives!

Per a castigar al llop malvat, el caçador li va omplir la panxa de pedres i després el va tornar a tancar. Quan el llop va despertar del seu son, va sentir moltíssima set i es va dirigir a un llac pròxim per a beure. Com que les pedres pesaven molt, va caure al llac de colp i es va ofegar.

La Caputxeta i la seua àvia no van patir més que un gran espant, però la Caputxeta havia après la lliçó. Va prometre a la seua àvia no parlar amb cap desconegut que trobara pel camí. D'ara endavant, seguiria les recomanacions de la seua àvia i de sa mare.

Adaptat de: <http://www.totcontes.com/grans-classics/6/la-caputxeta-vermella>

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 3.

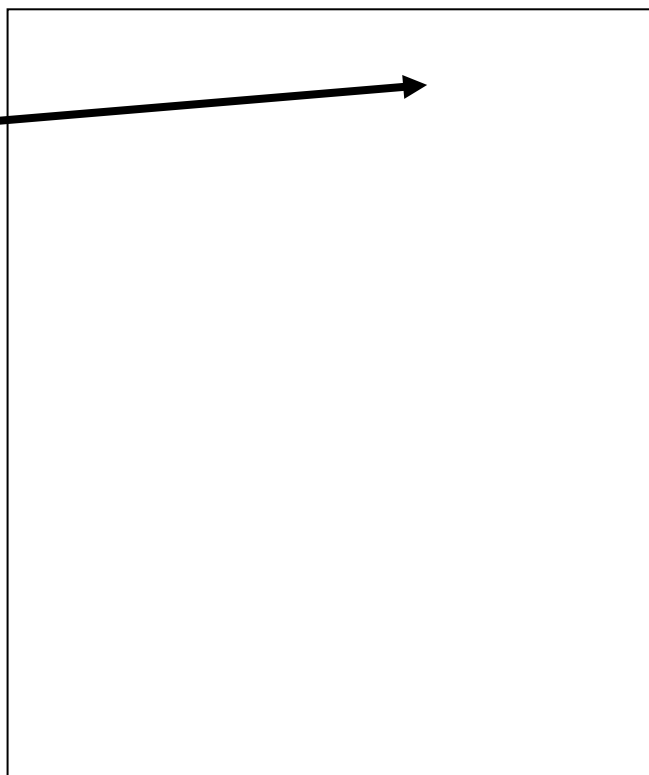
FITXA 6 (oral i col·lectiva)

Nom: _____ **Data:** _____

Activitat 3

Penseu i dieu la resposta que posaríeu en la columna de la dreta. Torneu a llegir el conte o una part si necessiteu alguna informació.

Títol
Qui l'ha escrit?
Qui és la protagonista?
Què fa?
Com és?
Què li passa?
Com acaba el conte?

Activitat 4

Consigna per a introduir el resum

Quin conte tan llarg! Haurem d'acurtar-lo per a l'exposició perquè les mares i els pares no tindran temps per a llegir tot. Ara tots nosaltres escriurem el conte però amb menys paraules. Primer pensarem què posarem i després ho escriurem a la pissarra.

Recordeu el títol del conte? Com es deia la protagonista? Com era ella? Què feia? ...

En la fitxa tècnica sobre un conte has d'escriure:

- ✓ **El títol.**
- ✓ **El nom de l'autor o l'autora.**
- ✓ **El nom dels personatges.**
- ✓ **El nom de l'editorial i de la il·lustradora (si n'hi ha).**
- ✓ **El resum (si el conte és molt llarg).**

Taller 4. El text de la fitxa tècnica

En este taller es treballen diversos aspectes lingüístics, especialment aquells que tenen a veure amb la fitxa tècnica. Recordem que l'objectiu rau a realitzar una fitxa tècnica que inclou dades relatives al conte triat per la mestra i a la descripció que s'hi fa de la protagonista. Hem organitzat el taller a partir dels eixos següents:

- Trets que manifesten ordre:
 - L'ús de connectors.

- Trets que permeten descriure personatges:
 - L'ús dels adjectius (masculí i femení). Ens permetrà saber com són les protagonistes.
 - L'ús dels infinitius. Ens permetrà saber què fan les protagonistes.

- Trets que manifesten claredat:
 - L'ús present d'indicatiu.

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 4.

FITXA 7 (escrita i individual)

Nom: _____ **Data:** _____

Activitat 1

Mira el resum del conte i fixa't en les paraules subratllades.

Resum de la *Caputxeta Roja*

Hi havia una vegada una xiqueta que es deia Caputxeta perquè sempre portava un abric de color roig. Un dia sa mare li manà que anara a casa de la seua àvia per a portar-li un pastís. Li digué que no parlara amb ningú però ella es trobà amb un llop i s'entretingué parlant amb ell i agarrant flors.

Mentres, el llop se n'anà corrent a casa de l'àvia i se la menjà. Quan arribà Caputxeta el llop estava al llit disfressat d'àvia i en un moment se la menjà també.

Després d'una estona, un caçador que estava per allí, anà a vore l'àvia i trobà que el llop dormia profundament al llit de la senyora. **Tot d'una**, se n'anà a buscar a un segador i entre els dos, agarraren al llop li obriren la panxa i tragueren a Caputxeta i a l'àvia d'allà. Ficaren moltes pedres al ventre del llop i el deixaren estar. **A penes** es despertà, se n'anà a beure aigua al llac i com les pedres pesaven molt es caigué i s'ofegà.

Activitat 2

Copia ací les paraules subratllades:

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 4.

FITXA 8 (escrita i individual)

Nom: _____ **Data:** _____

Activitat 3

Quin és el teu conte preferit? Escriu ara un resum utilitzant les paraules subratllades de l'activitat anterior:

Quan comença el conte has d'escriure:

- ✓ Hi havia una vegada.

Quan acaba el conte has d'escriure:

- ✓ Al final.

Has d'utilitzar paraules com estes per a contar més coses:

- ✓ Mentres.
- ✓ Després.
- ✓ Tot d'una.
- ✓ A penes.

Estes paraules es diuen:

- ✓ Connectors.

En el resum has de posar els connectors:

- ✓ **Hi havia una vegada.**
- ✓ **Mentres, després, tot d'una, a penes.**
- ✓ **Al final.**

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 4.

A continuació, es presenta un plec d'activitats que finalment permetrà als infants descriure amb precisió els personatges dels contes triats per les mestres.

FITXA 9 (escrita i individual)

Nom: _____ **Data:** _____

Activitat 4

Recordes els personatges del conte de la *Caputxeta Roja*? Com és ella? I el Llop? Què fa ella? I el llop? Escriu-ho ací.

Com és Caputxeta? Caputxeta és desobedient,

Com és el llop? El llop és parlador,

Què fa la Caputxeta? La Caputxeta passeja pel bosc,

Què fa el llop? El llop es fica al llit de l'àvia,

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 4.

FITXA 10 (escrita i individual)

Nom: _____ **Data:** _____

Activitat 5

Mira les paraules del requadre i tria les que elegiries per a la teua millor amiga i per al teu millor amic. Completa després el quadre de baix.

Ella és...	Ell és...
Atrevida	Atrevit
Poregosa	Poregós
Tranquil·la	Tranquil
Curiosa	Curiós
Treballadora	Treballador
Peresosa	Peresós
Callada	Callat
Parladora	Parlador
Valenta	Valent
Llesta	Llest
Tímida	Tímid

Escriu ara

La meua millor amiga és

El meu millor amic és

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 4.

Abans de començar estes últimes activitats sobre la descripció, la mestra recordarà el conte triat i remarcarà la necessitat de descriure amb detall la protagonista d'este conte ja que és el motiu central de l'exposició. Les preguntes que pot fer per motivar l'alumnat giren al voltant de les característiques físiques, les psicològiques i els comportaments que presenten les protagonistes de les narracions triades. Poden ser del tipus ⁴:

- Quin és el personatge principal?
- Si es tracta d'una xica, és jove o major?
- És fadrina, és casada, és mare...?
- Apareix el seu nom propi al conte? És un diminutiu?
- Quin és el seu estatus social? S'especifica? És pobra? És rica?
- Com apareix descrita físicament? És bonica? És lletja?
- Com apareix descrita psicològicament? És dolça, servicial, malvada, xafardera, gandula, fina, treballadora, eixerida, valenta, llesta...?
- Què fa?
- Té cura de la casa? Té cura de si mateixa? Fa coses fora de la casa? Treballa fora de casa? Fa accions destinades a seduir els altres? Fa accions destinades a provocar "el mal" en altres persones? Fa accions destinades a provocar "el bé" en altres persones?
- Pren decisions? De quin tipus?
- Qui escull el marit? Li'l tria el pare o la mare? El tria ella?
- ...

⁴ Per a elaborar aquestes qüestions ens hem basat en el treball d'Imma Oliveres: *El tractament de la dona en el repertori de cançons de primària. Anàlisi dels textos i de les il·lustracions de les cançons dels llibres de text des d'una perspectiva de gènere*. Recuperat de <http://www.xtec.es/sgfp/licencies/200607/memories/1647m.pdf> , pàgines 62-64, [data de consulta], 14.11.2011

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 4.

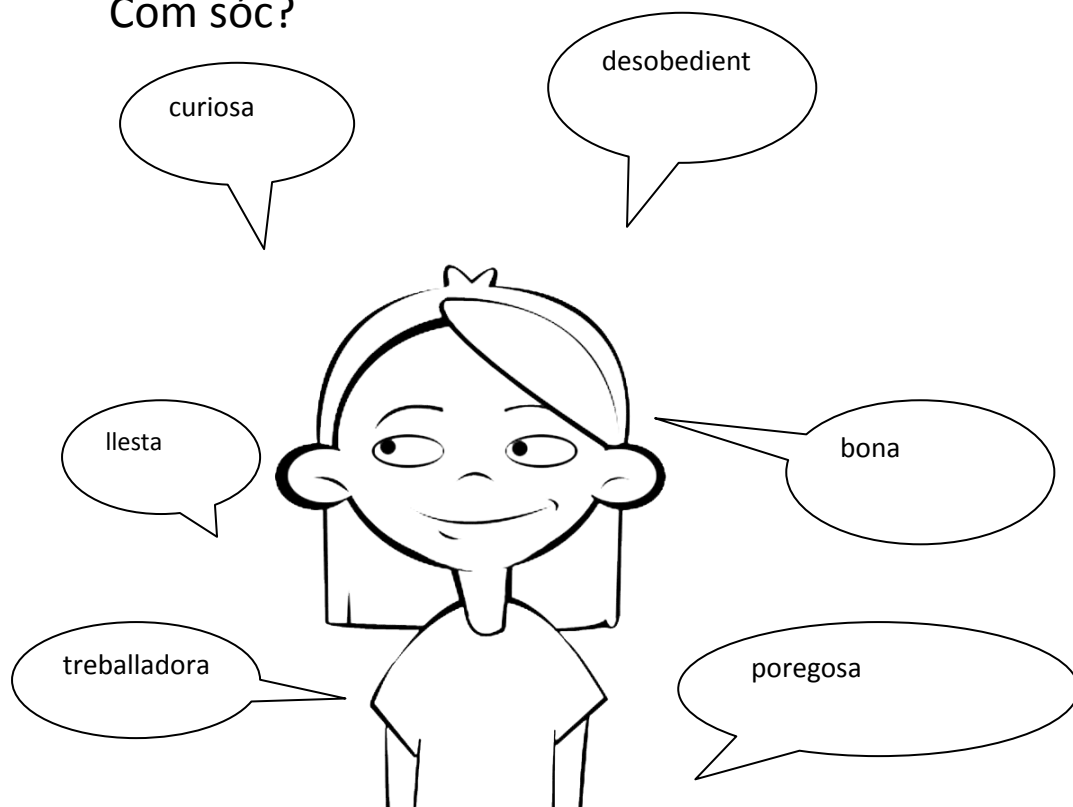
FITXA 11 (escrita i en parelles)

Nom: _____ **Data:** _____

Activitat 6

Marqueu les paraules que descriuen la protagonista del conte que ha contat la mestra i escriviu baix com és.

Com sóc?

La protagonista del conte que ha contat la mestra és

Fase 3: Implementació dels tallers. Taller 4.

FITXA 12 (escrita i en parelles)

Nom: _____ **Data:** _____

Activitat 7

Què faig?

Marqueu les paraules que descriuen la protagonista del conte que ha contat la mestra i escriviu baix què fa.

La protagonista del conte que ha contat la mestra fa coses com

Per a dir con són les persones usem:

- ✓ **Adjectius.**

Per a dir què fan les persones usem:

- ✓ **Verbs.**

Algunes formes dels verbs que ens servixen per a fer una fitxa tècnica són:

- ✓ **Els infinitius.**
- ✓ **El present d'indicatiu.**

Indicacions per a la revisió

A continuació es presenta la ruta que han de seguir els alumnes, amb l'ajuda de la mestra, en esta última fase:

- L'alumnat ha de reprendre el text que va produir a l'inici de la seqüència didàctica (Fase 2: Producció inicial).
- L'alumnat ha de revisar el text inicial.
- L'alumnat ha de modificar-lo tot tenint en compte el que ha après en els tallers.
- Finalment, l'alumnat ha de passar a net el text, és a dir, ha d'escriure la versió definitiva.
- Les activitats de revisió es poden fer en parella.

Abans de fer la revisió del text, la mestra insistirà en la idea que escriure és un fet complex i difícil i que un text sempre es pot millorar (fins i tot els escriptors experts ho han de fer).

Per a posar en marxa el treball que s'ha de fer en la guia de revisió, es proposen les activitats següents:

Activitat de revisió 1

Esta activitat ajudarà a millorar el text definitiu i a més a més, podrà ser usat com a material de consulta o com a resum dels continguts.

- La mestra podrà fer preguntes a la classe sobre els aspectes referits a la textualització que ja han aparegut en els **recorda** i que tornen a aparèixer en la fitxa 13 Les preguntes poden ser del tipus:
 - Què és el que hem d'escriure per a l'exposició?
 - Quin títol té?
 - Quines coses té?
 - Per a qui ho hem d'escriure?
 - Per què ho hem d'escriure?
 - ...

- A continuació, la mestra podrà triar entre les dues opcions de baix:
 - La mestra podrà anotar a la pissarra els **recorda** que han aparegut al llarg de la SD i els xiquets i xiquetes els copiaran en un full. (Activitat escrita individual).
 - La mestra donarà als xiquets i xiquetes la fitxa 13 "El gran full dels recorda" perquè els infants la puguin llegir. (Activitat per parelles).

Fase: 4. Revisió de textos i producció final.

Fitxa 13 (El gran full dels recorda)

Recorda 1

- ✓ La fitxa tècnica és el nom del text que dóna molta informació sobre un tema amb poques paraules.

Recorda 2

A la fitxa tècnica has de posar:

- ✓ Que és (un llibre, un espectacle, una pel·lícula...).
- ✓ Com es diu.
- ✓ On es fa.
- ✓ Quines coses té.

Recorda 3

En la fitxa tècnica sobre un conte has d'escriure:

- ✓ El títol.
- ✓ El nom de l'autor o l'autora.
- ✓ El nom dels personatges.
- ✓ El nom de l'editorial i de la il·lustradora (si n'hi ha).
- ✓ El resum (si el conte és molt llarg).

Fase: 4. Revisió de textos i producció final.

Recorda 4

Quan comença el conte has d'escriure:

- ✓ Hi havia una vegada.

Quan acaba el conte has d'escriure:

- ✓ Al final.

Has d'utilitzar paraules com estes per a contar més coses:

- ✓ Mentres.
- ✓ Després.
- ✓ Tot d'una.
- ✓ A penes.

Estes paraules es diuen:

- ✓ Connectors.

Recorda 5

En el resum has de posar els connectors:

- ✓ Hi havia una vegada.
- ✓ Mentres, després, tot d'una, a penes.
- ✓ Al final.

Fase: 4. Revisió de textos i producció final.

Recorda 6

Per a dir con són les persones usem:

- ✓ **Adjectius.**

Recorda 7

Per a dir què fan les persones usem:

- ✓ **Verbs.**

Recorda 8

Algunes formes dels verbs que ens servixen per a fer una fitxa tècnica són:

- ✓ **Els infinitius.**
- ✓ **El present d'indicatiu.**

Fase: 4. Revisió de textos i producció final.

FITXA 14 (escrita i en parelles)

Nom: _____ **Data:** _____

Activitat de revisió 2

Torneu a llegir els **recorda** del quatre tallers i completeu la informació:

Taller 1. Què és una fitxa tècnica (Per a què, per què, per a qui escrivim una fitxa tècnica?)

Taller 2. Què posem en una fitxa tècnica?

Taller 3. Com organitzem la informació?

Taller 4. El text de la fitxa

Quin tipus de paraules has usat per a escriure com són i què fan els personatges dels contes?

Producció final.

FITXA 15 (escrita i individual)

Tens ja tota la informació? Amb el que has après en tots els tallers, escriu la fitxa tècnica:

FITXA TÈCNICA “ EL CONTE DE LA MEUA CLASSE”

Títol:

Autor/autora:

Editorial:

Nom dels personatges:

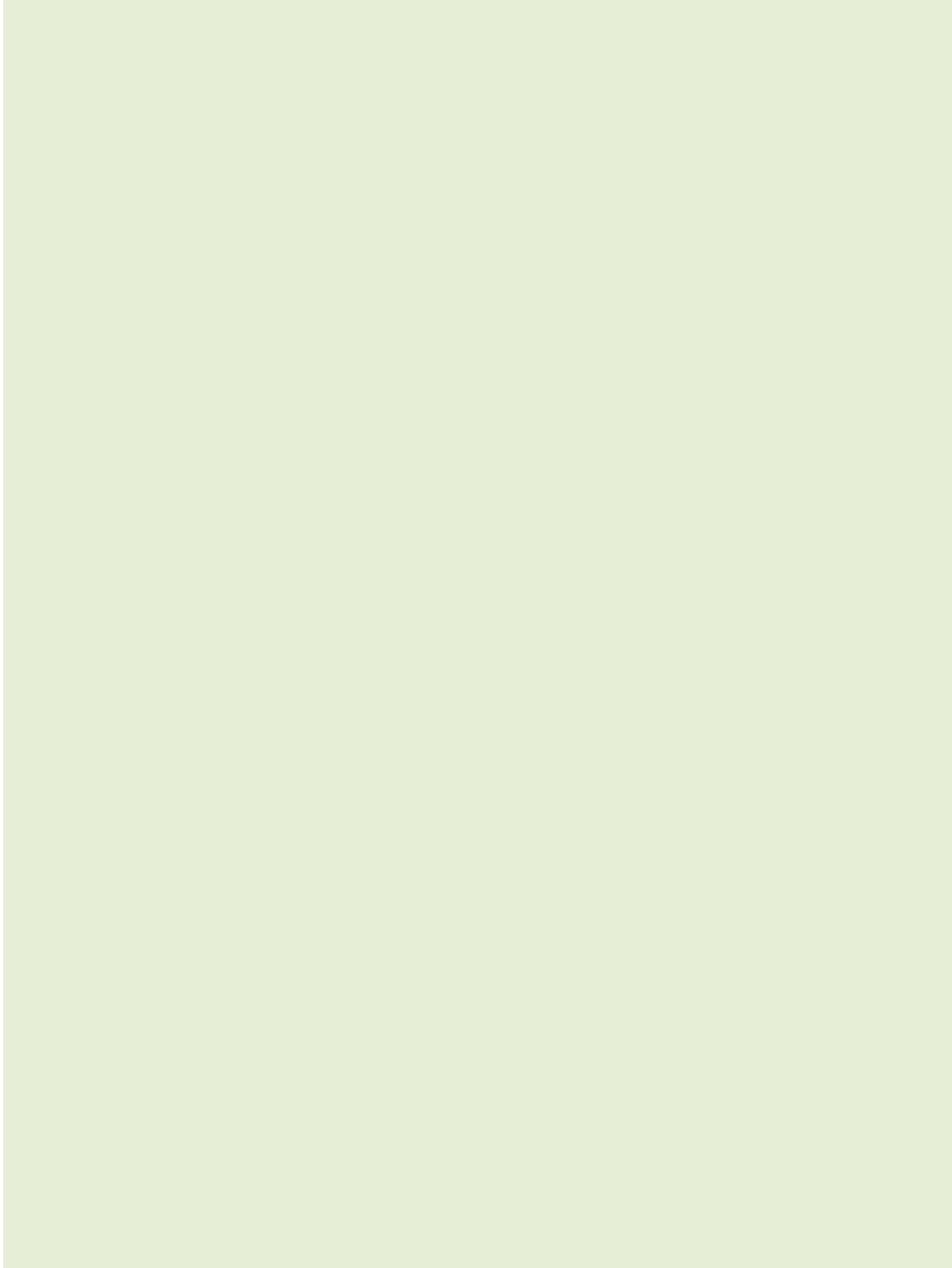
Com és la protagonista del conte?:

Què fa la protagonista del conte?:

RESUM

Fase: 4. Revisió de textos i producció final.

DIBUIXA "EL CONTE DE LA MEUA CLASSE"

*Material educatiu:
seqüència didàctica*

Capítol 3

La biografia.

2n cicle d'Educació Primària

María José García Folgado i Paulina Ribera

Departament de Didàctica de la Llengua i de la Literatura
Facultat de Magisteri
Universitat de València Estudi General
Grup GIEL (Grup d'Investigació en Ensenyament de Llengües)

giel GRUP
D'INVESTIGACIÓ
EN ENSENYAMENT
DE LLENGÜES

Introducció

La seqüència didàctica que proposem, té com a objectiu millorar l'exposició escrita dels alumnes de 3r i 4t de Primària en les dues llengües oficials, castellà i valencià. El gènere que centra la SD és la biografia, concretament, la de Vincent van Gogh, pintor que es treballa en un projecte de centre del CEIP Jaume el Conqueridor (Catarroja, València) durant el curs 2011-2012.

Per abordar el gènere biogràfic, cal tenir en compte alguns aspectes:

- ✓ El gènere biogràfic integra multiplicitat de possibilitats que comparteixen un tema comú: la història de la vida d'una persona.
 - D'una banda, la biografia és un gènere que uneix aspectes d'exposició – s'informa sobre les dades vitals d'un personatge, els seus èxits, l'època en què va viure, etc.– i de narració –es tracta de la història narrada d'una persona, ja siga per altres (biografia) o per ella mateixa (autobiografia). Com indica Ball (2004: 86), es tracta "d'un text d'informació científica que té una trama narrativa i compleix una funció informativa". Aquesta és la perspectiva que adoptarem en la seqüència didàctica per ser la més habitual en el marc escolar.
 - A més, cal tenir en compte que és considerat un gènere literari de llarga tradició. Per exemple, les vides de sants o hagiografies (en què la intenció era moralitzant i educativa), els llibres de viatges, els llibres de memòries, etc.
 - Així mateix, s'inscriu en el marc dels gèneres periodístics, on la biografia respon a una finalitat informativa: retratar personatges d'actualitat.
- ✓ El desenvolupament de la capacitat de produir textos biogràfics de tipus expositiu-narratiu exigeix la realització d'activitats diferents que, bàsicament consisteixen en:
 - La comparació i contrast de dades extretes de diferents fonts d'informació.
 - La selecció de la informació més destacada.
 - La presentació de la informació de forma clara respectant l'ordre temporal en què han succeït els esdeveniments.
 - La utilització de recursos lingüístics tant en castellà com en valencià que assegurin la connexió temporal.

La finalitat de l'escriptura de les biografies d'aquesta SD és realitzar un llibre sobre la vida i obra de van Gogh per a la classe que es mostrarà a les famílies dels alumnes; a més, alguns dels textos també seran utilitzats per a publicar a la revista de l'escola i per incloure'ls en una exposició que tota l'escola farà conjuntament sobre van Gogh.

Estructura de la SD

El conjunt de la seqüència didàctica s'inclou en el projecte de Vincent van Gogh i s'estructura en tres fases.

Elaboració del projecte de Vincent van Gogh

El centre està duent a terme un projecte per a tots els cicles i nivells sobre la vida i l'obra del pintor Vincent van Gogh. S'han elaborat tres dossiers (sobre la vida i l'obra, sobre la seua tècnica i sobre altres aspectes com la seua correspondència), que es treballen prèviament a la implementació de la SD.

Aquesta part ha sigut dissenyada i portada a terme pel professorat del CEIP Jaume el Conqueridor.

Fase 1: Producció inicial d'un text biogràfic

El professorat proposa als alumnes l'escriptura d'un llibre sobre van Gogh. Amb aquest objectiu, els demanen que escriguen un text sobre la vida i obra del pintor on incloguen allò que cadascú considere més important.

Una vegada escrits els primers textos, cada mestre revisa amb els i les alumnes els diferents aspectes que convindrà millorar i se'ls proposa participar en una sèrie de tallers.

Fase 2: Tallers de aprenentatge

Els tallers tenen com a objecte que l'alumne millore les seues habilitats i coneixements per a l'elaboració del gènere que es treballa. S'ha optat per una perspectiva integradora pel que fa a l'ensenyament de llengües; açò és, si bé la producció inicial i la final es duen a terme en una llengua determinada (valencià), els tallers es fan en dues llengües (valencià i castellà), buscant el contrast i la similitud entre ambdues llengües per tal d'ajudar a la transferència en els aprenentatges.

El **taller 1** serveix com a introducció al gènere i el seu objectiu bàsic és que els alumnes reconeguen la biografia entre altres gèneres. Es tracta d'aconseguir que paren atenció a certes característiques fonamentals del gènere, però també, que atenguen les condicions de producció dels textos (per a què s'escriuen, on poden aparèixer, etc.).

El **taller 2** té com a objecte que els estudiants observen quin tipus d'informació s'ha d'incloure en una biografia, sobretot, quan es tracta d'un personatge del passat (explicar els seus actes d'acord amb el context social, cultural i polític de l'època intentant reconstruir documentalment el seu pensament i la seua figura). Així mateix,

s'intenta mostrar als alumnes com s'organitza el text biogràfic en funció de les etapes de la vida d'una persona.

El **taller 3** serveix per a treballar l'organització de la biografia: el títol i l'estructura (determinada per la progressió vital del personatge del qual es parla).

El **taller 4** treballa els aspectes de textualització de la biografia i s'observen els temps verbals, els adverbis temporals, les frases que indiquen el temps i l'anàlisi de les normes que regeixen les correlacions dels diferents temps verbals. Així mateix, s'inclouen activitats per posar en funcionament mecanismes que eviten repeticions.

El **taller 5** té com a objectiu preparar l'alumnat per a la redacció definitiva de la biografia de van Gogh. Es tracta de tornar a llegir per parelles els seus textos inicials i de completar la guia de revisió.

Fase 3: Producció d'un text biogràfic

Els alumnes reprenen el text que havien redactat inicialment, el modifiquen segons la revisió realitzada en l'últim taller i el tornen a escriure. En aquesta fase és important l'ús de la guia de revisió confeccionada durant la realització dels tallers per a revisar el text.

Es lligen els textos definitius i se seleccionen alguns per a l'exposició de van Gogh i per a la revista de l'escola. Cada alumne portarà a casa el seu text perquè el llija la seua família. Finalment, es reuneixen tots els textos en el llibre sobre van Gogh.

Fase 1

Producció inicial d'un text biogràfic

En esta fase, els alumnes produïxen un text inicial biogràfic. La primera escriptura es considera com una etapa provisional de treball. En primer lloc es proposa a la classe escriure un llibre entre tots sobre la vida de van Gogh i es posen en comú de forma oral les diferents dades que els alumnes recorden sobre ell (qui era, on va viure, en quina època, els fets més rellevants de la seva vida, quins temes li agradava pintar i com ho feia, etc.). Una vegada finalitzada la posada en comú, el professor proposa a cada alumne que escriga una biografia sobre el pintor.

Consigna inicial

Per a deixar constància del projecte de van Gogh que estem finalitzant, farem entre tots un llibre per a l'aula amb textos escrits per vosaltres. En el text exposareu el que cadascú considere més important del que hem après sobre la vida i l'obra de Vincent van Gogh: qui era, on va viure, en quina època, com va viure, els fets més importants de la seua vida, quina obra va fer, quins temes li agradava pintar i com ho feia, etc. És a dir, escriureu la seua biografia. Tingueu en compte que es tracta d'explicar-ho molt bé, tal i com ho hem estudiat; així les persones que ho lligen podran estar informades.

Amb les biografies escrites podrem fer diverses coses: portar-les a casa per tal que les vostres famílies les puguen llegir (cadascú s'emportarà la seua); posar-ne algunes en la revista del col·legi i en l'exposició que farem sobre van Gogh; també, amb tots els textos farem el llibre que guardarem a la biblioteca de l'aula.

En llegir aquests textos es podrà percebre ja aproximadament quines són les capacitats i les dificultats dels alumnes. Això permet al mestre explicar-los que els tallers de la seqüència didàctica són mitjans perquè milloren les seues capacitats i superen les seues dificultats (Dolz i Pasquier, 2000: 21) i es dóna sentit al treball que es portarà a terme.

Després de la lectura i anàlisi dels textos

He llegit els vostres textos i estan molt bé. De totes maneres, com que els portareu a casa perquè els llija la vostra família... com que amb ells farem un llibre per a l'aula... i com que haurem de posar alguns textos en l'exposició i en la revista del col·legi, vull que els escrigueu encara millor. Per a aconseguir-ho, el que farem serà treballar alguns aspectes que ara us diré. Açò ho farem durant uns quants dies. Després, tornareu a escriure el text i, ja ho veureu, us quedarà molt millor.

Els aspectes que jo he observat en els quals podeu millorar són els següents:

-
-
-

Perquè aprengueu sobre cadascun d'ells, farem diverses activitats.

Fase 2

Tallers d'aprenentatge

Taller 1. Què és una biografia? (Observació de diferents gèneres textuais)

En este taller es presenten als alumnes diferents textos amb l'objectiu que comencen a observar algunes de les característiques de la biografia. No és tant un exercici de comprensió lectora –no es pretén que es faça una lectura exhaustiva de tots els textos– sinó un treball de reconeixement i diferenciació. Tots els textos oferits (biografia, correu electrònic, notícia esportiva, perfil de facebook, cartell de cinema, descripció personal, DNI) tenen en comú que incorporen dades vitals d'algun tipus, però apareixen diferències evidents entre ells com la finalitat, el contingut, el lloc on aquest text pot aparéixer, etc., és a dir són gèneres textuais distints.

Activitat 1.1 (individual)

Llig els textos A, B, C, D , F i G

Escriu què són i per què o per a què creus que han sigut escrits.

Text A

Text B

Text C

Text D

Text E

Text F

Text G

Text A

De: ximogarcia1970@hotmail.com

Per a: mariagarcia_t@yahoo.es; pepegf1976@hotmail.com; garfolg@hotmail.com

Assumpte: Ja en som un més

Data: Dimecres, 7 Març 2012 12:02:35 +0100

Hola família:

Per fi ha arribat Marc! Va nèixer ahir a les 8 del matí a l'Hospital 9 d'Octubre. Va pesar tres quilos i mig. El part va anar molt bé i Maria està com una rosa ja; creiem que demà ens donaran l'alta i podrem anar a casa.

Us estimem molt!

Besets,

Ximo, Maria i Marc

Text B

Redacción

Me llamo Ángel y vivo en Valencia. Tengo diez años y estoy en 4º curso. El colegio no me gusta mucho, aunque me encanta la hora del patio y la clase de gimnasia. Mi tutora se llama Ana, es simpática y le gusta leernos poesías. Mi madre se llama Eva y mi padre, Joan. Tengo dos hermanos: Pere que es mayor, y ya va al instituto, y Toni, que es un canijo, mocos, que toca todas mis cosas. Cuando sea mayor quiero ser bombero como mi abuelo y mi padre.

Text C

facebook 2 Search

María José García Folgado

Treballa a Universitat de València Va estudiar Filologia Espanyola a Universitat de València
 Viu a Valencia, Spain En una relació De Valencia, Spain Nascuda el 17 / març / 1972
 Afegeix els idiomes que saps Edita el teu perfil

Treball i formació [Edita](#)

Empreses

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA **Universitat de València**

Universitat

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA **Universitat de València**
 Filologia Espanyola

Institut

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA **Luis Vives**
 Promoció del 1993

El mur

Informació

Fotos (16)

Anotacions

Amistats

Subscripcions

Amistats (97)

 Rocío Serrano

 Esther de Pedro

Text D

Francisco José de Goya i Lucientes va nèixer a Fuendetodos (Saragossa) al 1746. Va ser aprenent dels mestres José Luzán i sobretot de Francisco Bayeu amb la germana del qual es va casar més tard. Va viatjar a Itàlia i a la tornada va treballar en la Reial Fàbrica de Tapissos. Va ser director de pintura de l'Acadèmia de San Fernando a Madrid el 1780 i més tard el 1786 va ser nomenat pintor del Rei, i pintor de la cort el 1789. Després de la mort del rei Carles III va tindre molts problemes i va haver d'exiliar-se el 1824 a Bordeus, on va morir el 1828. Goya va pintar quadres fantàstics i imaginatius plens de crítica.

Adaptat de Spanisharts.com, Museu del Prado

Text E

Text F

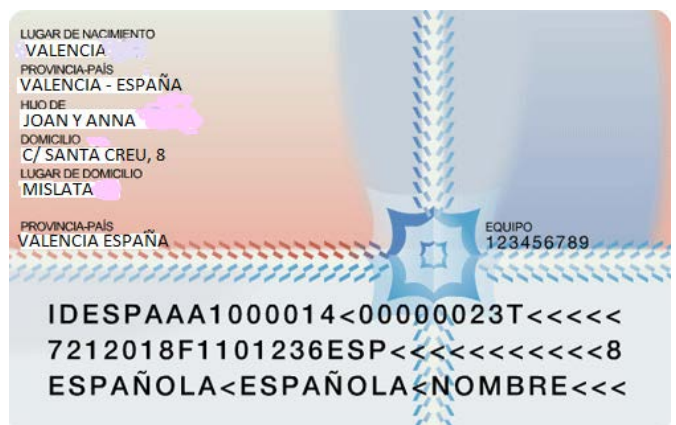
ALBERT HO PARA TOT!

València, 11 de febrer de 2012

Redacció.

Albert Cortés (Dénia, 17 de març de 1988), porter del València, va donar ahir a la nit a Mestalla una lliçó de professionalitat i bon fer front al Màlaga. Fins a quatre vegades va salvar un València que va estar fluix en defensa i en gols. Albert es va formar al planter del Mallorca (ciutat a la qual els seus pares es van traslladar per motius de treball el 1999), encara que els seus primers passos en el futbol els va fer en el Llevant UD.

Text G

Activitat 1.2 (individual)

Unix cada text amb el lloc o llocs on creus que pot ser trobat

Text	Lloc
Text A	Periòdic
Text B	Parada de l'autobús
Text C	Catàleg d'un museu
Text D	Llibreta de llengua
Text E	Internet
Text F	Enciclopèdia
Text G	Altres: _____ _____ _____ _____

Activitat 1.3 (individual)

Busca en els textos allò que consideres més important del que es diu sobre les persones de les quals es parla i subratlla-ho. Després, parleu-ho entre tots.

Quin text és el que conta la vida d'una persona? Com es diu?

Activitat 1.4 (individual)

De segur que a casa tens llibres. Demana ajuda als teus pares i observa les tapes posteriors o la coberta interior: pot ser trobes informació biogràfica sobre l'autor o l'autora.

*La **biografia** conta la història de la vida d'un personatge.*

Taller 2. Què posem en la biografia?

En aquest taller els alumnes treballen els aspectes relacionats amb la informació que cal incloure en un text biogràfic (data de naixement, lloc, fets vitals, dades dels últims anys de vida, etc.). Algunes indicacions:

- En l'activitat 3, es pot proposar a la classe fer una exposició amb totes les fitxes dels seus iaïos o fer un mural amb les biografies i les fotos.
- Una altra activitat possible consisteix a portar a l'aula diferents tipus de textos (diccionaris biogràfics, enciclopèdies, biografies) i, a partir d'una proposta de personatges concrets, que els alumnes busquen i omplenen una fitxa similar a la de l'activitat 3. Després, es pot demanar que, a casa i amb ajuda dels pares, consulten wikipedia, el *Diccionario biográfico español* de la RAH (<http://www.rah.es/cdeb.htm>) o *Biografías y Vidas* (<http://www.biografiasyvidas.com/>), etc. i completen les dades, incloguen una foto, etc.

Activitat 2.1 (Per parelles)

Torneu a llegir el text D i completeu la fitxa.

Qui era?

Nom _____

Data de naixement _____

Lloc de naixement _____

Dades familiars _____

Què va fer?

Estudis _____

Professió _____

Dades de la seua vida _____

Últims anys

Dades dels seus últims anys _____

Data de la seua mort _____

Lloc de la seua mort _____

Activitat 2.2 (individual)

Parla amb el teu iaio o la teua iaia (o amb els teus pares sobre un dels teus iaies) i completa la fitxa en la llengua en què parles amb ell/ella.

1) Dades de l'inici de la seua vida:

Com li diuen? _____

Quan va nàixer? _____

On va nàixer? _____

Com s'anomenaven els seus pares? _____

On va estudiar? _____

Què li agradava fer quan era xicotet? _____

2) Fets de la seua vida:

Llocs on ha viscut: _____

Amb qui es va casar? _____

Quants fills ha tingut? Com s'anomenen? _____

A què s'ha dedicat? _____

Anècdotes interessants: _____

3) Últims anys de vida:

Com són (o van ser) els últims anys de la seua vida? _____

Posa ací una foto del teu iaio o iaia o fes-ne un dibuix.

1) Datos del inicio de su vida:

¿Cómo se llama? _____

¿Cuándo nació? _____

¿Dónde nació? _____

¿Cómo se llamaban sus padres? _____

¿Dónde estudió? _____

¿Qué le gustaba hacer cuando era pequeño? _____

2) Hechos de su vida:

Lugares en los que ha vivido: _____

¿Con quién se casó? _____

¿Cuántos hijos ha tenido? ¿Cómo se llaman? _____

¿A qué se ha dedicado? _____

Anécdotas interesantes: _____

3) Últimos años de vida:

¿Cómo son? (o fueron) los últimos años de su vida? _____

Posa aquí una foto del teu iaio o iaia o fes-ne un dibuix.

Activitat 2.3

Escriu en valencià la teua biografia. No oblidés parlar de:

- ✓ **els teus primers anys** (on vas nàixer, quan, com s'anomenen els teus pares, si tens germans o germanes, etc.)
- ✓ **què vas fer des dels 3 anys** (a quina guarderia vas anar, què t'agradava menjar, quins eren els teus amics i les teues amigues, com van ser els teus primers anys a l'escola, quin era el teu programa de televisió preferit, etc.)
- ✓ **què fas ara**

*La biografia d'un mateix es diu **autobiografia**.*

Lined area for writing the biography.

 Quan escrius una biografia els verbs estan en 3a persona (*ell/ella*), però quan escrius una autobiografia, sempre estan en 1a persona (*jo*).

Taller 3. Com organitzem la biografia?

En este taller treballarem dos aspectes fonamentalment: el títol i l'estructura. En el primer cas, es proposen activitats que tenen per objecte que els alumnes pensin un títol per a la biografia que no siga el nom del pintor. Es tracta de fer ús de les dades que coneixen per inventar un títol d'acord amb el que saben del personatge.

Amb els tallers anteriors, els alumnes ja tenen una certa idea de quina ha de ser l'estructura d'una biografia. Ara treballarem concretament sobre ella i incidim en la seqüenciació dels fets vitals del personatge. La macroestructura es divideix en: "Qui era" (introducció: presentació del personatge), "Què va fer" (fets importants de la vida, amb qui es va casar, llocs on va viure, a què es va dedicar, etc.) i "Com van ser els seus últims anys" (tancament del text).

Activitat 3.1 (individual)

Relaciona el personaje con el título de su biografía

- a. De Krypton a la Tierra
- b. Mi vida en Nunca Jamás

Pots pensar en altres títols per a la biografia d'estos altres personatges?

Activitat 3.2 (individual)

Inventa un títol para la biografía de tu yayo o tu yaya.

Quin títol li posaries a la teua autobiografia?

Com a títol d'una biografia s'utilitza normalment el nom més conegut del personatge; però es pot buscar un títol més literari quan es tracta d'un llibre.

Activitat 3.3 (individual)

Subratlla als textos:

- ✓ En roig: qui va ser
- ✓ En blau: què va fer
- ✓ En verd: últims anys

María José García Folgado nació en la ciudad de Valencia el 17 de marzo de 1972. Es la segunda hija de Ángel y María. Estudió en el Colegio Público Dr. Barcia Goyanes y después en el Instituto Campanar. Cuando tenía 16 años empezó a trabajar para ayudar a su familia por lo que tuvo que cambiarse al Instituto Luis Vives e ir a clases nocturnas. De 1993 a 1998 estudió Filología Hispánica en la Universidad de Valencia y, en el año 2000, la Generalitat Valenciana le concedió una beca para realizar su doctorado. En 2002 se casó con Juan José García. Tuvo su primera hija en febrero de 2004 y el segundo, a finales de 2005. Entre 2003 y 2006 trabajó como profesora de español para extranjeros. Desde el año 2006 es profesora en la Facultad de Magisterio de la Universidad de Valencia.

Cristófor Colom va nèixer a Gènova (Itàlia) el 1451. Va ser fill dels teixidors Doménico Colombo i Susana Fontanarrosa. En la seua joventut va ser marí mercant en la mar Mediterrània. Als 25 anys es va casar a Portugal amb Felipa Muñiz. Colom va planejar arribar a l'Àsia creuant l'Oceà Atlàntic i va ser recolzat per la reina Isabel "la Catòlica" d'Espanya. En 1492 va arribar per primera vegada a Amèrica i va pensar que havia arribat a illes properes al continent asiàtic. Colom va morir a Valladolid el 1506, sense saber que havia descobert un "Món Nou".

Adaptat de resumendehistoria.com

Joaquín Sorolla va nèixer a València el 1863. Va estudiar a l'Escola de Belles Arts (1878-1881) on comença a pintar a l'aire lliure. El 1885 va viatjar a Roma i des d'allà a París, on entra en contacte amb el naturalisme. El 1887 s'instal·la a Assís (Itàlia) i allà comença a fer escenes d'ambient valencià sota la influència de Josep Benlliure. El 1888 es casa amb Clotilde García del Castillo. El 1890 naix la seua primera filla, Maria Clotilde; el 1892, el seu únic fill home, Joaquín, i el 1895, Elena, la tercera. El 1889 torna a París per veure l'Exposició Universal: allà descobreix els pintors nòrdics i el seu peculiar tractament de la llum; s'obri la seua etapa de consolidació. El 1900 obté el *Grand Prix* dels pavellons espanyol i lusità a l'Exposició Universal de París. S'inicia la seua etapa de culminació: la del Sorolla més brillant, on la llum és l'interès dominant. Des del 1904 comença a pintar els temes de platja, i inicia a partir del 1907 els seus estudis de jardins, fonamentalment a Andalusia. En este període exposa individualment a diverses ciutats d'Europa i dels Estats Units. El 1920 patix una malaltia que el deixa invalidat del costat esquerre. Mor el 10 d'agost de 1923 a Cercedilla (Madrid).

Adaptat de museosorolla.mcu.es

La biografia és *objectiva* i narra els fets amb *neutralitat*.

Activitat 3.4 (Per parelles)

Llegiu la biografia de Sorolla una altra vegada, busqueu els anys o les indicacions que hi haja sobre la seua edat i completeu la graella.

Any/Edat	Fets de la seua vida

Una biografia conta la vida d'un personatge real des que naix fins que mor o fins a l'actualitat.

Activitat 3.5 (per parelles)

Ordeneu, posant xifres de l'1 al 7, la biografia de la pintora Maria Blanchard.

Uns anys després, quan comença la I Guerra mundial, es trasllada a Madrid, on compartix estudi amb el pintor mexicà Diego Rivera.

Quasi en la pobresa, va tornar a París, on va morir a l'abril de 1932

Als 21 anys es va establir a Madrid per a estudiar amb el pintor Emilio Sala

En 1909 es va traslladar Paris, on es relaciona amb els artistes avantguardistes

Eixe any, exposa la seua obra en el Saló d'Art Modern de Madrid. L'exposició va ser un fracàs i el seu quadro 'Venus de Madrid' va causar un gran escàndol

En 1925 María va treballar com a professora de dibuix en l'Escola Normal de Salamanca, però les burles dels seus alumnes sobre el seu aspecte físic li van fer abandonar l'ensenyança.

Va nàixer a Santander el 1881.

Activitat 5.6 (por parejas)

Lee la biografía de María José García y relaciona con flechas los datos de la columna y los contenidos de las fichas.

¿Quién es?

- ¿Cómo se llama?
- ¿Cuándo nació?
- ¿Dónde nació?
- ¿Cómo se llaman sus padres?
- ¿Dónde estudió?

Hechos de su vida

- Lugares en los que ha vivido
- ¿Con quién se casó?
- ¿Cuántos hijos ha tenido? ¿Cómo se llaman?
- ¿A qué se ha dedicado?

Últimos años

- ¿Qué hace actualmente?

María José García Folgado nació en la ciudad de Valencia el 17 de marzo de 1972. Es la segunda hija de Ángel y María. Cursó estudios primarios en el Colegio Público Dr. Barcia Goyanes y empezó sus estudios secundarios en el Instituto Campanar, pero cuando tenía 16 años empezó a trabajar para ayudar a su familia por lo que tuvo que cambiarse al Instituto Luis Vives e ir a clases nocturnas. En el año 1990 viajó a París para estudiar francés y, dos años después, a Suiza, donde entró en contacto con jóvenes de muchos países. De esta experiencia surgió su interés por las lenguas y los hablantes. De 1993 a 1998 estudió Filología Hispánica en la Universitat de València y, en el año 2000, la Generalitat Valenciana le concedió una beca para realizar su doctorado. En 2002 volvió a París para completar sus estudios y ese mismo año se casó con Juan José García. Tuvo su primera hija en febrero de 2004 y el segundo, a finales de 2005. Tras finalizar la beca, en 2003, trabajó dos años como profesora de español para extranjeros. En septiembre de 2005, defendió su tesis doctoral sobre la enseñanza de la gramática en el siglo XVIII. Desde el año 2006 es profesora en la Facultad de Magisterio de la Universitat de València.

Quan escrius una biografia has de:

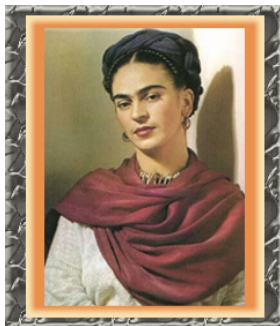
- ✓ *Buscar informació sobre el personatge.*
- ✓ *Triar i arreplegar les dades més importants.*
- ✓ *Escriure el text en l'ordre en què van ocórrer els fets en el temps.*

Taller 4. El text de la biografia

En este taller es treballen els aspectes lingüístics dels textos biogràfics, com els temps verbals o els organitzadors textuais. En tractar-se d'una narració cronològica, ens fixarem sobretot en la correlació temporal del passat i en els connectors temporals (*quan, mentre, mai, l'any 1907, aquell any, del... al..., encara, encara no, fins que, des que, abans que / després que, etc.*). També es treballaran estratègies per a evitar repeticions. Per últim, treballarem la puntuació i l'ordre dels paràgrafs.

Activitat 4.1 (por parejas)

Leed la biografía de la pintora mexicana Frida Kahlo, subrayad las palabras o expresiones que indiquen **tiempo** y haced una lista. Después ponedla en común con toda la clase y escribidla en la pizarra.

Magdalena Carmen Frida Kahlo y Calderón nació el 6 de julio de 1907 en Coyoacán, México. Era la tercera de las cuatro hijas de Matilde Calderón y Guillermo Kahlo. En 1922 se matriculó en la Escuela Nacional Preparatoria; por aquel entonces quería ser médico.

En 1925, Frida sufrió un accidente al chocar el autobús en que viajaba con un tranvía. Después de eso la joven mexicana pasó tres meses en cama y al año le detectaron una vértebra rota, por lo que tuvo que usar corsés durante nueve meses. Como tenía que pasar días en cama sin moverse mucho, empezó a pintar y al tener un espejo cerca pudo verse a sí misma y pintar sus autorretratos.

De 1929 a 1940 estuvo casada con Diego Rivera. En esa época, fue maestra de pintura en la Escuela de Artes Plásticas. En 1938 montó su primera exposición individual en Nueva York.

Durante 1950, fue operada siete veces de la columna vertebral, por lo que tuvo que pasar nueve meses en el hospital. Tres años después, cuando tenía 46 años, se organizó su primera exposición individual en México. Murió el 13 de julio de 1954 a causa de una embolia pulmonar.

Adaptado de <http://www.todo-sobre.com/fridakahlo/>

¿Podéis pensar entre todos en otras palabras similares para añadir a la lista?

*En les biografies són molt importants els **connectors temporals**: aquells elements d'enllaç que situen en el temps els fets i les accions.*

Activitat 4.2 (individual)

Completa el text sobre la vida de la pintora Remedios Varo amb les expressions del requadre.

quan, durant, fins que, l'any 1908, aquell any,

La pintora Remedios Varo va nèixer _____ a Anglès (Girona) i va morir el 1963, amb 55 anys. _____ tenia 16 anys comença a estudiar art en Madrid. El 1937 es va unir sentimentalment amb Benjamí Peret i _____ va viatjar a París. El 1939, quan comença la Segona Guerra Mundial, Varo va ser portada a un camp de concentració _____ a finals de 1941 va poder escapar a Mèxic. _____ la seua estada en Mèxic, va pintar la major part de la seua obra.

Datos extraídos de www.remediosvaro.org/varo.html

Activitat 4.3 (individual)

Observa les expressions dels requadres i relaciona les expressions equivalents.

cuando
mientras
en 1907
después
aquel año
de... a...
todavía
hasta que...
desde que...
antes de que... / después de
que...,
entonces,
más tarde,
al poco tiempo

del... al...
aquell any
llavors
quan
al poc temps
des que...
mentre
després
el 1907
encara
fins que...
abans que... / després que...
més tard

Activitat 4.3 (per parelles)

Llegiu el text i penseu quines expressions del requadre poden substituir els anys subratllats.

Maria Monroy va nàixer l'1 de maig de 1944 a Puertollano (Ciudad Real). Al 1948 es va traslladar a València. Al 1955 comença a treballar al taller de costura de la seua cosina Anna. Al 1960 va dissenyar el seu primer vestit de nit. Al 1965 va obrir la seua primera botiga de moda a València. Al 1965 es va casar amb Lluís Folgado. Al 1966 va nàixer la seua única filla, Maria. Al 1970 va rebre el Premi Internacional de Moda.

*a l'any següent, uns anys
després, aquell mateix
any, al poc temps, quan
tenia quatre anys,*

Torna a escriure el text incorporant les expressions del requadre:

Activitat 4.4 (en parelles)

Observeu l'autobiografia de Laia i escriviu els verbs en el temps adequat.

El meu nom (ser) _____ Laia. (Nàixer) _____ a Xàtiva el 19 de maig del 1977. (Tindre) _____ dos germans: Pep i Xavi. Quan (ser) _____ xicoteta (pensar) _____ que el castell de Xàtiva (estar) _____ encantat i m'(agradar) _____ moltíssim anar-hi.

En 1993 (anar) _____ a la universitat per a estudiar Història, ja que (voler) _____ treballar al meu castell. Tots els estius fins que (acabar) _____ la carrera (treballar) _____ en la restauració d'esglésies, edificis antics, muralles, etc. i durant tot este temps, somiava amb el meu castell. El 1998 per fi, (ser) _____ arqueòloga i ara (treballar) _____ en la reconstrucció de les torres del meu castell.

Activitat 4.5 (individual)

Encercla tots els verbs d'estes frases que estiguen en passat. Després, posa en castellà les frases.

- Van Gogh es va tallar l'orella a Arles.

- Frida Khalo pintava molt el seu autoretrat.

- Després d'anar-se a Bordeus, Goya va pintar molts quadres.

- Abans de morir, Van Gogh només va vendre un quadre.

- Quan Remedios Varo tenia 16 anys, va començar a estudiar art.

- Gauguin va morir el 1903.

Activitat 4.6 (per parelles)

Leed el text y hablad todo el grupo de clase para pensar cómo se podría cambiar el texto para evitar repeticiones de palabras. Después volvedlo a escribir por parejas.

Inés nació en Valencia. Inés nació el 5 de septiembre de 1975. Los padres de Inés son María y Ángel. Inés tiene tres hermanas: Maite, María y Ángeles. Inés estudió Económicas en la Universitat de València. Inés se casó el 1998 con Paco. Inés tuvo un hijo en 2003. El hijo de Inés se llama Joan. Inés trabaja en una ONG.

Blank writing area with horizontal lines for student response.

Ara reescriuiu el text, però en valencià. Què és diferent?

Activitat 4.5 (individual)

Completa les frases sobre la vida de Salvador Dalí (1904-1989) amb les paraules del requadre.

Dalí, mestre del pinzell,
jove Salvador, pintor, creador català

- ✓ _____ va nèixer el 11 de maig de 1904 en Figueres, Girona.
- ✓ El 1922, el _____ es va traslladar a Madrid per a començar els seus estudis en la Reial Acadèmia de Belles Arts de San Fernando.
- ✓ El 1926, el _____ va viatjar a París i va conèixer Pablo Picasso.
- ✓ El 1931, el _____ va pintar una de les seues obres més célebres, *Els rellotges blans*.
- ✓ El _____ va morir a Figueres el 23 de gener de 1989.

Pots evitar repeticions si busques paraules o expressions per a denominar al personatge en els diversos moments de la seua vida, com: *pintor, creador, el mestre del pinzell, el jove Salvador, el català*, etc.

Activitat 4.8 (Individual)

Relaciona les paraules i expressions del quadre A amb les paraules i expressions del quadre B

A	B
Trasladarse	Artista
Morir	Quadre
Pintor	Viatjar
Pintura	Casar-se
Venir al mundo	Passar a millor vida
Contraer matrimonio	Nàixer

Pots pensar altres paraules o expressions equivalents a les que apareixen en els quadres?

Activitat 4.9 (Individual / Col·lectiva)

Pensa ara paraules i expressions que podries utilitzar en la biografia dels següents personatges:

- ✓ Messi _____
- ✓ Shakira _____
- ✓ Harry Potter _____
- ✓ Jaume I _____

Comenteu-ho en veu alta entre tots. Algú ha coincidit amb tu?

Activitat 4.10 (per parelles)

Llegiu el text i intenteu puntuar-lo correctament. Atenció! No us oblideu d'usar les majúscules on siga necessari.

Paul Gauguin va nàixer a París el dia 7 de juny de 1848 quan tenia set anys la seua família es va mudar a Amèrica durant el viatge va morir son pare i sa mare i ell se'n van anar a viure a Perú amb uns parents va tornar a França en 1855 després de treballar diversos anys en la Bossa de París va començar a interessar-se per l'art i va començar a pintar i a exposar amb els impressionistes en 1886 va conèixer a París a Van Gogh i dos anys després es va desplaçar a Arles per a treballar amb ell però es van barallar i Gauguin se'n va anar en 1891 Gauguin es va embarcar cap a la Polinèsia i allí va continuar pintant fins a la seua mort en 1903

Taller 5. Què hem après? Revisem el nostre treball

En este taller, oferim als alumnes la guia de revisió i, per parelles, han de revisar el text produït inicialment (Fase 1). Es tracta de realitzar un exercici de co-avaluació, de revisió i d'aprenentatge amb vista a la realització de la producció final. Les parelles han de llegir conjuntament els textos d'ambdós i han de completar la guia de revisió.

GUIA DE REVISIÓ

Alumne:

ASPECTES	SÍ	NO	MILLORABLE
Hi ha títol?			
Creus que el títol es pot millorar?			
El text està escrit seguint l'ordre en què van ocórrer les fets?			
El text parla de la professió de Van Gogh?			
El text inclou informació sobre els llocs on va viure i les seues relacions personals?			
El text relata els seus últims anys i parla de la seua mort?			
Creus que falta o sobra informació en el text?			
Els verbs estan utilitzats correctament?			
Hi ha paraules que es repetixen molt en el text?			
Has utilitzat bé els punts, els punts i seguit, els punts i a part, la coma, etc.			
Creus que s'entén bé el que expliques en el text?			

Què he de fer o canviar per a millorar el text?

Fase 3

Producció final d'un text biogràfic

Els alumnes han de tornar a redactar la biografia de van Gogh, segons la revisió feta en l'últim taller. És important recordar-los que es tracta dels textos que apareixeran al llibre de van Gogh, per la qual cosa hauran de cuidar tots els aspectes (bona lletra, bona disposició gràfica, l'ortografia, el títol, les dades, etc.).

S'ha inclòs un annex amb la cronologia de van Gogh que pot servir de material complementari per a la redacció final. Una possibilitat és que la mestra o el mestre recorden en veu alta els fets més importants de la vida de van Gogh.

Una vegada escrits els textos definitius, se seleccionaran alguns per a l'exposició de van Gogh i per a la revista de l'escola. Cada alumne portarà a casa el seu text perquè el llija la seua família. Finalment, es reuniran tots els textos en el llibre sobre van Gogh.

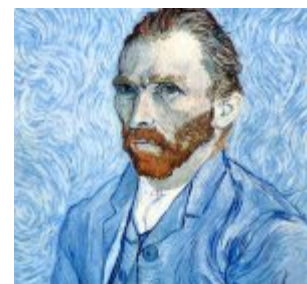
BIBLIOGRAFIA

Ball Vargas, Manuela (2004). Producción de textos biográficos. Experiencia pedagógica con estudiantes universitarios. *Acción Pedagógica*, Vol. 13, 1, 84-91.

Dirección General de Materiales Educativos (2010). Proyecto Escribir biografías y autobiografías. En *Español. 6º grado* (pp. 22-36). México: Secretaría de Educación Pública: <http://issuu.com/sbasica/docs/ab-esp-6-baja?mode=window&pageNumber=2>

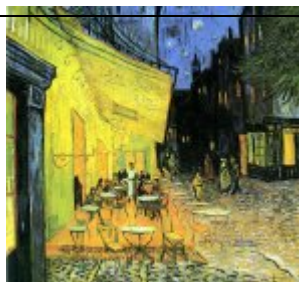
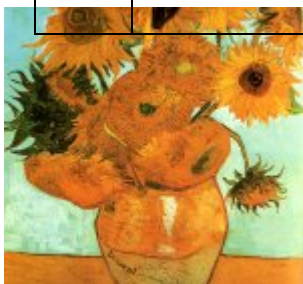
Dolz, Joaquín y Auguste Pasquier (2000). *Escribo mi opinión. Una secuencia didáctica de iniciación a los textos de opinión para el tercer ciclo de Educación Primaria*. Gobierno de Navarra. Departamento de Educación y Cultura.

Vernet, Catherine (2001). La notice biographique. *S'exprimer en français*, Volume IV. Corome/De Boeck.

Cronologia de Vincent Van Gogh

Any	Fets de la seua vida
1853	30 de març. Naixement de Vincent Guillaume van Gogh a Holanda, fill d'un pastor protestant
1857	Naixement del seu germà Théo amb qui mantindrà una forta relació (sobretot per carta) tota la seua vida.
1864	Comença l'escola en Jean Provly, en Zevenbergen.
1866	Els seus pares l'envien a un internat pels seus problemes a l'escola.
1869	Comença a treballar per al seu oncle Vicent a Goupil & Cie, venedors d'art de La Haya
1873	Es trasllada a la sucursal londinenca de Goupil & Cie. Allí s'enamora de la filla de la seua casera
1876	Com no li agrada treballar com a venedor d'art, abandona Goupil & Cie. I torna amb els seus pares
1877-1878	Estudia per a ser pastor a Amsterdam.
1879	Viatja al Borinage, un districte miner de Bèlgica. Viu com els miners en la pobresa.
1880	Pinta els miners.
1882	Coneix Clasina Maria Hoornik i se'n van a viure junts; Clasina te una filla de cinc anys i la família de Vincent no accepta la relació.
1885	Mor el seu pare. Pinta "Els menjadors de pomes"
1886	Es trasllada a París i viu amb Théo al barri de Montmartre. Coneix els pintors Toulouse – Lautrec i Gauguin. Pinta molts dels seus autoretrats.
1888	Viatja a Arles on viu en La casa groga. El pintor és molt productiu en aquesta època: pinta "El pont de l'anglès" "El melicotoner", "Roig clar", "El peral en flor" i també molts retrats. El seu amic Paul Gauguin es trasllada amb ell a La casa groga, però al cap de dos mesos es barallen i Vincent es talla l'orella.
1889	Va sofrir una crisi mental i ingressa en el sanatori de Saint Paul-de-Mausole en Saint-Rémy-de-Provence. Pinta "La nit estrellada" i "Els llirs"
1890	Naixement del primer fill de Théo, al qual li posen de nom Vincent. Vincent vende un quadre (l'únic mentre va viure), "La vinya roja". Es trasllada a Auvers-sur-Oise amb el doctor Paul Gachet. El 27 de juliol Vincent ix a caminar i es dispara en el pit. Mor dos dies després.

*Material educatiu:
seqüència didàctica*

Capítol 4

La biografia.

3r cicle d'Educació Primària

María José García Folgado i Paulina Ribera

Departament de Didàctica de la Llengua i de la Literatura
Facultat de Magisteri
Universitat de València Estudi General
Grup GIEL (Grup d'Investigació en Ensenyament de Llengües)

giel GRUP
D'INVESTIGACIÓ
EN ENSENYAMENT
DE LLENGÜES

Introducció

La seqüència didàctica que proposem, té com a objectiu millorar l'exposició escrita dels alumnes de 5é i 6é de Primària en les dos llengües oficials, castellà i valencià. El gènere que centra la seqüència didàctica és la biografia, concretament, la de Vincent van Gogh, pintor sobre el que es treballa en un projecte de centre del CEIP Jaume el Conqueridor (Catarroja, València) durant el curs 2011-2012.

Per abordar el gènere biogràfic, cal tenir en compte alguns aspectes:

- ✓ El gènere biogràfic integra múltiples possibilitats que comparteixen un tema comú: la història de la vida d'una persona.
 - D'una banda, la biografia és un gènere que uneix aspectes d'exposició – s'informa sobre les dades vitals d'un personatge, els seus èxits, l'època en què va viure, etc.– i de narració –es tracta de la història narrada d'una persona, ja siga per altres (biografia) o per ella mateixa (autobiografia). Com indica Ball (2004: 86), es tracta "d'un text d'informació científica que té una trama narrativa i compleix una funció informativa". Aquesta és la perspectiva que adoptarem en la seqüència didàctica per ser la més habitual en el marc escolar.
 - A més, cal tenir en compte que és considerat un gènere literari de llarga tradició. Per exemple, les vides de sants o hagiografies (en què la intenció era moralitzant i educativa), els llibres de viatges, els llibres de memòries, etc.
 - Així mateix, s'inscriu en el marc dels gèneres periodístics, on la biografia respon a una finalitat informativa: retratar personatges d'actualitat.
- ✓ El desenvolupament de la capacitat de produir textos biogràfics de tipus expositiu-narratiu exigeix la realització d'activitats diferents que, bàsicament consisteixen a:
 - La comparació i contrast de dades extretes de diferents fonts d'informació.
 - La selecció de la informació més destacada.
 - La presentació de la informació de forma clara respectant l'ordre temporal en què han succeït els esdeveniments.
 - La utilització de recursos lingüístics tan en castellà com en valencià que asseguren la connexió temporal.

La finalitat de l'escriptura de les biografies d'aquesta SD és fer un llibre sobre la vida i obra de van Gogh per a la classe que es mostrarà a les famílies dels alumnes; a més, alguns dels textos també seran utilitzats per a publicar a la revista de l'escola i per incloure'ls en una exposició que tota l'escola farà conjuntament sobre el pintor.

Estructura de la SD

El conjunt de la seqüència didàctica s'inclou en el projecte de Vincent van Gogh i s'estructura en tres fases.

Elaboració del projecte de Vincent van Gogh

El centre du a terme un projecte per a tots els cicles i nivells sobre la vida i l'obra del pintor Vincent van Gogh. S'han elaborat tres dossiers (sobre la vida i l'obra, sobre la seua tècnica i sobre altres aspectes com la seua correspondència), que es treballen prèviament a la implementació de la SD.

Esta part ha sigut dissenyada i portada a terme pel professorat del CEIP Jaume el Conqueridor.

Fase 1: Producció inicial d'un text biogràfic

El professorat proposa als alumnes l'escriptura d'un llibre sobre van Gogh. Amb este objectiu, els demanen que escriguen un text sobre la vida i obra del pintor on incloguen allò que cadascú considere més important.

Una vegada escrits els primers textos, cada mestre revisa amb els alumnes els diferents aspectes que convindrà millorar i se'ls proposa participar en una sèrie de tallers.

Fase 2: Tallers de aprenentatge

Els tallers tenen com a objectiu que l'alumne millore les seues habilitats i coneixements per a l'elaboració del gènere que es treballa. S'ha optat per una perspectiva integradora en què els tallers es fan en ambdos llengües, buscant el contrast i l'adquisició de competències en les dos alhora. Convé recordar que no és necessari dur a terme totes les activitats proposades, sinó que el docent podrà elegir aquelles que considere adients per al seu grup d'alumnes.

El **taller 1** serveix com a introducció al gènere i el seu objectiu bàsic és que els alumnes reconeguen la biografia entre altres gèneres. Es tracta d'aconseguir que paren atenció a determinades característiques fonamentals del gènere, però també, que paren atenció a les condicions de producció dels textos (per a què s'escriuen, on solen aparèixer, etc.).

El **taller 2** té com a objectiu que els estudiants observen quin tipus d'informació s'ha d'incloure en una biografia, sobretot, quan es tracta d'un personatge del passat (explicar-ne els actes d'acord amb el context social, cultural i polític de l'època per a intentar reconstruir documentalment el pensament i la figura). Així mateix, s'intenta

mostrar als alumnes com s'organitza el text biogràfic en funció de les etapes de la vida d'una persona.

El **taller 3** serveix per a treballar l'organització de la biografia: el títol i l'estructura (determinada per la progressió vital del personatge de què es parla).

El **taller 4** treballa els aspectes de textualització de la biografia i s'observen els temps verbals, els adverbis temporals, les frases que indiquen el temps i l'anàlisi de les normes que regeixen les correlacions dels diferents temps verbals. Així mateix, s'inclouen activitats per activar mecanismes que eviten repeticions.

El **taller 5** té com a objectiu preparar l'alumnat per a la redacció definitiva de la biografia de van Gogh. Es tracta de tornar a llegir per parelles els textos inicials i completar la guia de revisió.

Fase 3: Producció d'un text biogràfic

Els alumnes reprenen el text que havien redactat inicialment, el modifiquen segons la revisió realitzada en l'últim taller i el tornen a escriure. En aquesta fase és important l'ús de la guia de revisió confeccionada durant la realització dels tallers per a revisar el text.

Es llegeixen els textos definitius, se seleccionen alguns per a l'exposició de van Gogh i per a la revista de l'escola. Cada alumne portarà a casa el seu text perquè el llija la família. Finalment, es reuneixen tots els textos en el llibre sobre van Gogh.

Fase 1

Producció inicial d'un text biogràfic

En aquesta fase, els alumnes produeixen un text inicial biogràfic. La primera escriptura es considera com una etapa provisional de treball. En primer lloc es proposa a la classe escriure un llibre entre tots sobre la vida de van Gogh i es posen en comú de forma oral les diferents dades que els alumnes recorden (qui era, on va viure, en quina època, els fets més rellevants de la seva vida, quins temes li agradava pintar i com ho feia, etc.). Una vegada finalitzada la posada en comú, el professor proposa que cada alumne escriga una biografia sobre el pintor.

Consigna inicial

Per a deixar constància del projecte de van Gogh que estem finalitzant, farem entre tots un llibre per a l'aula amb textos escrits per vosaltres. En el text exposareu el que cadascú considere més important del que hem après sobre la vida i l'obra de Vincent van Gogh: qui era, on va viure, en quina època, com va viure, els fets més importants de la seua vida, quina obra va fer, quins temes li agradava pintar i com ho feia, etc. És a dir, escriureu la seua biografia. Tingueu en compte que es tracta d'explicar-ho molt bé, tal i com ho hem estudiat; així les persones que ho lligen podran estar informades.

Amb les biografies escrites podrem fer diverses coses: portar-les a casa per tal que les vostres famílies les puguin llegir (cadascú s'emportarà la seua); posar-ne algunes en la revista del col·legi i en l'exposició que farem sobre van Gogh; també, amb tots els textos farem el llibre que guardarem a la biblioteca de l'aula.

En llegir estos textos es podrà percebre ja aproximadament quines són les capacitats i les dificultats dels alumnes. Això permet al mestre justificar que els tallers de la seqüència didàctica són mitjans posats a disposició dels alumnes perquè milloren les capacitats i superen les dificultats (Dolz i Pasquier, 2000: 21) i es dóna sentit al treball que es portarà a terme.

Després de la lectura i anàlisi dels textos

He llegit els vostres textos i estan molt bé. De totes maneres, com que els portareu a casa perquè els llija la vostra família... com que amb ells farem un llibre per a l'aula... i com que haurem de posar alguns textos en l'exposició i en la revista del col·legi, vull que els escrigueu encara millor. Per a aconseguir-ho, el que farem serà treballar alguns aspectes que ara us diré. Açò ho farem durant uns quants dies. Després, tornareu a escriure el text i, ja ho veureu, us quedarà molt millor.

Els aspectes que jo he observat en els quals podeu millorar són els següents:

-
-
-

Perquè aprengueu sobre cadascun d'ells, farem diverses activitats.

Fase 2

Tallers d'aprenentatge

Taller 1. Què és una biografia? (Observació de diferents gèneres)

En aquest taller es presenten als alumnes diferents textos amb l'objectiu que comencen a observar algunes de les característiques de la biografia. No és tant un exercici de comprensió lectora –no es pretén que es faça una lectura exhaustiva de tots els textos– sinó un treball de reconeixement i diferenciació. Tots els textos oferits (biografia, correu electrònic, notícia esportiva, perfil de facebook, cartell de cinema, descripció personal, DNI) tenen en comú que incorporen dades vitals d'algun tipus, però apareixen diferències evidents entre ells com la finalitat, el contingut, el lloc on aquest text pot aparèixer, etc., és a dir són gèneres textuais distints.

Activitat 1.1 (individual)

Llig els textos A, B, C, D, E, F i G

Escriu què són i per què o per a què creus que han sigut escrits

Text A

Text B

Text C

Text D

Text E

Text F

Text G

Text A

De: ximogarcia1970@hotmail.com

Per a: mariagarcia_t@yahoo.es; pepegf1976@hotmail.com; garfolg@hotmail.com

Assumpte: Ja en som un més

Data: Dimecres, 7 Març 2012 12:02:35 +0100

Hola família:

Per fi ha arribat Marc! Va nèixer ahir a les 8 del matí a l'Hospital 9 d'Octubre. Va pesar tres quilos i mig. El part va anar molt bé i Maria està ja com una rosa; creiem que demà ens donaran l'alta i podrem anar a casa.

Us estimem molt!

Besets,

Ximo, Maria i Marc

Text B

Redacción

Me llamo Ángel y vivo en Valencia. Tengo diez años y estoy en 4º curso. El colegio no me gusta mucho, aunque me encanta la hora del patio y la clase de gimnasia. Mi tutora se llama Ana, es simpática y le gusta leernos poesías. Mi madre se llama Eva y mi padre, Joan. Tengo dos hermanos: Pere que es mayor, y ya va al instituto, y Toni, que es un canijo, mocososo, que toca todas mis cosas. Cuando sea mayor quiero ser bombero como mi abuelo y mi padre.

Taller 1. Què és una biografia?

La biografia

Text C

The image shows a Facebook profile for María José García Folgado. The profile picture is a cartoon illustration of a woman with dark, curly hair. The cover photo is a collage of five images: a group of people, a couple in winter gear, a group of people in a festive setting, a group of people in a dark setting, and a group of people in a dark setting. The profile information includes: **María José García Folgado**, works at **Universitat de València**, studied **Filologia Espanyola** at **Universitat de València**, lives in **Valencia, Spain**, is in a relationship, born on **17 / març / 1972**. The 'Treball i formació' section lists: **Empreses**: **Universitat de València**; **Universitat**: **Universitat de València**, **Filologia Espanyola**; **Institut**: **Luis Vives**, **Promoció del 1993**.

Text D

Francisco José de Goya i Lucientes va nèixer a Fuendetodos(Saragossa) al 1746, en una família acomodada: el seu pare va ser artesà daurador i el seu iaio, notari. Va ser aprenent dels mestres José Luzáni sobretot de Francisco Bayeu. Precisament amb la germana d'aquestes va casar.

Va viatjar a Itàlia i a la tornada, gràcies a la influència de Francisco Bayeu i del seu altre germà Ramon, també artista, es va introduir en la Reial Fàbrica de Tapissos per a pintar nombrosos cartrons de tema costumista. Alhora, va pintar frescos de la catedral de Saragossa i es va fer un espai dins dels retratistes de l'aristocràcia espanyola. Va ser elegit primer pintor de càmera i director de pintura de l'Acadèmia de San

Fernando a Madrid el 1780 i més tard el 1786 va ser nomenat pintor del Rei, i pintor de la cort el 1789.

Els seriosos problemes que va viure després de la mort de Carles III, la seua suposada "col·laboració artística" amb José Bonaparte i la tornada del Rei Ferran VII el portaren a exiliar-se el 1824 a Bordeus, on va morir el 1828. Durant estos turmentats anys abans de morir, Goya va reflectir com ningú el seu estat vital amb quadres fantàstics i imaginatius plens de crítica i sàtira.

Adaptat de Spanisharts.com, Museu del Prado

Text E Text F

ALBERT HO PARA TOT!
 València, 17 de febrer de 2012
 Redacció.
 Albert Cortés (Dénia, 17 de març de 1988), porter suplent del València, va donar ahir a la nit a Mestalla una lliçó de professionalitat i bon fer front a un Màlaga agressiu. Fins a quatre vegades la seua "mà miraculosa" com ja diu l'afició, va salvar un València que va estar fluix en defensa i en gols. Albert es va formar al planter del Mallorca (ciutat a la qual els seus pares es van traslladar per treball el 1999), encara que els seus primers passos en el futbol els va fer en el Llevant UD. "Este xic mereixia una oportunitat" deia ahir el president del Club Antoni Ferrer. Una canonada de Márquez en el minut 13 de la primera part va ser la sacada inicial per a este porter jove i audaç que va saber arriscar ahir a la nit davant els malaguenys. Un penal a Esteveen el minut 37, un colp de cap de Márquez en el 56 i, ja en el descompte, va tancar la faena amb el córner que va intentar rematar Pepo. Des d'ací ja aviseu a Tèllez (porter titular del València): compte amb l'Albert, que qualsevol dia, et treu de la porteria

Text G

Taller 1. Què és una biografia?

Activitat1.2 (individual)

Unix cada text amb el lloc o llocs on creus que pot ser trobat

Text	Lloc
Text A	Periòdic
Text B	Parada de l'autobús
Text C	Catàleg d'un museu
Text D	Libreta de llengua
Text E	Internet
Text F	Enciclopèdia
Text G	Altres: _____ _____ _____

Activitat1.3 (individual)

Busca en els textos allò que consideres més important del que es diu sobre les persones de les quals es parla i subratlla-ho.

Quin text és el que conta la vida d'una persona? Com es diu?

Activitat 1.4 (individual)

De segur que a casa tens llibres. Observa les tapes posteriors o la coberta interior i pot ser trobes informació biogràfica sobre l'autor o autora.

*La **biografia** conta la història de la vida d'un personatge.*

Taller 2. Què posem en la biografia?

En aquest taller els alumnes treballen els aspectes relacionats amb la informació que cal incloure en un text biogràfic (data de naixement, lloc, fets vitals, dades dels últims anys de vida, etc.). Algunes indicacions:

- En l'activitat 3, es pot proposar a la classe fer una exposició amb totes les fitxes dels iaïos o fer un mural amb les biografies i les fotos.
- Una altra activitat possible és portar a l'aula diferents modalitats de textos (diccionaris biogràfics, enciclopèdies, biografies) i, a partir d'una proposta de personatges, que els alumnes busquen i emplenen una fitxa similar a la de l'activitat 3. Després, es demanarà que, a casa i amb ajuda dels pares, consulten wikipedia, el *Diccionario biográfico español* de la RAH (<http://www.rah.es/cdeb.htm>) o *Biografías y Vidas* (<http://www.biografiasyvidas.com/>), etc. i completen les dades, incloguen una foto, etc.

Activitat2.1 (per parelles)

Torneu a llegir el text D i completeu la fitxa

Qui era?

Nom	_____
Data de naixement	_____
Lloc de naixement	_____
Dades familiars	_____

Què va fer?

Estudis	_____
Professió	_____
Dades de la seua vida	_____

Últims anys

Dades dels seus últims anys	_____

Data de la seua mort	_____
Lloc de la seua mort	_____

Activitat 2.2 (per parelles)

Leed la lista de hechos de la vida de Dalí.

Marcad con una cruz los datos que siempre aparecen en todas las biografías.

Con estos datos, la revista *Tiempo* quiere publicar una biografía en la que se muestre su carácter excéntrico y el Museo Dalí quiere escribir una breve biografía para su catálogo en el que se destaque su importancia como pintor. Marcad en rojo los datos que interesen al redactor de *Tiempo* y en azul, los que interesen al redactor del Museo Dalí.

- 1904. Nace Salvador Domingo Felipe Jacinto Dalí Doménech el 11 de mayo en Figueras, provincia de Girona.
- 1908 Nace su hermana menor, Ana María, que fue su única modelo femenina hasta que conoció a Gala.
- 1909. Con cinco años, sus padres lo llevaron a la tumba de su hermano mayor, Salvador (muerto el 1 de agosto de 1903) y le dijeron que él era su reencarnación, una idea que el joven Dalí llegó a creer.
- 1916. Descubre la pintura moderna en una de sus vacaciones, y al año siguiente, el padre de Dalí organizó una exposición de dibujos en su casa.
- 1921. Muere su madre y su padre se vuelve a casar con la hermana de su difunta esposa; Dalí se siente muy ofendido y decide marcharse.
- 1922. Llega a Madrid y se aloja en la célebre Residencia de Estudiantes para comenzar sus estudios en la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando.
- 1926. Fue expulsado de la Academia poco antes de sus exámenes finales, por afirmar que allí no había ningún profesor con el nivel suficiente para examinarlo.
- 1926. Viaja a París y conoce a Pablo Picasso.
- 1929. Conoce a su futura esposa y musa, Gala.
- 1931. Pinta una de sus obras más célebres, *La persistencia de la memoria (Los relojes blandos)*.
- 1936. Participa en una exposición surrealista en Londres. Acudió vestido de buzo, casco incluido.
- 1940. Cuando la Segunda Guerra Mundial arrasaba Europa, Dalí y Gala huyen a Estados Unidos.
- 1949. Vuelve a España.
- Al final de su carrera, artistas de la talla de Andy Warhol proclamarán al pintor catalán como uno de los creadores más influyentes del *Pop art*.
- 1980. Consume un cóctel de fármacos que daña seriamente su sistema nervioso, por lo que queda prácticamente incapacitado para la creación artística
- 1989. Muere en Figueras el 23 de enero a causa de una parada cardiorrespiratoria.

Activitat 2.3 (individual)

Parla amb el teu iaio o la teua iaia o amb els teus pares sobre un dels teus iaies i completa la fitxa en la llengua en què parles amb ell/ella/ells.

1) Dades de l'inici de la seua vida:

Com li diuen? _____

Quan va nàixer? _____

On va nàixer? _____

Com s'anomenaven els seus pares? _____

On va estudiar? _____

Què li agradava fer quan era xicotet? _____

2) Fets de la seua vida:

Llocs on va viure: _____

Amb qui es va casar? _____

Quants fills va tindre? Com s'anomenen? _____

A què es va dedicar? _____

Anècdotes interessants: _____

3) Últims anys de vida:

Com són (o van ser) els últims anys de la seua vida? _____

Posa ací una foto del teu iaio o iaia o fes un dibuix

1) Datos del inicio de su vida:

¿Cómo se llama? _____

¿Cuándo nació? _____

¿Dónde nació? _____

¿Cómo se llamaban sus padres? _____

¿Dónde estudió? _____

¿Qué le gustaba hacer cuando era pequeño? _____

2) Hechos de su vida:

Lugares en los que ha vivido: _____

¿Con quién se casó? _____

¿Cuántos hijos ha tenido? ¿Cómo se llaman? _____

¿A qué se ha dedicado? _____

Anécdotas interesantes: _____

3) Últimos años de vida:

¿Cómo han sido? (o fueron) los últimos años de su vida? _____

Posa ací una foto del teu iaio o iaia o fes-ne un dibuix

Taller 3. Com organitzem la biografia?

En este taller treballarem dos aspectes fonamentalment: el títol i l'estructura. En el primer cas, es proposen activitats que tenen per objecte que els alumnes pensen un títol per a la biografia que no siga el nom del personatge. Es tracta de fer ús de les dades que coneixen per inventar un títol d'acord amb el que en saben.

Amb els tallers anteriors, els alumnes ja tenen una certa idea de quina ha de ser l'estructura d'una biografia. Ara hi treballarem de manera més concreta i incidim en la seqüenciació dels fets vitals del personatge. La macroestructura es divideix en: "Qui era" (introducció: presentació del personatge), "Què va fer" (fets importants de la vida, amb qui es va casar, llocs on va viure, a què es va dedicar, etc.) i "Com van ser els seus últims anys"(tancament del text).

Activitat3.1 (individual)

Relaciona el personaje con el título de su biografía

a. De Krypton a la Tierra

b. Mi vida en Nunca Jamás

Pots pensar en altres títols per a la biografia d'estos altres personatges?

Activitat3.2

Inventa un títol para la biografía de tu yayo o tu yaya.

Quin títol li posaries a la teua autobiografia?

Com a títol d'una biografia s'utilitza normalment el nom més conegut del personatge; però es pot buscar un títol més literari quan es tracta d'un llibre.

Activitat 3.3 (individual)

Subratlla als textos:

- ✓ En roig: qui va ser
- ✓ En blau: què va fer
- ✓ En verd: últims anys

María José García Folgado nació en la ciudad de Valencia el 17 de marzo de 1972. Es la segunda hija de Angel y María. Cursó estudios primarios en el Colegio Público Dr. Barcia Goyanes y empezó sus estudios secundarios en el Instituto Campanar, pero cuando tenía

16 años empezó a trabajar para ayudar a su familia por lo que tuvo que cambiarse al Instituto Luis Vives e ir a clases nocturnas. En el año 1990 viajó a París para estudiar francés y, dos años después, a Suiza, donde entró en contacto con jóvenes de muchos países. De esta experiencia surgió su interés por las lenguas y los hablantes. De 1993 a 1998 estudió Filología Hispánica en la Universidad de Valencia y, en el año 2000 la Generalitat Valenciana le concedió una beca para realizar su doctorado. En 2002 volvió a París para completar sus estudios y ese mismo año se casó con Juan José García. Tuvo su primera hija en febrero de 2004 y el segundo, a finales de 2005. Tras finalizar la beca, en 2003, trabajó dos años como profesora de español para extranjeros. En septiembre de 2005, defendió su tesis doctoral sobre la enseñanza de la gramática en el siglo XVIII. Desde el año 2006 es profesora en la Facultad de Magisterio de la Universidad de Valencia.

Cristòfor Colom va nèixer a Gènova (Itàlia) el 1451. Va ser fill dels teixidors Doménico Colombo i Susana Fontanarrosa. En la seua joventut va ser marí mercant en la mar Mediterrània. Als 25 anys es va casar a Portugal amb Felipa Muñiz.

Poc després va explorar el nord-oest d'Àfrica. Colom va planejar arribar a l'Àsia creuant l'Oceà Atlàntic i va ser recolzat per la reina Isabel "la Catòlica" d'Espanya. El 1492 va signar la Capitulació de Santa Fe, document que li va permetre emprendre els seus famosos viatges. En el seu primer viatge va arribar a l'illa Guanahani (San Salvador), Cuba (Juana) i Santo Domingo (l'Espanyola). Va retornar a Espanya pensant que havia arribat a illes properes al continent asiàtic. En el seu segon viatge va explorar les Petites Antilles, Puerto Rico i Jamaica; en el tercer va descobrir l'illa Trinitat i Veneçuela; en el quart va conèixer les costes d'Amèrica Central. Colom va morir a Valladolid el 1506, creient que havia arribat a terres del continent asiàtic. Mai va saber que havia descobert un "Món Nou".

Adaptat de resumendehistoria.com

Joaquín Sorolla

Naix a València el 1863. A l'Escola de Belles Arts (1878-1881) rep una formació acadèmica. Comença a pintar a l'aire lliure animat per un dels seus professors, Gonzalo Salvà, i després pel pintor Ignacio Pinazo. El 1884 obté una segona medalla en l'Exposició Nacional de Belles Arts i obté una beca de la Diputació Provincial de València per anar a Itàlia. El 1885 va a Roma i des d'allà a París, on entra en contacte amb el naturalisme. De retorn a Roma, comença a viatjar per diferents ciutats italianes, prenent petites notes de color. El 1887 s'instal·la a Assís i allà comença a fer escenes d'ambient valencià sota la influència de Josep Benlliure. És l'inici del seu costumisme, que repercutirà en gran mesura en la seua futura obra. El 1888 es casa amb Clotilde García del Castillo. El 1889 torna a París per veure

l'Exposició Universal: allà descobreix els pintors nòrdics i el seu peculiar tractament de la llum, en el qual ell basarà la seua pròpia versió del luminisme: s'obre la seua etapa de consolidació. La seua paleta va guanyant nous matisos en l'esforç per plasmar la llum. El 1890 naix la seua primera filla, Maria Clotilde; el 1892, el seu únic fill home, Joaquín, i el 1895, Elena, la tercera. El 1900 obté el *Grand Prix* dels pavellons espanyol i lusità a l'Exposició Universal de París. S'inicia la seua etapa de culminació: la del Sorolla més brillant, les grans dots perceptives i la veloç execució produeixen les seves millors obres, on la llum és l'interès dominant. Segueix cultivant el costumisme mariner, del qual deriven des del 1904 els temes de platja, i inicia a partir del 1907 els seus estudis de jardins, fonamentalment a Andalusia. En aquest període exposa individualment a diverses ciutats d'Europa i dels Estats Units. El 1920 pateix una malaltia que el deixa invalidat del costat esquerre. Mor el 10 d'agost de 1923 a Cercedilla (Madrid).

Adaptat de museosorolla.mcu.es

Activitat 3.5 (per parelles)

Ordenad la biografia de la pintora María Blanchard.

Al estallar I Guerra Mundial, se traslada a Madrid, donde comparte estudio con el pintor mexicano Diego Rivera.

Abrumada por las deudas, se traslada a Paris, donde muere en abril de 1932.

A los 21 años se estableció en Madrid para estudiar con el pintor Emilio Sala.

Ese año, expone su obra en el Salón de Arte Moderno de Madrid. La exposición fue un fracaso y su cuadro "Venus de Madrid" causó un gran escándalo.

En 1909 se trasladó a Paris, donde se relaciona con los artistas vanguardistas.

Nace en Santander en 1881.

En 1925 María, obligada por la precaria situación económica de su familia, aceptó la cátedra de dibujo en la Escuela Normal de Salamanca, pero las burlas de sus alumnos respecto a su aspecto físico le hicieron abandonar la enseñanza.

Datos extraídos de *Mujeres en el Arte*
www.conchamayordomo.com

Ara, imagineu que vosaltres sou Maria i que heu d' escriure la seua autobiografia en valencià

Vaig nàixer _____

Activitat 3.6 (individual)

Vuelve a leer la biografía de María José García y relaciona con flechas lo que se pregunta en las fichas y los datos de la redacción.

¿Quién es?

- ¿Cómo se llama?
- ¿Cuándo nació?
- ¿Dónde nació?
- ¿Cómo se llaman sus padres?
- ¿Dónde estudió?

Hechos de su vida

- Lugares en los que ha vivido
- ¿Con quién se casó?
- ¿Cuántos hijos ha tenido? ¿Cómo se llaman?
- ¿A qué se ha dedicado?

Últimos años

- ¿Qué hace actualmente?

María José García Folgado nació en la ciudad de Valencia el 17 de marzo de 1972. Es la segunda hija de Ángel y María. Cursó estudios primarios en el Colegio Público Dr. Barcia Goyanes y empezó sus estudios secundarios en el Instituto Campanar, pero cuando tenía 16 años empezó a trabajar para ayudar a su familia por lo que tuvo que cambiarse al Instituto Luis Vives e ir a clases nocturnas. En el año 1990 viajó a París para estudiar francés y, dos años después, a Suiza, donde entró en contacto con jóvenes de muchos países. De esta experiencia surgió su interés por las lenguas y los hablantes. De 1993 a 1998 estudió Filología Hispánica en la Universidad de Valencia y, en el año 2000 la Generalitat Valenciana le concedió una beca para realizar su doctorado. En 2002 volvió a París para completar sus estudios y ese mismo año se casó con Juan José García. Tuvo su primera hija en febrero de 2004 y el segundo, a finales de 2005. Tras finalizar la beca, en 2003, trabajó dos años como profesora de español para extranjeros. En septiembre de 2005, defendió su tesis doctoral sobre la enseñanza de la gramática en el siglo XVIII. Desde el año 2006 es profesora en la Facultad de Magisterio de la Universidad de Valencia.

Quan escrius una biografia has de:

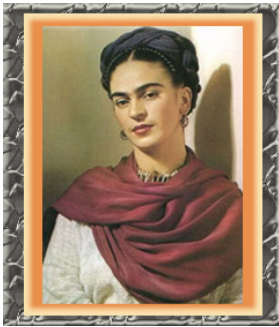
- ✓ *Buscar informació sobre el personatge*
- ✓ *Triar i arreplegar les dades més importants*
- ✓ *Escriure el text en l'ordre en què van ocórrer els fets en el temps*

Taller 4. El text de la biografia

En aquest taller es treballen els aspectes lingüístics dels textos biogràfics, com els temps verbals o els organitzadors textuais. En tractar-se d'una narració cronològica, ens fixarem sobretot en la correlació temporal en passat i en els connectors temporals (*quan, mentre, mai, l'any 1907, aquell any, del... al..., encara, encara no, fins que, des que, abans que / després que, etc.*). També es treballaran estratègies per a evitar repeticions.

Activitat4.1 (por parejas)

Leed la biografía de la pintora mexicana Frida Kahlo y subrayad las palabras o expresiones que indiquen tiempo y haced una lista.

Magdalena Carmen Frida Kahlo y Calderón nació el 6 de julio de 1907 en Coyoacán, México. Era la tercera de las cuatro hijas de Matilde Calderón y Guillermo Kahlo. A los seis años enfermó de poliomielitis, lo que provocó que su pierna derecha adelgazara, una enfermedad que ella intentaba ocultar, de joven bajo pantalones y más tarde bajo largas faldas mexicanas. En 1922 se matriculó en la Escuela Nacional Preparatoria; por aquel entonces quería ser médico.

En 1925, Frida y su amigo Alejandro Gómez Arias sufrieron un accidente al chocar el autobús en que viajaban con un tranvía. Después de eso Frida pasó tres meses en cama y al año le detectaron una vértebra rota, por lo que tuvo que usar corsés durante nueve meses. Como tenía que pasar días en cama con movimientos reducidos empezó a pintar. En su cama se instaló un caballete que le permitía pintar recostada y comenzó a pintar su primer cuadro, el retrato de una amiga. Luego al tener un espejo cerca pudo verse a sí misma y pintar sus autorretratos. Frida explica que "Me retrato a mí misma porque paso mucho tiempo sola y porque soy el motivo que mejor conozco".

De 1929 a 1940 estuvo casada con Diego Rivera, de quien se divorció en 1940 para volverse a casar con él un año después. En esa época, fue maestra de pintura en la Escuela de Artes Plásticas, y miembro del Seminario de Cultura Mexicana. En 1938 montó su primera exposición individual en la Julien Levy Gallery de Nueva York.

Durante 1950 es operada siete veces de la columna vertebral, por lo que tiene que pasar nueve meses en el hospital. Tres años después, cuando Frida cuenta con 46 años, se organiza su primera exposición individual en México. El 13 de julio de 1954 muere Frida Kahlo en la Casa Azul a causa de una embolia pulmonar.

Adaptado de <http://www.todo-sobre.com/fridakahlo/>

¿Todas las palabras y expresiones que habéis subrayado sirven Para lo mismo?

¿Podéis pensar en otras palabras similares para añadir a la lista?

Pots contar la vida d'un personatge utilitzant verbs en passat (va nèixer, pintava) o en present històric (mor).

Activitat 4.2 (individual)

Observa les expressions i completa la biografia de la pintora Remedios Varo.

més tard, durant, fins que, l'any 1908, aquell any,
el 1963, llavors

Remedios Varo va nèixer _____ a Anglès (Girona). El 1924 ingressa en l'Acadèmia de Sant Ferran de Madrid, on es va convertir en una de les primeres dones estudiants d'art. _____ coneix a Salvador Dalí i a Gregorio Lizarraga, amb qui es va casar. _____ eixe període, va mantindre una estreta relació amb altres artistes i intel·lectuals de l'època com Benjamí Peret amb qui es va unir sentimentalment en 1937.

_____ va viatjar a París, on es va introduir en el cercle surrealista. En 1939 comença la Segona Guerra Mundial; _____, Peret i Varo van ser portats a un camp de concentració _____ a finals de 1941 van poder escapar a Mèxic, on serien acollits per la immensa comunitat d'artistes exiliats. _____ la seua estada en eixe país Remedios compon la part més import de la seua enigmàtica obra pictòrica. Leonora Carrington, Frida Kahlo i Remedios Varo són les tres grans figures femenines del surrealisme.

_____ va patir un atac cardíac i va morir als 55 anys.

Datos extraídos de www.remediosvaro.org/varo.html

*En les biografies són molt importants els
connectors temporals: aquells elements d'enllaç
que situen en el temps els fets i les accions.*

*quan, mentre, després, l'any 1907,
aquell any, del... al..., encara, fins
que..., des que..., abans que... /
després que..., llavors, més tard*

*cuando, mientras, después, en el
año 1907, aquel año, de... a...,
todavía, hasta que..., desde que...,
antes de que... / después de que...,
entonces, más tarde*

Activitat4.3 (individual)

Observa l'autobiografia de Laia i escriu els verbs en el temps adequat

El meu nom (ser) _____ Laia. (Nàixer) _____ a Xàtiva el 19 de maig del 1977. (Tindre) _____ dos germans: Pep i Xavi. Quan (ser) _____ xicoteta (pensar) _____ que el castell de Xàtiva (estar) _____ encantat i m'(agradar) _____ moltíssim anar-hi.

En 1993 (anar) _____ a la Universitat per a estudiar Història, ja que (volar) _____ treballar al meu castell. Tots els estius fins que (acabar) _____ la carrera (treballar) _____ en la restauració d'esglésies, edificis antics, muralles, etc. i durant tot aquest temps, somiava amb el meu castell. El 1998 per fi, (ser) _____ arqueòloga i ara (treballar) _____ en la reconstrucció de les torres del meu castell.

Imagina que Laia va nàixer al 1907 i que tu ets el biògraf: reescriu el text i no oblidis posar-li títol i canviar les dades.

Blank writing area with horizontal lines for re-writing the text.

Activitat 4.5 (individual)

Completa el texto con las palabras del recuadro

creador tangerino, maestro del pincel,
joven José, pintor

José Hernández nació en Tánger en 1944. De formación autodidacta, el _____ expuso por primera vez en Tánger en 1962. En 1964 se trasladó a Madrid. Voluntariamente apartado de las corrientes pictóricas, el _____ fue incluido en el heterogéneo grupo de los hiperrealistas españoles, con los que expuso en 1981 en la Escuela de Bellas Artes de San Fernando. Desde 1980, este _____ comparte residencia y taller entre Madrid y Málaga.

A la extensa obra pictórica de este _____ se añaden sus trabajos como grabador, ilustrador de libros, escenógrafo y figurinista en proyectos teatrales y cinematográficos. En 2006 recibió el Premio Nacional de Arte Gráfico.

Adaptado de www.jose-hernandez.com

Puedes evitar repeticiones si buscas palabras o expresiones para referirte al personaje en los diversos momentos de su vida: **sinónimos** (*pintor, creador*), **paráfrasis** (*el maestro del pincel, el joven José*), **gentilicios** (*el tangerino*), etc.

Taller 4. El text de la biografia

Relaciona les paraules i expressions del quadre A amb les paraules i expressions del quadre B

A	B
Trasladarse	Artista
Morir	Quadre
Pintor	Viatjar
Pintura	Casar-se
Venir al mundo	Passar a millor vida
Contraer matrimoni	Nàixer

Pots pensar altres paraules o expressions per substituir las que apareixen en el quadre A?

Pensa ara paraules i expressions que podries utilitzar en la biografia dels següents personatges:

- ✓ Messi _____
- ✓ Shakira _____
- ✓ Harry Potter _____
- ✓ Jaume I _____

Què han posat els teus companys? Algú ha coincidit amb tu?

Taller 5. Què hem après? Revisem el nostre treball

En aquest taller, oferim als alumnes la guia de revisió i, per parelles, han de revisar el text produït inicialment (Fase 1). Es tracta de fer un exercici d'autoavaluació amb vista a la realització de la producció final. Les parelles han de llegir cadascun dels textos i completar la guia.

Taller 5. Què hem après? Revisem el nostre treball

GUIA DE REVISIÓ

Alumne:

ASPECTES	SÍ	NO	MILLORABLE
Hi ha títol?			
El títol es adequat?			
El text esta escrit seguint l'ordre en què van ocórrer les fets?			
El text inclou informació sobre la infància de Van Gogh?			
El text parla de la seua formació com a pintor?			
El text inclou informació sobre els llocs on va viure i les seues relacions personals?			
El text inclou informació sobre l'obra de Van Gogh?			
El text relata els seus últims anys i parla de la seua mort?			
Creus que al text apareixen els fets més importants de la vida de van Gogh?			
Hi ha alguna informació que podries eliminar (poc important)?			
Hi ha alguna informació que podries afegir?			
Els verbs estan utilitzats correctament (present, passat, present històric, etc.)?			
Has utilitzat connectors temporals variats?			
Podries incloure alguns altres connectors?			
Has evitat repeticions?			
Creus que podries modificar el text incloent sinònims, paràfrasis, pronoms, etc.?			

Què he de fer o canviar per a millorar el text?

Fase 3

Producció final d'un text biogràfic

Els alumnes han de tornar a redactar la biografia de van Gogh, segons la revisió realitzada en l'últim taller. És important recordar-los que es tracta dels textos que apareixeran al llibre de van Gogh, per la qual cosa hauran de cuidar tots els aspectes implicats (bona lletra, bona disposició gràfica, l'ortografia, el títol, les dades, etc.).

Una vegada escrits els textos definitius, es llegiran a classe i se'n seleccionaran alguns per a l'exposició de van Gogh i per a la revista de l'escola. Cada alumne portarà a casa el seu text perquè el llija la seua família. Finalment, es reuniran tots els textos en el llibre sobre van Gogh.

BIBLIOGRAFIA

Ball Vargas, Manuela (2004). Producción de textos biográficos. Experiencia pedagógica con estudiantes universitarios. *Acción Pedagógica*, Vol. 13, 1, 84-91.

Dirección General de Materiales Educativos (2010). Proyecto Escribir biografías y autobiografías. En *Español. 6º grado* (pp. 22-36). México: Secretaría de Educación Pública: <http://issuu.com/sbasica/docs/ab-esp-6-baja?mode=window&pageNumber=2>

Dolz, Joaquín y Auguste Pasquier (2000). *Escribo mi opinión. Una secuencia didáctica de iniciación a los textos de opinión para el tercer ciclo de Educación Primaria*. Gobierno de Navarra. Departamento de Educación y Cultura.

Vernet, Catherine (2001). La notice biographique. *S'exprimer en français*, Volume IV. Corome/De Boeck.

*Material educatiu:
seqüència didàctica*

Capítol 5

La biografia(anglés).

3r cicle d'Educació Primària

Betlem Soler Pardo

Departament de Didàctica de la Llengua i de la Literatura
Facultat de Magisteri
Universitat de València Estudi General
Grup GIEL (Grup d'Investigació i Ensenyament de Llengües)

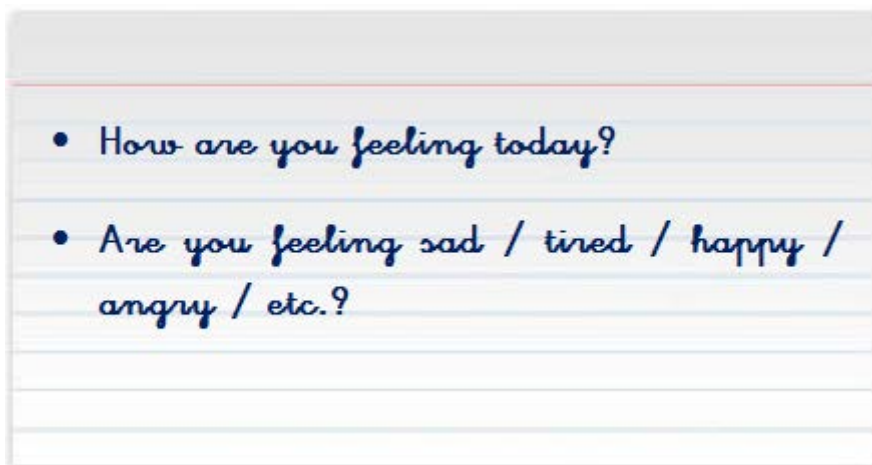
giel GRUP
D'INVESTIGACIÓ
EN ENSENYAMENT
DE LENGÜES

Consigna inicial

Volia demanar-vos que parareu atenció. Hui farem una activitat diferent. Una companya de la universitat ens han demanat un favor. Volen que escrivim un text en anglés sobre Rafa Nadal. Sabeu qui és Rafa Nadal? Us agrada? Sí? Doncs, podeu escriure com és, a què es dedica, què li agrada fer, on viu, si té família, etc. Podeu demanar-me ajuda sobre qualsevol tipus d'informació sobre ell. D'aquesta manera, el text serà complet i les persones que el lligen estaran ben informades. Què us sembla? Comencem?

TALLER 1

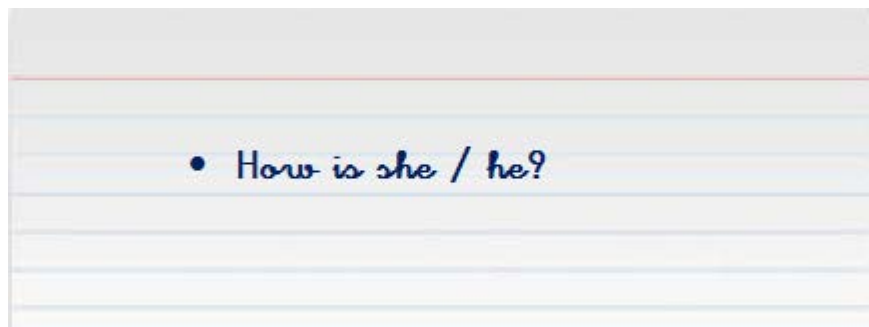
En aquest primer taller els alumnes repassaran les formes de descriure els seus estats d'ànim i les maneres de descriure físicament una persona. S'incorporarà nou vocabulari que podran utilitzar juntament amb el que ja coneixen. En un primer moment, i a manera d'introducció, la mestra els preguntarà:

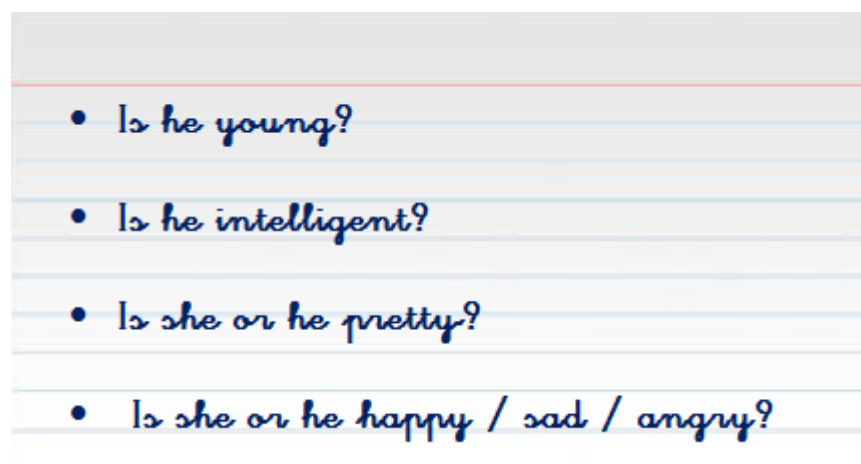
D'aquesta manera, es repassaran breument els adjectius que els estudiants ja coneixen i se'ls donarà l'oportunitat d'utilitzar-los contestant les preguntes de la mestra.

Després d'aquesta introducció del contingut que es vol tractar, es procedirà a fer la primera activitat. En aquesta es presentaran nous adjectius relatius a descripcions físiques i psicològiques i s'animarà els estudiants a utilitzar la tercera persona del singular.

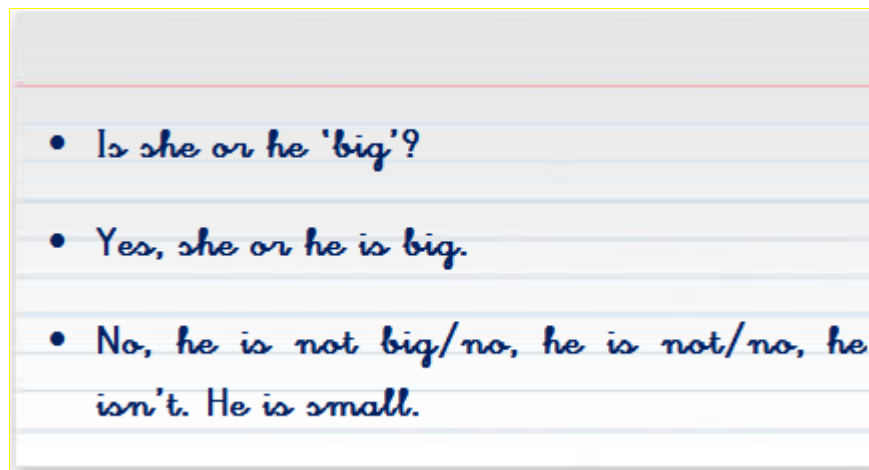
La mestra els mostrarà una sèrie d'imatges (*flashcards*) en què apareixen dibuixos de cares que reflecteixen diferents estats d'ànim o de comportament. La mestra preguntarà llavors als nens:

Podrà donar-los alguns exemples mitjançant preguntes com

D'aquesta manera, s'establirà un diàleg entre la mestra i els alumnes, del tipus:

Si l'alumnat no coneix l'adjectiu que correspon a la cara, la mestra el dirà en veu alta i ells el repetiran. També s'aprofitarà l'ocasió per escriure l'adjectiu nou a la pissarra. Més tard, la mestra tornarà a mostrar aquesta cara per comprovar si ho recorden. Mitjançant aquesta activitat es pretén introduir principalment els següents adjectius:

rude	sweet
polite	messy
clumsy	grumpy
clever	intelligent
hard-working	bold

També s'intentarà repassar adjectius que els nens ja coneixen com:

old	young
clean	dirty
short	tall
big	small
rich	poor
thin	fat
pretty	beautiful
weak	strong

En un altre moment, la mestra utilitzarà en les seues preguntes l'estructura "to have" i se centrarà més en la descripció física de les imatges:

- Has he got brown eyes?
- Yes, he has green eyes. Yes, he has.
- No, he has got blue eyes.
- Has she or he got 'blue eyes/big nose/round face/long/short hair/etc.'

És important que la mestra recorde que els adjectius en anglés no van en plural, i que corregisca els errors que pugua observar relatius a aquest aspecte. Després d'haver repassat aquestes estructures, es presentarà un joc, similar al "qui és

qui", en què un alumne triarà una de les imatges i els altres hauran d'endevinar de qui es tracta mitjançant preguntes com:

D'aquesta manera repassaran i faran servir les estructures apreses anteriorment amb la mestra i els xiquets i xiquetes les podran consolidar.

TALLER 2

Els alumnes buscaran aquestes paraules en el següent puzle i completaran les oracions que presentem més avall:

Playing

Riding

Going

Singing

Eating

Watching

Football

Bike

School

Song

Sandwich

Television

Computer
games

G Z L E K D F E G N H F T Q C
O S F A Z Q O O F B U N R W O
I C H T O L O R E I L N A Y M
N B I I X B T S I K T L S W P
G Q V N V W B O N G E L L C U
X C Q G L E A U T J A B A S T
Z I W U J E L S A T C S D O E
U Y P A M E L T Y P I I E A R
S A N D W I C H A C H E M L G
N E N I E P I E A D R K O A A
R I D I N G D U I N T W N T M
S A D A P T E S E T U Z O S E
C Y F S I N G I N G G O S N S
W A T C H I N G T U Z X F I C
H K Q E T E L E V I S I O N P

1. I like _____ a
sandwich.

2. You like _____
football.

3. He likes _____
television.

2. I like _____
a song.

1. She likes _____
computer

3. He likes _____ a
bike

games.

En aquesta activitat, els alumnes hauran d'enumerar cinc coses que els agraden, per exemple: *chocolate*.

Chocolate

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Després hauran de construir oracions curtes com la que es mostra a l'exemple:

I like Maths.

He likes musicals. She likes chocolate.

1. I _____

2. He _____

3. She _____

4. He _____

5. She _____

A continuació hauran d'enumerar cinc coses que no els agraden, per exemple:

Vegetables

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Tot seguit, hauran de fer oracions curtes en negatiu, per exemple:

I don't like Maths.

He doesn't like vegetables.

1. I _____

2. He _____

3. She _____

4. He _____

5. She _____

A partir del model, els alumnes preguntaran i contestaran a les següents preguntes:

John: What do you like about Catarroja?

Mary: I like the park.

Peter: What do you like about Catarroja?

Lucy: I like the school.

Edward: What do you like about Catarroja?

Elizabeth: I like my friends.

John: What don't you like about Catarroja?

Mary: I don't like the park.

Peter: What don't you like about Catarroja?

Lucy: I don't like the school.

Edward: What don't you like about Catarroja?

Elizabeth: I don't like my friends.

En el següent exercici els alumnes pregunten i contesten però utilitzant la construcció **like + -ing**.

John: What do you like doing in Catarroja?

Mary: I like playing in the park.

Peter: What do you like doing in Catarroja?

Lucy: I like going to school.

Edward: What do you like doing in Catarroja?

Elizabeth: I like playing with my friends.

John: What don't you like doing in Catarroja?

Mary: I don't like playing in the park.

Peter:

What don't you like doing in Catarroja?

Lucy: I don't like going to school.

Edward:

What don't you like doing in Catarroja?

Elizabeth: I

don't like playing with my friends.

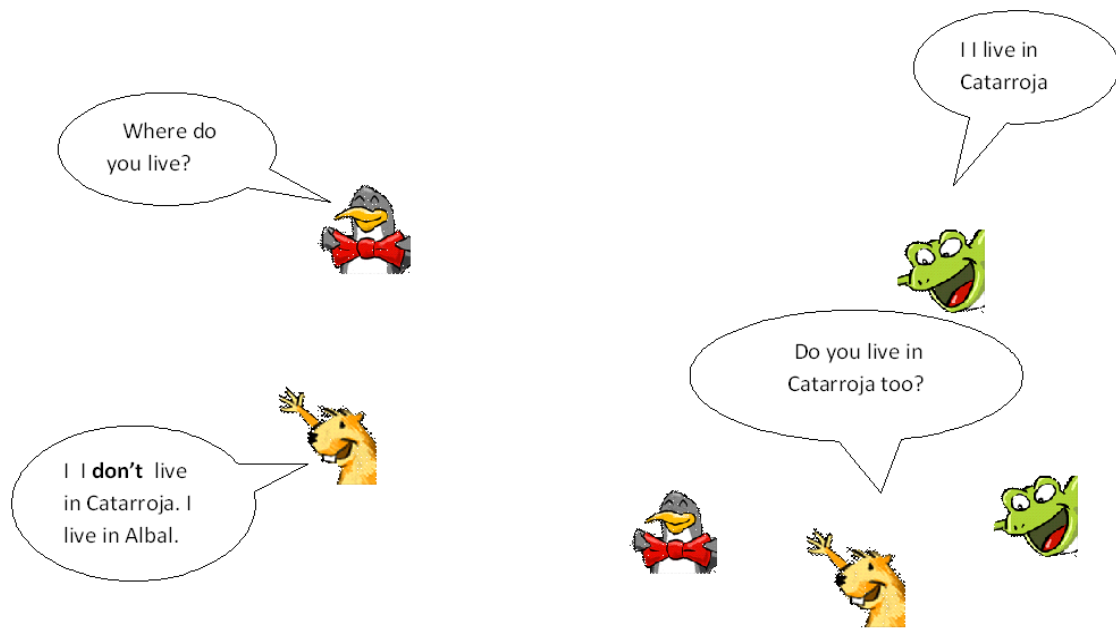
En aquesta activitat, l'alumnat haurà d'omplir els buits.

1. I like _____ in Catarroja.
2. She likes _____ in the park.
3. My friend _____
_____ to school.
4. He likes _____ with friends.
5. I don't _____
to school.
6. He doesn't like _____ in the park.

A continuació, els alumnes practican la forma *where do you live?/I live in:*

Where do you live?

I live in...

1. I live _____ Catarroja.
2. Do you _____ in Catarroja too?
3. Yes, I _____ in Catarroja.
4. No, I _____ live in Catarroja. I live in _____.
5. He likes _____ in _____.

A continuació hauran de preguntar d'aquesta manera:

John: I live in Catarroja.

Peter: Do you live in Catarroja too?

Mary: I don't live in Catarroja.

Lucy: No, I don't.

Edward: Yes, I do.

1. John _____ in Catarroja.
2. Mary _____ live _____ Catarroja.
3. Lucy doesn't _____ in _____.
4. Edward _____ in _____.

Els alumnes acabaran el taller amb una cançó.

I like...

I _____ pizzas, I _____ steak,

_____ pasta too.

I _____ cats -cats are great!

But no, I don't _____ you!

MIAOW!

I _____ biscuits, I _____ cakes,

_____ like chocolate too.

_____ dogs -dogs are great!

But no, I _____ like you!GRRRRRR!

TALLER 3

En aquest taller els estudiants aprendran vocabulari i expressions descriptives que després podran utilitzar en la producció final. El gènere del taller és el mateix que el que s'esperarà d'ells en la producció final (descripció d'un personatge de ficció). Es dividirà la classe en grups de cinc o sis, i a cada grup se li assignarà un paràgraf que continga una xicoteta descripció, en anglès, del personatge principal d'un conte tradicional. El text d'origen serà una versió literària de la història, si bé haurà estat adaptada pel mestre/mestra al nivell dels alumnes i al propòsit del taller. En el nostre cas, després d'aquesta modificació, els textos escollits van quedar de la següent manera:

1. *Next to a forest there lived a poor woodcutter with his wife and his two children. The boy's name was Hansel, the girl's name was Gretel. Hansel and Gretel were blonde, but Gretel was thin and had pale skin. Their parents were very poor and could not give them enough food to eat. Hansel and Gretel felt always hungry, so one day the woodcutter told his wife that he was going to leave Hansel and Gretel alone in the forest.*

2. When Cinderella's mother died, her father married another woman. She had two daughters. They had beautiful faces, but they had evil and dark hearts. They took Cinderella's beautiful clothes away from her, dressed her in old, gray clothes, and gave her shoes made of wood. Cinderella had to do hard work from morning until evening, get up early in the morning, carry water, make the fires, cook, and wash. And because she always looked dirty, they called her Cinderella.

3. Once upon a time there was a sweet little girl. Everyone who saw her liked her, but her grandmother loved her more than anyone else. One day she gave her a little cap made of red cloth. She was very pretty with it, and she wanted to wear it all the time, so everyone started calling her Little Red Riding Hood.

4. Once upon a time a queen had a little daughter who was as white as snow, as red as blood, and as black as wet wood, and therefore they called her Little Snow-White. As soon as the child was born, the queen died, and Little Snow-White's father married another woman, who wanted to be the prettiest woman of all.

5. Once upon a time there was a Sea King who had six beautiful children, but the youngest was the prettiest of them all. Her skin was as clear and delicate as a rose, and her eyes as blue as the sea; but, like all the others, she had no feet, and her body ended in a fish's tail.

6. Many, many years ago lived an emperor, and he loved having new clothes. He spent all his money in them. He did not care for his soldiers. He didn't like reading. He didn't like listening to music. He didn't like going to the theatre. The only thing he liked was wearing new clothes. But one day he discovered

that he had all the clothes in the world, and he became angry, and he ordered his helpers to get him something new.

Els alumnes de cada grup hauran d'eleger el seu text i entendre tots el termes amb l'ajuda de la mestra, qui pot anar supervisant la lectura. Després, a cada grup es demanarà que emplene una breu fitxa. Aquesta fitxa podrà contindre una sèrie de preguntes al voltant dels personatges, o bé consistir en un paràgraf amb buits el quals els alumnes hauran d'omplir. Els alumnes utilitzaran una fitxa similar per a la producció final, com a recurs de suport, per tant, aquest tercer taller hauria de servir perquè es familiaritzaren amb el procediment. En el nostre cas, hem escollit el format de *fill-in-the-gaps*, per al qual presentem els següents exemples:

Text 1. *Hansel and Gretel.*

The main characters in this story are called _____ and _____.

They are brother and sister. The boy is _____.
The girl is _____,
and _____.

Their parents are _____.
They can't give them enough food to eat, so the children feel _____.

One day their father decides to _____
_____.

Text 2. *Cinderella*

The main character in this story is _____ . She is a young girl. Her mother _____. Her new sisters have _____ faces and an _____ heart. They dress her in _____ , _____ clothes. She has to work a lot. She always looks _____ , so her sisters call her.

Text 3. Little Red Riding Hood.

The main character in called _____.
_____.
She is a _____ , _____ girl. Her grandmother gives her a _____ cap. She is very _____ with it, and likes wearing it every single day. Her grandmother is very _____. She lives at the other end of a dark forest. Deep in the forest lives a bad, hungry _____.

Text 4. Little Snow White.

The main character in this story is a girl who was _____ as snow, and _____ as wood. Her mother was the queen. When the queen _____ , the king marries another woman. She wants to be the _____ woman of all. Every morning she wakes up and asks

her magic mirror: "Who is the prettiest woman of all?"

Text 5. The Little Mermaid.

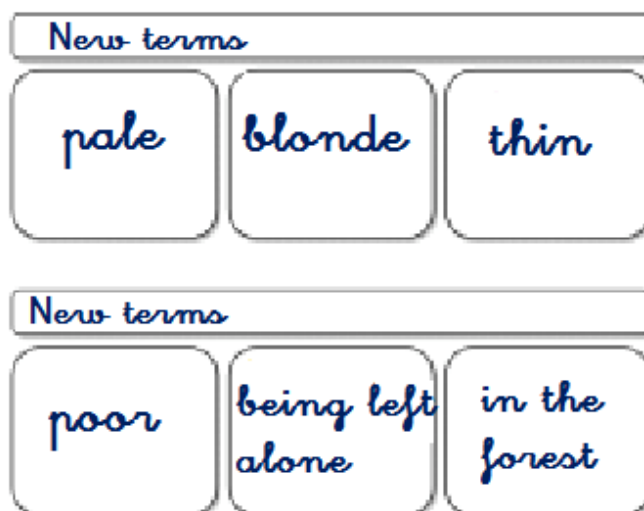
Once upon a time there was a Sea
_____ who had six
_____ children. The
_____ was very pretty. Her skin
was as _____, and
_____ as a rose, and her eyes as
_____ as the sea. She had no feet,
because her body ended in a
fish's _____. The main
character of this story is:

Text 6. The Emperor's New Suit.

Many, many years ago lived an
_____. He loved _____
clothes. He spent all his money in them. He did
not care for his soldiers. He didn't like
_____. He didn't like _____
to music. One day he discovered that he had all
the clothes in the world. He became
_____, and he ordered his
helpers to get him something new.

Aquestes fitxes podran modificar-se per tal que les mestres afegisquen o llevin informació dependent del nivell de l'alumnat. Aquest format tindria l'avantatge que els alumnes podrien utilitzar-les quasi sense modificacions en la segona part del taller. Una vegada completada la fitxa, l'objectiu següent és que cada grup, per torns, faci una lectura en veu alta de la seua descripció del personatge per tal que la resta de la classe endevine de qui es tracta. Per descomptat, en aquesta lectura caldria ometre el nom i, d'aquesta manera, els companys hauran d'endevinar-lo en anglés. Per fer l'exercici més variat i divertit, i fer partícips tots els integrants al mateix temps, seria convenient que alguns dels membres del grup feren un dibuix sobre els personatges del conte; preferiblement sobre una escena que no haja aparegut en el text.

En el cas del conte de *Hansel i Gretel*, podrien dibuixar el moment en el qual els dos germans distribueixen trossos de pa pel bosc; o la trobada en la casa de xocolata, etc. En qualsevol cas, l'elecció del dibuix hauria de deixar-se a la imaginació dels alumnes, i animar-los a que il·lustren aquelles característiques que es poden apreciar en la fitxa, per tal que el material visual pugui facilitar la comprensió i l'aprenentatge dels nous termes:

De la mateixa manera, els altres integrants del grup (exceptuant l'encarregat de llegir la descripció) podrien practicar una sèrie de gestos de mímica per poder interpretar els mateixos caràcters descriptius als quals farà al·lusió la fitxa, i representar-los a l'hora que el seu company la llegeix.

Quan tots els membres del grup estiguen preparats, caldria dur a terme la lectura de la fitxa descriptiva, l'exposició del dibuix i l'actuació gestual de manera simultània, davant de tota la classe. Els grups haurien de fer les seues presentacions per torns, mentre els altres companys tracten d'endevinar de quin personatge de conte es tracta.

TALLER 4

En aquest taller s'animarà els alumnes a que trien ja el personatge de ficció que descriuran en la producció final. Durant aquesta sessió, els xiquets i xiquetes faran una recerca d'informació (en els llibres de la biblioteca de l'escola o en internet) sobre el personatge escollit. Per tal d'orientar la recerca, la mestra els proporcionarà una plantilla que hauran de completar segons les informacions que troben.

La plantilla constarà de les següents seccions:

Name:	_____
Age:	_____
Why is he or she special?	_____
What does he or she do in the story?	_____
Physical description	_____
Psychological description	_____
Where does he or she live?	_____
What does he or she like doing?	_____
What doesn't she or he like doing?	_____
Has he or she got friends or enemies?	_____
Do you like him or her? Why?	_____

Aquest taller pretén familiaritzar els alumnes amb el personatge sobre el qual escriuran, i repassar el vocabulari vist en les sessions anteriors. Tanmateix, en la producció final no podran consultar la plantilla d'informació elaborada, ja que volem que siguin el més creatius possible i que no es limiten a copiar les frases que han escrit en la plantilla de manera esquemàtica. Per a dur a terme el taller 4, els alumnes també podran recolzar-se en el "full de control" que hauran anat completant al llarg dels tallers, i en la qual hauran escrit els adjectius i les estructures que han après en les

activitats anteriors, cal tindre en compte que al final de cada taller i com a repàs, la mestra escriurà en la pissarra els continguts més importants. Els xiquets els copien en el seu full de control per tal de poder tindre-ho davant i utilitzar-ho en les sessions posteriors.

PRODUCCIÓ FINAL

Com a producció final, els alumnes redactaran un text on descriuran física i psicològicament un personatge de ficció. Després de la redacció de la producció final, es farà un joc en el qual cadascú llegirà el seu text sense dir el nom del personatge en qüestió i els companys hauran d'endevinar de qui es tracta. Els texts, juntament amb algunes il·lustracions que els alumnes puguen realitzar, també podran ser recopilats en forma de petit quadern per a la biblioteca de l'escola.

Consigna final:

Hui tornareu a escriure la biografia sobre Rafa Nadal. Com que hem treballat i après moltes coses, de segur que ara ens quedarà millor. Recordeu el que us vaig dir quan escriguéreu el primer text: podíem escriure com és, a què es dedica, què li agrada fer, on viu, si té família, etc. Podreu portar la biografia a casa per tal que les vostres famílies la pugua llegir, posar-ne alguna en la revista del col·legi incloure-la en el llibre que guardarem a la biblioteca de l'aula...

*Material educatiu:
seqüència didàctica*

Capítol 6

La nota crítica.

2n cicle d'Educació Primària

Eduardo España i Paulina Ribera

Departament de Didàctica de la Llengua i de la Literatura
Facultat de Magisteri
Universitat de València Estudi General
Grup GIEL (Grup d'Investigació en Ensenyament de Llengües)

giel GRUP
D'INVESTIGACIÓ
EN ENSENYAMENT
DE LLENGÜES

PRODUCCIÓ INICIAL D'UNA NOTA CRÍTICA

Consigna inicial:

Per a complementar el text que escriguéreu, la biografia de Vincent van Gogh, ara n'escriureu un altre en el qual haureu de donar les vostres opinions sobre l'obra del pintor. Heu de parlar de quins quadres us han agradat més i per què; si n'hi ha quadres que no us han agradat i per què; també, dels temes que pinta (bodegons, flors, retrats, autoretrats, paisatges...), quins us han agradat més i per què; què opineu sobre la seua manera de pintar i sobre les tècniques que utilitzava; si preferiu els pintors que fan quadres més pareguts a una fotografia. Recordeu que heu de dir el perquè de les vostres opinions. Amb açò estareu escrivint una nota crítica, com fan els crítics d'art quan parlen sobre un artista.

Com l'altra vegada amb la biografia de van Gogh, amb les notes crítiques escrites per vosaltres podem fer diverses coses: portar-les a casa per tal que les vostres famílies les puguen llegir (cadascú s'emportarà la seua); posar algunes en la revista del col·legi i en l'exposició sobre van Gogh; igualment, inclourem tots els textos en el llibre que guardarem a la biblioteca de l'aula.

Després de la lectura i anàlisi dels textos:

He llegit els vostres textos i estan molt bé. De totes maneres, com que els portareu a casa perquè els llija la vostra família... com que amb ells farem un llibre per a l'aula... i com que alguns textos podrem posar-los en l'exposició i en la revista del col·legi, vull que els escrigueu encara millor. Per a aconseguir-ho, el que farem serà treballar alguns aspectes que ara us diré. Açò ho farem durant uns quants dies. Després, tornareu a escriure el text i, ja ho veureu... us quedaran molt millor.

Els aspectes que jo he observat en què podeu millorar són els següents:

-
-
-
-
-
- ...

Perquè aprengueu sobre cadascun d'ells, farem diverses activitats.

TALLER 1. QUÈ ÉS UNA NOTA CRÍTICA?

1. Llig els textos següents i escriu el nom que corresponga a cada text. Tria entre les opcions següents:

CONTE, NOTA CRÍTICA DE PEL·LÍCULA, PUBLICITAT, RECEPTA DE CUINA, NOTÍCIA ESPORTIVA

A: _____

Arroz a la marinera

Ingredientes 6 pers ;

- 400 gr de arroz
- 1 Kg de pescado variado
- mejillones
- 1 cebolla pequeña
- 3 ajos
- 4 tomates
- 1 l. de caldo pescado
- 1 pimiento rojo
- pimientón
- sal y pimienta
- 200gr guisantes
- 1 pizca de azahar.

Procedimiento

- 1º En una cazuela con aceite, sofreímos la cebolla picada hasta que se dore. Agregamos los ajos, el pimientón, los tomates rallados y el pimiento cortado.
- 2º Añadimos el pescado y cocemos durante 10 minutos. Agregamos el arroz y mezclamos todos los ingredientes en el caldo previamente echado. Sazonar.
- 3º Añadimos los guisantes, los mejillones y un majado de azahar, ajo y un poco de caldo y agregamos al arroz.
- 4º Cocemos 15-20 min, dejamos reposar 5 min antes de servir.

ARROZ, Arroz a la Marinera, Ma del Mar

B: _____

TU TIENDA DE VIDEOJUEGOS

USER GAMES

WEB SHOPPING

Te ofrecemos:

- ◆ Máxima comodidad y seriedad.
- ◆ Envíos en 24 h.
- ◆ Productos garantizados.
- ◆ Ofertas increíbles (en la Web).
- ◆ Precios a tu alcance. No esperes.

PEDIDOS:
 Web: www.infonegocio.com/usergames
 E-mail: usergames@infonegocio.com
 Tel: 617 42 16 53, 93 799 08 71.

C: _____

LES PARAULES MÀGIQUES

Fa molt molt de temps, un xiquet passejava per un prat en el centre del qual va trobar un arbre amb un cartell que deia: « Sóc un arbre encantat, si dius les paraules màgiques, ho voràs».

El xiquet va tractar d'encertar l'embruixament, i va provar amb moltes paraules, però res. Rendit, es va tirar en el sòl, dient: « ¡Per favor, arbret! », i llavors, es va obrir una gran porta en l'arbre. Tot estava fosc, menys un cartell que deia: « Segueix fent màgia ». Llavors el xiquet va dir « Gràcies, arbret! », i es va encendre dins de l'arbre una llum del qual partia un camí cap a una gran muntanya de joguets i xocolate. I per això es diu sempre que « per favor » i « gràcies » són les paraules màgiques.

Adaptat de <http://artperatots.blogspot.com.es/> [Accés 19.04.2017].

D: _____

Nueva victoria de Fernando Alonso

Valencia, 25 de marzo de 2012
Redacción

Nuevo triunfo de Fernando Alonso en Malasia. Con unas condiciones climatológicas que en principio no eran las más favorables, Fernando Alonso logró su primera victoria de esta temporada, la número 28 de su carrera.

E: _____

No me ha gustado la última película de Harry Potter. Creo que es aburrida, no tiene acción y faltan muchas escenas de risa. Pierdes interés durante la película y hay momentos en los que no sabes muy bien qué está pasando.

Antes de ir al cine, había leído que era una película muy interesante, pero creo que no es una buena película y me he quedado muy desilusionado, pues esperaba más.

2. Unix amb fletxes els noms dels textos anteriors i el lloc on poden haver estat publicats:

A

Recepta de cuina
Publicitat
Conte
Notícia esportiva
Nota crítica de pel·lícula

B

Col·lecció de contes
Cartell
Revista
Llibre de receptes
Periòdic esportiu

3. ¿Para qué sirve cada texto? Pon los nombres donde corresponda.

receta de cocina, folleto publicitario, cuento, noticia deportiva, nota crítica de película

- ensenyar cómo se realiza una comida: _____
- informar de un acontecimiento: _____
- anunciar una tienda para que la gente vaya a comprar: _____
- dar una opinión sobre una película aportando argumentos: _____
- contar una historia que contiene una enseñanza: _____

Recorda

Una nota crítica servix per a expressar una opinió sobre una obra artística basant-se en les característiques tècniques i creatives.

TALLER 2. QUÈ ESCRIVIM EN LA NOTA CRÍTICA?

1. Ací tens diversos títols per als textos que hi ha a continuació. Escriu dalt de cada text el títol més adequat.

- *El fantasma del metro*, un libro divertido para vacaciones.
- Rembrandt, pintor d'emocions.
- Gerónimo Stilton, un ratolí inquiet.
- Vida de Rembrandt.

A. _____

Gerónimo Stilton és un ratolí que dirigix L'Eco del Rosegador, el periòdic més famós de l'Illa dels Ratolins, però la seua vertadera passió és escriure llibres. Odia viatjar perquè es mareja. No obstant això, sempre és arrossegat per la seua família i els seus amics a fer nombroses aventures al voltant del món.

B. _____

El libro de Gerónimo Stilton, *El fantasma del metro*, me ha gustado mucho. En el libro tienen que investigar un caso sobre un gato gigante que vive en los túneles del metro y que tiene aterrorizados a todos los ratones.

El libro no es nada pesado y se lee de forma muy fácil. Además, el final no te lo esperas y te sorprende mucho. En definitiva, me ha parecido un libro muy recomendable para quien quiera pasar un buen rato.

C. _____

Rembrandt nació el 15 de julio de 1606 en un pequeño pueblo de Holanda. De pequeño tuvo una buena educación y posteriormente fue a la universidad. Se especializó en retratos de personas famosas.

Durante muchos años tuvo una vida tranquila y acomodada. Pero en sus últimos tiempos, pasó dificultades económicas debido a su afición por gastar dinero. Murió a los sesenta y tres años en Amsterdam.

D. _____

M'encanta l'obra pictòrica de Rembrandt. Els seus quadres es caracteritzen per un gran domini de la llum i el moviment. Els seus retrats tenen com a característica principal que no sols mostren l'exterior de les persones, sinó que també mostren el seu estat d'ànim. Personalment, m'encanta l'obra de Rembrandt i la força de la seua pintura fa que gaudisca moltíssim. Crec que els millors pintors són els que transmeten emocions amb els seus quadres.

2. Dels quatre textos anteriors, hi ha dos notes crítiques i dos textos que no ho són. Quins són? Comenta-ho amb el teu company/a i escriu-ho

3. Per què creus que eixos dos textos són notes crítiques? Parla-ho amb el teu company i escriviu les vostres conclusions

4. Per parelles, penseu i contesteu:

	Text A	Text B	Text C	Text D
Quin és el tema del text?	La vida de Gerónimo Stilton			L'obra de Rembrandt
Per a què servix?		Per a donar una opinió positiva sobre el llibre <i>Fantasma del metro</i> .	Per a exposar la vida de Rembrandt	
Creus que el títol és adequat al text?				
Inventa un altre títol per a cada text.				

5. Inventa un títol per als següents textos. Escribe el primer títol en castellà i el segon, en valencià:

.....

Shrek 4 es la mejor película que he visto desde hace tiempo. En esta, Shrek es enviado a otra realidad en la que tendrá que volver a conseguir el amor de Fiona.

Shrek 4 sigue con las mismas características que tan bien funcionaron en las películas anteriores: chistes divertidos y mucha acción. Al final, como era de esperar, acabas con una sonrisa en la boca y con la sensación de que Shrek nunca va a pasar de moda.

.....

Toy Story 3 m'ha defraudat. Andy se n'ha d'anar a la universitat i deixa les seues nines en una escoleta. En esta guarderia les nines són maltractades i decidixen fugir per a buscar a Andy. Els diàlegs entre les nines no són tan graciosos com altres vegades i falten escenes d'acció que facen la pel·lícula més ràpida. És una llàstima, perquè les pel·lícules de Toy Story són bones, però esta última no està a l'altura de les altres.

Recorda

Tots els textos han de portar un títol que cride l'atenció del lector i que siga adequat al que es diu en el text.

6. Fes les següents preguntes al teu company/a i anota les respostes.

Has vist les pel·lícules de què es parla en estos textos?	
Estàs d'acord amb les opinions que expressen els textos?	
Quina és la teua opinió de Shrek 4?	
Quina és la teua opinió de Toy Story 3?	

7. Supón que entre todos estamos soñando cómo nos gustaría que fuese la escuela del futuro. Aquí tienes diversos sueños escritos en otro colegio:

1. Me gustaría una escuela sin deberes porque son muy aburridos y prefiero pasar mi tiempo libre jugando.
2. Vull una escola on tots els dies ens donen llepolies al menjador perquè no m'agrada ni la verdura ni la fruita.
3. Estaría muy bien que la escuela tuviese cuadros de pintores famosos en los pasillos. Gracias a van Gogh he descubierto que me encantan los cuadros.

Completa el siguiente cuadro. Trabajad en parejas:

	1º sueño	2º sueño	3º sueño
¿Qué propone la persona que escribe el sueño?			Poner cuadros de pintores famosos en los pasillos.
¿Qué razón da para justificar su sueño?		No le gusta la fruta y la verdura.	
¿Qué personas podrían estar en contra de este sueño?	Los profesores.		Personas a quienes no les gusta el arte.
¿Por qué crees que estarían en contra de este sueño?		Porque las chucherías no son comida sana.	
¿Cuál es tu opinión sobre este sueño?			

Recorda

Donar una opinió és explicar per què o per què no t'agrada una cosa.

És a dir, sempre has d'explicar la teua opinió donant arguments.

8.Fes les següents preguntes al teu company/a i anota les respostes.

- Quina és l'última pel·lícula que has vist?

- Quin és l'argument?

- Recomanaries esta pel·lícula?

- Per què?

TALLER 3. COM ORGANITZEM UNA NOTA CRÍTICA?

1. És l'aniversari de Marina, una xiqueta de Manises. Els seus pares li volen regalar uns dvds de dibuixos animats. Li han deixat triar entre dos: *Bob Esponja* i *Phineas i Ferb*. El problema és que ella no sap quin triar. Per a poder decidir-se, li ha demanat consell als companys de classe. Ací tens dos consells que li han donat. Llig-ne cada un i completa la fitxa que hi ha després.

CONSELL A:

En mi opinión, Bob Esponja es la mejor elección. Bob siempre se está metiendo en líos, aunque él lo único que quiere es estar tranquilo en su trabajo y disfrutar de su vida en el mar con sus amigos.

Creo que con Bob Esponja no te vas a aburrir nunca, porque cada capítulo tiene una aventura diferente y todas son muy entretenidas. Además, todos los personajes de la serie son muy divertidos.

Pensad las respuestas en pareja y completad la ficha.

¿Qué serie está recomendando? _____

¿Qué información da sobre el argumento de la serie?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

¿Qué argumentos da para defender que le gusta la serie?

1. _____

2. _____

3. _____

4.

¿Cuál es tu opinión sobre esta serie?

CONSELL B:

Phineas i Ferb és la millor opció de les dos. Són dos mig germans inventors que sempre estan discutint amb la germana major, Candance. Mentrestant, Perry, la seua mascota, actua com a agent secret per a una organització governamental d'animals.

És molt divertit vore com sempre estan discutint amb Candance i com al final els pares mai poden descobrir les aventures que tenen. Adore esta sèrie perquè els personatges són molt llestos i sempre aconseguixen el que volen.

Penseu les respostes en parella i completeu la fitxa.

Quina sèrie està recomanant?

Quina informació dóna sobre l'argument de la sèrie?

1.

2.

3.

4.

Quins arguments dóna per a defensar que els agrada la sèrie?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Quina és la teua opinió sobre esta sèrie? _____

Recorda

Quan escrius una nota crítica, primer has de donar informació sobre l'obra artística que estàs comentant.

Després has de donar la teua opinió amb arguments.

2. Quina sèrie de dibuixos, diferent de les dos anteriors, li recomanaries a Marina? Completa la fitxa següent:

Quina és la sèrie que li vols recomanar? _____

Quina informació et pareix més important per a explicar l'argument de la sèrie?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Quins són els teus arguments per a convèncer-la?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

TALLER 4. QUINS RECURSOS LINGÜÍSTICS UTILITZEM?

1. En un col·legi han decidit treballar sobre Auguste Rodin en la setmana cultural. El coneixeu? Va ser un escultor francès molt famós que va viure a finals del segle XIX i principis del segle XX. Ací teniu algunes de les principals escultures que va fer.

2. Aquí tienes la nota crítica que ha escrito un profesor. Puedes completarla con estas palabras:

en primer lugar, en segundo lugar, en tercer lugar.

_____, Rodin representa la expresión del movimiento en la escultura. _____, su tratamiento del cuerpo humano hace que sus figuras parezcan reales.

_____, su uso del bronce fue muy moderno para su época.

Me encantan las esculturas de Rodin. Disfruto muchísimo cada vez que veo una de ellas. Su uso de las formas hace que las esculturas parezcan reales y eso hace que sean maravillosas.

3. Esta nota crítica és d'un altre professor. Completa-la amb les paraules següents:

d'una banda, de l'altra, per a finalitzar

Rodin defenia que l'artista ha de reflectir la realitat. Les seues figures són realistes. Se'l considera un dels autors més importants del segle XIX.

_____, crec que les escultures de Rodin són molt boniques.

_____, m'encanta que les seues figures transmeten sentiments.

_____, considere que el bronze és un element molt millor per a les escultures que el marbre.

Recorda

Hi ha paraules que ens servixen per a ordenar la informació que donem quan escrivim.

4. Observa la siguiente lista de palabras. Sirven para expresar los gustos, los sentimientos... Trabajad en parejas y separad las palabras según expresen sentimientos positivos o negativos.

Bueno, me fascina, me disgusta, monótono, me agrada, agradable, divertido, me repele, tedioso, gracioso, me encanta, me hastía, me desagrada, magnífico, pesado, entretenido, aburrido, me gusta.

Palabras que expresan un sentimiento positivo	Palabras que expresan un sentimiento negativo
bueno me fascina	me disgusta monótono

Recorda

Per a expressar la nostra opinió, siga positiva o negativa, podem utilitzar tant verbs(m´agrada) com a djectius (magnífic).

8. Fixa't en les paraules en negreta dels textos següents:

Me encanta el libro de Pinocho. Me gustan los dibujos que acompañan la historia, en los cuales puedes ver la expresión de su cara. La verdad es que al principio es un libro **difícil** de leer, pero cuando llegas a la décima **página**, ya **estás** enganchado y no lo puedes soltar.

M'encanta el llibre de Pinotxo. M'agraden els dibuixos que acompanyen la història, en els quals pots veure l'expressió de la seua cara. La veritat és que al principi és un llibre **difícil** de llegir, però quan arribes a la desena **pàgina**, ja **estàs** enganxat i no el pots deixar.

9. Separa estas paraules en síl·labes.

- estás: _____

- difícil: _____

- estás: _____

- página: _____

- difícil: _____

- página: _____

10. En quina síl·laba porten l'accent gràfic cada una de les paraules: última, penúltima o antepenúltima?

expresión: _____

expressió: _____

difícil: _____

difícil: _____

máquina: _____

màquina: _____

11. Són tots els accents del valencià iguals? _____

12. Quants tipus de accents tenim en valencià?

13. Fixa't en els següents parells de paraules també extrets del text. Porten accent gràfic?

verdad-----veritat _____

libro-----llibre _____

14. Separa estes paraules en síl·labes:

- verdad: _____

- veritat: _____

- libro: _____

- llibre: _____

15. Com has pogut comprovar, les paraules anteriors no porten accent gràfic. Però sí que tenen una síl·laba que sona més fort que les altres. Quina síl·laba és la més forta en cada paraula: l'última, la penúltima o l'antepenúltima?

- verdat: _____

- veritat: _____

- libro: _____

- llibre: _____

Recorda

Totes les paraules tenen una síl·laba que zona més forta que les altres.

En alguns casos, esta síl·laba més forta porta accent gràfic.

TALLER 5. QUÈ HEM APRÈS? REVISEM EL NOSTRE TREBALL

(Amb els continguts dels Recorda, i altres que es vulguen afegir, es pot confeccionar una guia de revisió o full de control que serà interessant per a revisar tant el text inicial, si es desitja, com la producció final. En ambdós casos per tal d'adonar-se de les possibles millores.)

Recorda:

- *El títol és una part important del text.*
- *La nota crítica ha de contindre una explicació sobre les característiques tècniques de l'obra artística.*
- *La teua opinió ha d'estar basada en raons.*
- *Has d'organitzar la informació del text per mitjà de marcadors.*
- *Recorda que totes les paraules tenen una síl·laba més forta. Algunes paraules porten accent gràfic.*
- *Per a expressar la teua opinió, tant negativa com positiva, pots utilitzar verbs (m'agrada, m'avorrix) o adjectius (avorrit, divertit).*

PRODUCCIÓ FINAL DE LA NOTA CRÍTICA

Consigna final:

Hui tornareu a escriure les notes crítiques sobre l'obra de van Gogh. Com que hem treballat i après moltes coses, de segur que ara ens quedarà millor. Recordeu el que us vaig dir quan escriguéreu el primer text:

Haureu de donar les vostres opinions sobre l'obra del pintor. Heu de parlar de quins quadres us han agradat més i per què; si n'hi ha quadres que no us han agradat i per què; també, dels temes que pintà (bodegons, flors, retrats, autoretrats, paisatges...), quins us han agradat més i per què; què opineu sobre la seua manera de pintar i sobre les tècniques que utilitzava; si preferiu els pintors que fan quadres més pareguts a una fotografia... Recordeu que heu de dir el perquè de les vostres opinions. Amb açò estareu escrivint una nota crítica, com fan els crítics d'art quan parlen sobre un artista.

Com l'altra vegada, quan escriguérem la biografia de van Gogh, amb les notes crítiques escrites per vosaltres podrem fer diverses coses: portar-les a casa per tal que les vostres famílies les puguem llegir, posar-ne algunes en la revista del col·legi i en l'exposició sobre van Gogh, incloure-les en el llibre que guardarem a la biblioteca de l'aula...

*Material educatiu:
seqüència didàctica*

Capítol 7

La nota crítica.

3r cicle d'Educació Primària

Eduardo España i Paulina Ribera

Departament de Didàctica de la Llengua i de la Literatura
Facultat de Magisteri
Universitat de València Estudi General
Grup GIEL (Grup d'Investigació en Ensenyament de Llengües)

giel GRUP
D'INVESTIGACIÓ
EN ENSENYAMENT
DE LLENGÜES

FASE 1. PRODUCCIÓ INICIAL D'UNA NOTA CRÍTICA

Consigna inicial

Per a complementar el text que escriguéreu, la biografia de Vincent van Gogh, ara n'escriureu un altre en el qual haureu de donar les vostres opinions sobre l'obra del pintor. Heu de parlar de quins quadres us han agradat més i per què; si n'hi ha quadres que no us han agradat i per què; també, dels temes que pinta (bodegons, flors, retrats, autoretrats, paisatges...), quins us han agradat més i per què; què opineu sobre la seua manera de pintar i sobre les tècniques que utilitzava; si preferiu els pintors que fan quadres més pareguts a una fotografia. Recordeu que heu de dir el perquè de les vostres opinions. Amb açò estareu escrivint una nota crítica, com fan els crítics d'art quan parlen sobre un artista.

Com l'altra vegada amb la biografia de van Gogh, amb les notes crítiques escrites per vosaltres podrem fer diverses coses: portar-les a casa per tal que les vostres famílies les puguen llegir (cadascú s'emportarà la seua); posar algunes en la revista del col·legi i en l'exposició sobre van Gogh; igualment, inclourem tots els textos en el llibre que guardarem a la biblioteca de l'aula.

Després de la lectura i anàlisi dels textos

He llegit els vostres textos i estan molt bé. De totes maneres, com que els portareu a casa perquè els llija la vostra família... com que amb ells farem un llibre per a l'aula... i com que alguns textos podem posar-los en l'exposició i en la revista del col·legi, vull que els escrigueu encara millor. Per a aconseguir-ho, el que farem serà treballar alguns aspectes que ara us diré. Açò ho farem durant uns quants dies. Després, tornareu a escriure el text i, ja ho veureu, us quedarà molt millor.

Els aspectes que jo he observat en els quals podeu millorar són els següents:

-
-
-
-
- ...

Perquè aprengueu sobre cadascun d'ells, farem diverses activitats.

TALLER 1. ¿QUÉ ES UNA NOTA CRÍTICA?

1. Lee los textos siguientes y escribe el nombre que corresponda a cada uno. Elige entre las siguientes opciones:

CUENTO, NOTA CRÍTICA DE PELÍCULA, PUBLICIDAD, RECETA DE COCINA, NOTICIA DEPORTIVA

A: _____

Arroz a la marinera

Ingredientes 6 pers ;

- 400 gr de arroz
- 1 Kg de pescado variado
- mejillones
- 1 cebolla pequeña
- 3 ajas
- 4 tomates
- 1 l. de caldo pescado
- 1 pimiento rojo
- pimientón
- sal y pimienta
- 200gr guisantes
- 1 pizca de azaharón

Procedimiento

- 1.º En una cazuela con aceite, sofremos la rebolla picada hasta que se dora. Agregamos los ajos, el pimientón, los tomates rallados y el pimiento asado.
- 2.º Añadimos el pescado y cocemos durante 10 minutos. Agregamos el arroz y mezclamos todos los ingredientes en el caldo previamente echado. Sazonar.
- 3.º Añadimos los guisantes, los mejillones y un majado de azaharón, ajo y un poco de caldo y agregamos al arroz.
- 4.º Cocemos 15-20 min, dejamos reposar 5 min antes de servir.

ARROZ - Arroz a la Marinera. Ma del Mar

B: _____

TU TIENDA DE VIDEOJUEGOS

USER GAMES

WEB SHOPPING

Te ofrecemos:

- ◆ Máxima comodidad y seriedad.
- ◆ Envíos en 24 h.
- ◆ Productos garantizados.
- ◆ Ofertas increíbles (en la Web).
- ◆ Precios a tu alcance. No esperes.

PEDIDOS:
 Web: www.infonegocio.com/usergames
 E-mail: usergames@infonegocio.com
 Tel: 617 42 16 53, 93 799 08 71.

C: _____

L'ÓS I ELS AMICS

Dos amics anaven junts per un camí quan veieren eixir un ós enorme que llançava terribles rugits. El més prim dels dos va trobar refugi entre les branques d'un arbre, però el seu amic, massa gros, no va poder fer el mateix.

- Dóna'm la mà i puja'm! - va suplicar.

- No puc! - va replicar el més prim- Si ajude algú tan gros com tu, tinc el risc de caure.

Immòbil, es va fer el mort. Quan l'ós se n'havia anat, l'altre viatger va baixar de l'arbre i va dir al seu amic:

- Em pregunte per què se n'haurà anat l'ós. Inclús m'ha semblat que et xiuxiuejava alguna cosa a l'orella! - va comentar - Què t'ha dit?

- L'ós m'ha recomanat que no torne a viatjar, d'ara endavant, amb algú que només pensa en ell mateix i que no oferix ajuda quan la teua vida està en perill. És en els moments difícils quan es reconeix als veritables amics.

I amb estes paraules, l'home va seguir el seu camí sol.

Adaptat de https://docs.google.com/document/d/1GwFNRF9rwVdZHN9rltuYfP_IzQhluIsrggSfmQ0a_nc/edit
[Accés 19.04.2017]

D: _____

Nueva victoria de Fernando Alonso

Valencia, 25 de marzo de 2012
Redacción

Nuevo triunfo de Fernando Alonso en Malasia. Con unas condiciones climatológicas que, en principio, no eran las más favorables, Fernando Alonso logró su primera victoria de esta temporada, la número 28 de su carrera. El asturiano fue seguido por el mexicano Sergio Pérez, que se quedó a 2 segundos del español. El tercer clasificado fue Lewis Hamilton, pero muy lejos de los dos primeros, ya que acabó la carrera a más de 15 segundos de Fernando y Sergio.

No me ha gustado la última película de *Cars*. En esta película, Mater, el fiel amigo de Rayo McQueen, se mete sin querer en una misión de espionaje mundial. Mientras tanto, se desarrolla la carrera *World Grand Prix*, en la que Rayo McQueen lucha por superar a Francesco Bernoulli.

Creo que esta película es aburrida, no tiene acción y faltan muchas escenas de risa. Pierdes interés durante la película y hay momentos en los que no sabes muy bien qué está pasando. Creo que no es una buena película y me he quedado muy desilusionado, pues esperaba más.

E: _____

2. En què t'has basat per a donar les respostes anteriors? Penseu-ho per parelles i escriviu-ho.

A. És una recepta de cuina perquè t'explica els passos que cal fer per a poder cuinar un plat de menjar.

B. _____

C. _____

D. _____

E. _____

3. Une con flechas el nombre de cada texto y el lugar dónde puede haber sido publicado:

A	B
- Receta de cocina	- En una colección de fábulas
- Folleto publicitario	- En un cartel
- Cuento	- En una revista
- Noticia deportiva	- En un libro de recetas
- Nota crítica de película	- En un periódico deportivo

4. Aquí tienes una serie de finalidades que pueden tener los textos. ¿Cuáles corresponden a los textos anteriores? Pon el nombre del texto junto a la que corresponda. Fíjate que hay más finalidades que textos, por lo que en algunas de ellas no tendrás que poner ningún nombre.

receta de cocina, folleto publicitario, cuento, noticia deportiva, nota crítica de película

- Explicar cómo se realiza una comida:
- Organizar una evacuación en caso de incendio:
- Informar de un acontecimiento:
- Contar la vida de una persona:
- Anunciar una tienda para que la gente vaya a comprar:
- Dar una opinión sobre una película aportando argumentos:
- Comunicar una queja a alguien:
- Contar una historia:

Recuerda:
Una nota crítica sirve para expresar una opinión sobre una obra artística basándote en sus características técnicas y creativas

TALLER 2. ¿QUÉ PONEMOS EN LA NOTA CRÍTICA?

1. Aquí tienes diversos títulos para los siguientes textos. Escribe arriba de cada texto el título más adecuado.

- *El fantasma del metro*, un libro divertido para vacaciones.
- Rembrandt, pintor d'emocions.
- Gerónimo Stilton, un ratolí inquiet.
- Vida de Rembrandt

A.

Gerónimo Stilton és un ratolí que dirigix L'Eco del Rosegador, el periòdic més famós de l'Illa dels Ratolins, però la seua vertadera passió és escriure llibres. Adora col·leccionar antigues corfes de formatge del segle XVIII. Ama el seu treball i la seua família. Odia viatjar perquè es mareja. Però sempre és arrossegat per la seua família i els seus amics per a fer nombroses aventures al voltant del món. És precisament durant els seus viatges quan troba inspiració per a les seues històries.

B.

El libro de Gerónimo Stilton, *El fantasma del metro*, me ha gustado mucho. En el libro tienen que investigar un caso sobre un gato gigante que vive en los túneles del metro y que tiene aterrorizados a todos los ratones.

El libro no es nada pesado y se lee de forma muy fácil. Está lleno de diálogos que hacen más fácil la lectura. Además, el final no te lo esperas y te sorprende mucho. En definitiva, me ha parecido un libro muy recomendable para quien quiera pasar un buen rato.

C.

Rembrandt nació el 15 de julio de 1606 en un pequeño pueblo de Holanda. De pequeño tuvo una buena educación y posteriormente fue a la universidad. Desde sus primeros años, manifestó gran interés por la pintura. Cuando finalizó la universidad, abrió distintos estudios de pintura en los que enseñaba sus técnicas a numerosos alumnos. Se especializó en retratos de personas famosas.

Durante muchos años tuvo una vida tranquila y acomodada. Pero en sus últimos tiempos, pasó dificultades económicas debido a su afición por gastar dinero. Murió a los sesenta y tres años en Amsterdam.

D.

M'encanta l'obra pictòrica de Rembrandt. Els seus quadros es caracteritzen per un gran domini de la llum i el moviment. Els seus retrats tenen com a característica principal que no sols mostren l'exterior de les persones, sinó que també mostren el seu estat d'ànim. Al llarg de tota la seua obra, Rembrandt mostra una subjectivitat i una força que pocs pintors tenen.

Personalment, m'encanta l'obra de Rembrandt i la força de la seua pintura fa que gaudisca moltíssim. Crec que els millors pintors són els que transmeten emocions amb els seus quadres.

2. De los cuatro textos anteriores, hay dos notas críticas. ¿Cuáles son?

3. ¿Por qué crees que esos dos textos son notas críticas?

4. Per parelles, penseu i contesteu:

	Text A	Text B	Text C	Text D
Quin és el tema del text?	Donar informació sobre Gerónimo Stilton.			
Quina és la finalitat del text?		Donar una opinió sobre el llibre <i>El fantasma del metro</i> .		
El títol és adequat al text?				
Inventa un altre títol per a cada text.				

5. Inventa un título para los siguientes textos. Escribe el primer título en castellano y el segundo, en valenciano:

.....

Shrek 4 es la mejor película que he visto desde hace tiempo. En ella, Shrek es enviado a otra realidad en la que tendrá que volver a conseguir el amor de Fiona si quiere continuar con su vida feliz junto a su familia. Después de pasar por muchas aventuras, Shrek logra vencer a los malvados y recuperar su amor.

Shrek 4 sigue con las mismas características que tan bien funcionaron en las películas anteriores: chistes divertidos, mucha acción y personajes secundarios muy graciosos, como Gato y Burro. Además esta nueva película incluye la novedad de que Shrek tiene que volver a conquistar a Fiona, por lo que volvemos a disfrutar de las acciones torpes de Shrek para conseguir el amor de Fiona. Al final, como era de esperar, acabas con una sonrisa en la boca y con la sensación de que Shrek nunca va a pasar de moda.

.....

Vaig anar amb molta il·lusió a veure *Toy Story 3* i la veritat és que m'ha defraudat. Andy se n'ha d'anar a la universitat i deixa les seues nines en una guarderia perquè les aprofiten altres xiquets. En esta guarderia les nines són maltractades i decidixen fugir per a buscar a Andy en la seua nova casa.

Les aventures d'esta pel·lícula són les mateixes que en pel·lícules anteriors. No hi ha cap novetat. Els diàlegs entre les nines no són tan graciosos com altres vegades i falten escenes d'acció que facen la pel·lícula més ràpida. Durant la part final, la pel·lícula intenta emocionar-te, però només ho aconsegueix en part. És una llàstima, perquè les pel·lícules de *Toy Story* són bones, però esta última no està a l'altura de les altres.

6. Haz las siguientes preguntas a tu compañero/a y anota sus respuestas.

¿Has visto las películas de las que se habla en estos textos?	
¿Estás de acuerdo con las opiniones que expresan los textos?	
¿Cuál es tu opinión sobre <i>Shrek 4</i> ?	
¿Cuál es tu opinión sobre <i>Toy Story 3</i> ?	

Recuerda:

Todos los textos deben llevar un título que llame la atención y que responda a lo que se dice en el texto.

7. Supón que entre todos estamos soñando cómo nos gustaría que fuese la escuela del futuro. Aquí tienes diversos sueños que han escrito compañeros de otro colegio.

1. Me gustaría una escuela sin deberes porque son muy aburridos y prefiero pasar mi tiempo libre jugando.
2. Vull una escola on tots els dies ens donen llepolies al menjador perquè no m'agrada ni la verdura ni la fruita.
3. Estaría muy bien que la escuela tuviese cuadros de pintores famosos en los pasillos. Gracias a Van Gogh he descubierto que me encantan los cuadros.
4. I want more english classes during the week. I love foreign languages.

Completa el siguiente cuadro:

	1º sueño	2º sueño	3º sueño	4º sueño
¿Qué propone la persona que escribe el sueño?			Poner cuadros de pintores famosos en los pasillos.	
¿Qué razón da para justificar su sueño?				Le encantan las lenguas.
¿Qué personas podrían estar en contra de este sueño?	Los profesores.			
¿Por qué crees que estarían en contra de este sueño?		Porque las chucherías no son comida sana.		
¿Cuál es tu opinión sobre este sueño?				

Recuerda:

Dar una opinión es explicar por qué, o por qué no, te gusta una cosa. Esta explicación debe estar basada en razones o argumentos.

8. Pide a alguna persona de tu familia la siguiente información:

- ¿Cuál es la última película que has visto?

- ¿Cuál era su argumento?

- ¿Qué es lo que más te ha gustado de la película?

- ¿Por qué?

- ¿Qué es lo que menos te ha gustado de la película?

- ¿Por qué?

- ¿Recomendarías esta película?

- ¿Por qué?

TALLER 3. ¿CÓMO ORGANIZAMOS UNA NOTA CRÍTICA?

1. Es el cumpleaños de Marina, una niña de Manises. Sus padres le quieren regalar unos dvds de dibujos animados. Le han dejado elegir entre dos: *Bob Esponja*, y *Phineas y Ferb*. El problema es que ella no sabe cuál elegir. Para poder decidirse, les ha pedido consejo a sus compañeros de clase. Aquí tienes dos consejos que le han dado. Lee cada consejo y completa la ficha que hay después.

CONSEJO A:

En mi opinión, Bob Esponja es la mejor elección. Bob siempre se está metiendo en líos, aunque él lo único que quiere es estar tranquilo en su trabajo y disfrutar de su vida en el mar. En sus aventuras siempre le acompañan sus amigos Patricio y Arenita, y su mascota Gary. Además, su vecino Calamardo Tentáculos siempre está enfadado con él.

Creo que con Bob Esponja no te vas a aburrir nunca, porque cada capítulo tiene una aventura diferente y todas son muy extrañas y entretenidas a la vez. Además, todos los personajes de la serie son muy divertidos.

Pensad las respuestas en pareja y completad la ficha.

¿Qué serie está recomendando? _____

¿Qué información da sobre el argumento de la serie?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

¿Qué argumentos da para defender que le gusta la serie?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

¿Cuál es tu opinión sobre esta serie? _____

CONSEJO B:

Phineas i Ferb és la millor opció de les dos. Són dos mig germans inventors que sempre estan discutint amb la seua germana major, Candance. Mentrestant, Perry, la seua mascota, actua com a agent secret per a una organització governamental d'animals. Perry combat contra el malvat Dr. Heinz Doofenshmirtz. Generalment, les lluites entre Perry i Doofenshmirtz porten a la destrucció de qualsevol invent en què Phineas i Ferb hagen treballat eixe dia.

És molt divertit vore com sempre estan discutint amb Candance i com al final els seus pares mai poden descobrir les seues aventures. També és molt graciós el malvat Dr. Heinz, encara que sempre perd en les seues lluites contra Phineas i Ferb. Adore esta sèrie perquè els personatges són molt llestos i sempre aconseguixen el que volen, encara que moltes vegades parega que no ho van a aconseguir.

Penseu les respostes en parella i completeu la fitxa.

Quina sèrie està recomanant? _____

Quina informació dóna sobre l'argument de la sèrie?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Quins arguments dóna per a defensar que li agrada la sèrie?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Quina és la teua opinió sobre esta serie? _____

**2. Quina sèrie de dibuixos li recomanaries a Marina diferent de les tres opcions que té?
Completa la fitxa següent:**

Quina és la serie que vols recomanar-li? _____

Quina informació et pareix més important per a explicar l'argument de la sèrie?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Quins són els teus arguments per a convèncer-la?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Recuerda:

Cuando escribes una nota crítica, primero debes dar información objetiva sobre la obra artística que estás comentando. Después debes dar tu opinión basada en argumentos.

TALLER 4. ¿QUÉ RECURSOS LINGÜÍSTICOS UTILIZAMOS?

1. En un colegio han decidido trabajar sobre Auguste Rodin en la semana cultural. ¿Lo conocéis? Fue un escultor francés muy famoso que vivió a finales del siglo XIX y principios del siglo XX. Aquí tenéis algunas de sus principales esculturas.

2. Aquí tienes la nota crítica que ha escrito un profesor. Complétala con estas palabras:

en primer lugar, en segundo lugar, en tercer lugar, finalmente

_____, Rodin representa la expresión del movimiento en la escultura. _____, su tratamiento del cuerpo humano es muy perfeccionista, por lo que sus figuras parece que sean reales.
_____, hay que destacar que su sistema de vaciado del bronce fue muy revolucionario para su época.

Me encantan las esculturas de Rodin. Disfruto muchísimo cada vez que veo una de ellas. Creo que transmiten una belleza y una humanidad increíbles. Su uso de las formas hace que las esculturas parezcan reales y eso hace que sean maravillosas. Pienso que sus esculturas son a la vez bonitas y misteriosas, siempre dan un poco de miedo.

_____, creo que Auguste Rodin sería una opción magnífica para una semana cultural el curso que viene.

3. Esta nota crítica és d'un altre professor. Completa-la amb les paraules següents:

en primer lloc, per un costat, per un altre costat, per a finalitzar.

_____, cal dir que Rodin, reconegut impressionista, és considerat un dels escultors més importants del segle XIX. Les seues figures són realistes i reflectixen l'espiritualitat de les persones.

_____, crec que les escultures de Rodin són molt boniques i tenen unes formes tan definides que pareixen persones reals. _____, m'encanta que les seues figures representen l'estat interior de les persones i transmeten sentiments. _____, considere que el bronze és un element molt millor per a les escultures que el marbre.

Recuerda:

Hay palabras que nos sirven para ordenar la información que escribimos en un texto.

4. Contesta las siguientes preguntas:

¿Conocías a Rodin antes? _____

¿Te gustan las esculturas de las fotos?

¿Por qué?

5. Observa la siguiente lista de palabras. Divídelas en dos columnas según sean palabras que sirvan para introducir una opinión o según sean palabras que expresen un sentimiento concreto.

Creo, me agrada, me disgusta, opino, agradable, divertido, me hastía, me repele, gracioso, me fascina, pienso, me parece, entretenido, aburrido, considero, en mi opinión, me encanta, pesado, para mí, desde mi punto de vista, bueno, magnífico, tedioso, monótono, me gusta, me desagrada.

Palabras que sirven para introducir una opinión	Palabras que expresan concretamente los gustos, sentimientos, opiniones...
Creo, opino	me agrada, me disgusta,

6. Dentro de las palabras que sirven para expresar concretamente los gustos, sentimientos, opiniones..., clasifícalas en dos columnas dependiendo de si son verbos o si son otros tipos de palabras. Además, en cada una de las columnas, diferencia entre valoraciones positivas y negativas.

Verbos	No verbos
Opiniones positivas:	Opiniones positivas
Opiniones negativas:	Opiniones negativas:

7. Llig les opinions següents sobre van Gogh:

5. M'agrada *La nit estrellada* perquè la seua combinació de colors és magnífica.
6. Al meu parer, *Els gira-sols* de van Gogh és el millor quadre de la història.
7. Crec que *L'autoretrat* de van Gogh usa colors avorrits.
8. Em desagrada que van Gogh no tinga un estil més realista.
9. Em fascinen les formes amb què van Gogh representa la realitat.
10. L'estil de van Gogh és avorrit i monòton. Sempre pinta les mateixes coses.

Escriu en castellà les paraules subratllades. Si no en saps alguna, pots buscar en els quadres dels exercicis anteriors.

7. ¿Cuál es la palabra en castellano que equivale a las siguientes palabras en valenciano? Igual que en la actividad anterior, si tienes alguna duda, podrás encontrar las palabras castellanas en los ejercicios anteriores.

opine: _____	divertit: _____
pense: _____	graciós: _____
em pareix: _____	entretingut: _____
considere: _____	pesat: _____
per a mi: _____	m'encanta: _____
des del meu punt de vista: _____	em fastigueja: _____
bo: _____	em repel·lix: _____
agradable: _____	em disgusta: _____

Recuerda:

Hay palabras que sirven para introducir nuestra opinión, por ejemplo: creo, opino.

Nuestra opinión concreta la podemos expresar mediante verbos (me agrada) y adjetivos (agradable).

Hay verbos que indican sentimientos positivos (me agrada) y verbos que expresan sentimientos negativos (me disgusta).

Hay adjetivos que indican sentimientos positivos (agradable) y adjetivos que expresan sentimientos negativos (aburrido).

8. Fíjate en las palabras en negrita de los siguientes textos:

Me encanta el libro de Pinocho. Me gustan los dibujos que acompañan la historia, en los cuales puedes ver la **expresión** de su cara. La verdad es que al principio es un libro **difícil** de leer, pero cuando llegas a la décima página, ya estás enganchado y no lo puedes soltar. En mi opinión, Pinocho tiene un carácter muy fuerte, a pesar de que se asusta mucho cuando le crece la nariz. Las distintas aventuras que vive son muy entretenidas. Además, el final del libro es muy emocionante y feliz porque Pinocho deja de ser una **máquina** y se convierte en un niño humano.

M'encanta el llibre de Pinotxo. M'agraden els dibuixos que acompanyen la història, en els quals pots veure l'**expressió** de la seua cara. La veritat és que al principi és un llibre **difícil** de llegir, però quan arribes a la desena pàgina, ja estàs enganxat i no el pots deixar. Al meu parer, Pinotxo té un caràcter molt fort, encara que s'espanta molt quan li creix el nas. Les distintes aventures que viu són molt entretingudes. A més, el final del llibre és molt emocionant i feliç perquè Pinotxo deixa de ser una **màquina** i es convertix en un xiquet humà.

9. Separa estas palabras en sílabas.

expresión: _____

difícil: _____

expressió: _____

màquina: _____

difícil: _____

màquina: _____

10. ¿En qué sílaba llevan la tilde cada una de las palabras: última, penúltima o antepenúltima?

expresión: _____

difícil: _____

expressió: _____

màquina: _____

difícil: _____

màquina: _____

Aquí tienes las reglas de acentuación de las palabras en castellano y en valenciano. Léelas.

REGLAS DE ACENTUACIÓN CASTELLANO	REGLES D'ACCENTUACIÓ VALENCIÀ
<p>- Las palabras agudas llevan tilde cuando acaban en vocal (<i>a, e, i, o, u</i>), en <i>n</i> o en <i>s</i>.</p> <p>Ej.: <i>mamá, bebé.</i></p>	<p>- Les paraules agudes s'accentuen quan acaben en <i>-a, -e, -i, -o, -u, -as, -es, -is, -os, -us, -en, -in.</i></p> <p>Ex.: <i>llicó, ningú.</i></p>
<p>- Las palabras llanas llevan tilde cuando terminan en consonante que no sea <i>n</i> ni <i>s</i>.</p> <p>Ej.: <i>árbol, carácter.</i></p>	<p>- Les paraules planes s'accentuen quan no acaben en <i>-a, -e, -i, -o, -u, -as, -es, -is, -os, -us, -en, -in.</i></p> <p>Ex.: <i>correguérem, exàmens.</i></p>
<p>- Las palabras esdrújulas llevan tilde siempre.</p> <p>Ej.: <i>príncipe, teléfono.</i></p>	<p>- Les paraules esdrúixoles s'accentuen sempre.</p> <p>Ex.: <i>àrea, termòmetre.</i></p>

11. ¿Qué diferencias encuentras entre las reglas de acentuación del castellano y del valenciano? Escríbelas:

Recuerda:

Tanto en castellano como en valenciano tenemos palabras agudas, llanas y esdrújulas.

Las reglas de acentuación son muy similares.

12. Busca en el texto sobre Pinocho en castellano todas las palabras que lleven tilde y clasifícalas en el cuadro siguiente.

AGUDAS	LLANAS	ESDRÚJULAS

13. ¿Son todas las tildes del castellano iguales? _____

14. Busca en el text sobre Pinotxo en valencià totes les paraules que porten accent i classifica-les en el quadre següent.

AGUDES	PLANES	ESDRÚIXOLES

15. Són tots els accents del valencià iguals?

16. Quants tipus d'accents tenim en valencià?

17. En quines vocals de les paraules en valencià apareix l'accent que no existix en les paraules castellanes?

Recuerda:

En castellano tenemos cinco vocales: a, e, i, o, u.

*En valenciano tenemos siete vocales: a, e abierta, e cerrada, i,
o abierta, o cerrada, u.*

En castellano todas las tildes son cerradas.

En valenciano la a, la e abierta y la o abierta llevan tilde abierta.

18. Algunas de las siguientes palabras llevan tilde y no deberían. Detecta cuáles son y escríbelas correctamente:

orílla	problèmes	métge	documént	catálogo	carrétera	diputáts
anglés	último	andalúz	polític	hòmens	pálmeral	amíc

TALLER 5. ¿QUÉ HEMOS APRENDIDO? REVERSEMOS NUESTRO TRABAJO

(Amb els continguts dels Recorda, i altres que es vulguen afegir, es pot confeccionar una guia de revisió o full de control que serà interessant per a revisar tant el text inicial, si es desitja, com la producció final. En ambdós casos per tal d'adonar-se de les possibles millores.)

Recuerda:

- *El título es una parte importante del texto.*
- *La nota crítica debe contener una explicación sobre las características técnicas de la obra artística.*
- *Tu opinión debe estar basada en razones.*
- *Debes organizar la información del texto mediante marcadores.*
- *Recuerda que todas las palabras tienen una sílaba más fuerte. Algunas palabras llevan tilde.*
- *Existen palabras que sirven para empezar a expresar tus pensamientos, como creo, opino.*
- *Para expresar tu opinión, tanto negativa como positiva, puedes utilizar verbos (me gusta, me aburre) o adjetivos (aburrido, divertido).*

PRODUCCIÓN FINAL DE LA NOTA CRÍTICA

Consigna final:

Hoy volveréis a escribir las notas críticas sobre la obra de van Gogh. Como hemos trabajado y aprendido muchas cosas, seguro que ahora nos quedará mejor. Recordad lo que os dije cuando escribimos el primer texto:

Deberéis dar vuestras opiniones sobre la obra del pintor. Debéis hablar de qué cuadros os han gustado más y por qué; si hay cuadros que no os han gustado y por qué; también, de los temas que pintó (bodegones, flores, retratos, autorretratos, paisajes...), cuáles os han gustado más y por qué; qué opináis sobre su manera de pintar y sobre las técnicas que utilizaba; si preferís los pintores que hacen cuadros más parecidos a una fotografía... Recordad que debéis decir el porqué de vuestras opiniones. Con esto estaréis escribiendo una nota crítica, como hacen los críticos de arte cuando hablan sobre un artista.

Al igual que cuando escribimos la biografía de van Gogh, con las notas críticas escritas por vosotros podremos hacer varias cosas: llevarlas a casa para que vuestras familias las puedan leer, poner algunas en la revista del colegio y en la exposición sobre van Gogh, incluirlas en el libro que guardaremos en la biblioteca del aula..."

*Material educatiu:
seqüència didàctica*

Capítol 8

El conte.

1r cicle d'Educació Primària

Eduardo España i Paulina Ribera

Departament de Didàctica de la Llengua i de la Literatura
Facultat de Magisteri
Universitat de València Estudi General
Grup GIEL (Grup d'Investigació en Ensenyament de Llengües)

giel GRUP
D'INVESTIGACIÓ
EN ENSENYAMENT
DE LLENGÜES

PRODUCCIÓ INICIAL D'UN CONTE

Consigna inicial

Com ja sabeu, tots els anys escrivim contes que presentem als Premis Sambori;enguany començarem l'escriptura del conte més prompte que altres anys per poder preparar-ho molt millor. Així doncs, cadascú inventarà un conte i l'escriurà. Heu de tindre en ment que en els contes són molt importants alguns elements com ara els personatges, els llocs on l'acció es produïx, que hi haja accions interessants i sorprenents i que hi haja un final de la història que la tanque. Intenteu fer-ho el millor possible; de totes maneres, els contes que ara escriureu els treballarem després per a millorar-los. Més avant n'enviarem als Premis Sambori i, si tenim sort, ens ho publicaran dins d'un llibre que podrà llegir molta gent.

Taller 1. ELS CONTES

1. Observa les imatges. De quins contes són? Penseu-ho entre totes i tots

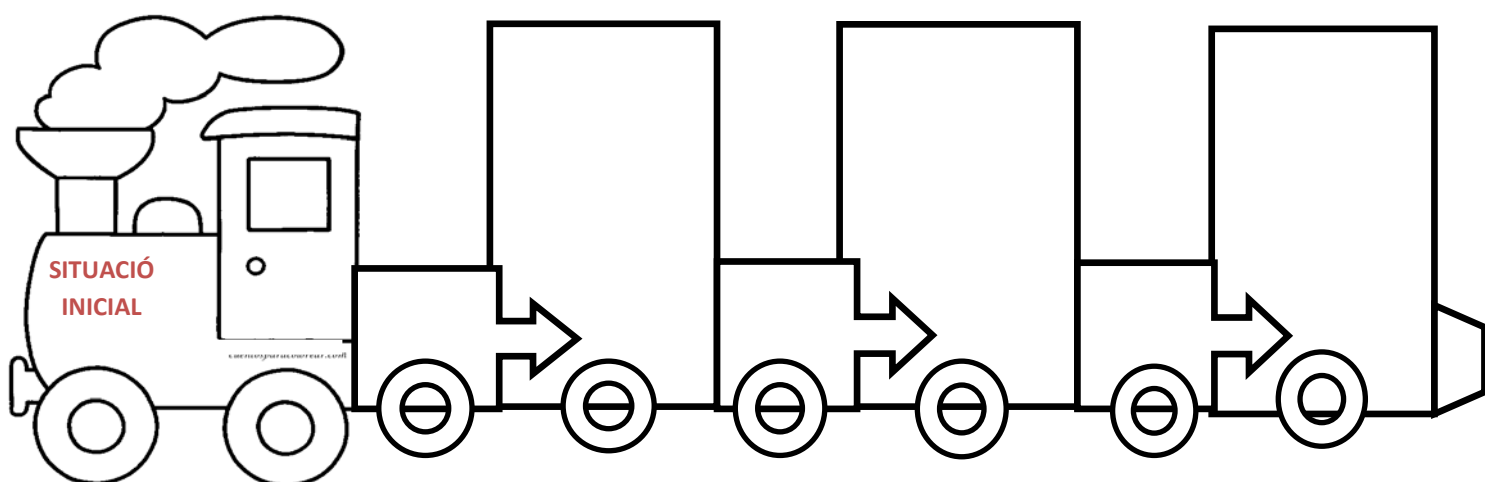
(Es tracta d'identificar que tots els llibres que apareixen són contes i la diversitat existent (d'animals, de fades, d'aventures, faules... perquè en siguem conscients i, a l'hora d'escriure el seu conte, poder elegir.)

2. Escriu alguns dels títols dels contes.

RECORDA	Hi ha una gran varietat de contes: d'animals, de fades, d'aventures, faules ...
	El títol ens diu de què tracta el conte.

Taller 2. LA SITUACIÓ INICIAL (Comparar els contes amb els trens: tot ha d'anar ben lligat perquè funcione. Referir-se a les diverses parts del conte i a la necessitat dels connectors. Comentar que es treballarà progressivament cadascuna de les parts.)

1. Ací hi ha tres inicis de contes. Elegix un conte i escriu les respostes.

Hi havia una vegada fa molts anys una jove molt bella que no tenia pares, sinó madrastra, una viuda antipàtica amb dos filles molt lletges. Era ella la que feia els treballs més durs de la casa, i com els seus vestits estaven sempre tant tacats de cendra, tots li deien la Ventafocs.

Adaptat de: <http://contesinfantils.cat/conte/la-ventafocs-9> [23.04.2017].

Fa molts anys en un bosc vivien tres porquets que eren germans.

Adaptat de: https://www.contes.cat/escrits-contes/els-tres-porquets_283_1.html [Accés 23.04.2017].

En un lloc molt llunyà, com cada estiu, la Senyora Ànega es posà a covar els seus ous i arribà el dia en què els aneguets començaren a obrir els ous a poc a poc.

Adaptat de: https://www.contes.cat/escrits-contes/l-aneguet-lleig_79_1.html [Accés 23.04.2017].

Quins personatges apareixen?.....

.....

Saps qui serà el protagonista (el personatge principal)?.....

.....

On ocorren els fets?.....

Quan?

2. Escriu les respostes d'un dels altres contes.

Quins personatges apareixen?.....

.....

Saps qui serà el protagonista (el personatge principal)?.....

.....

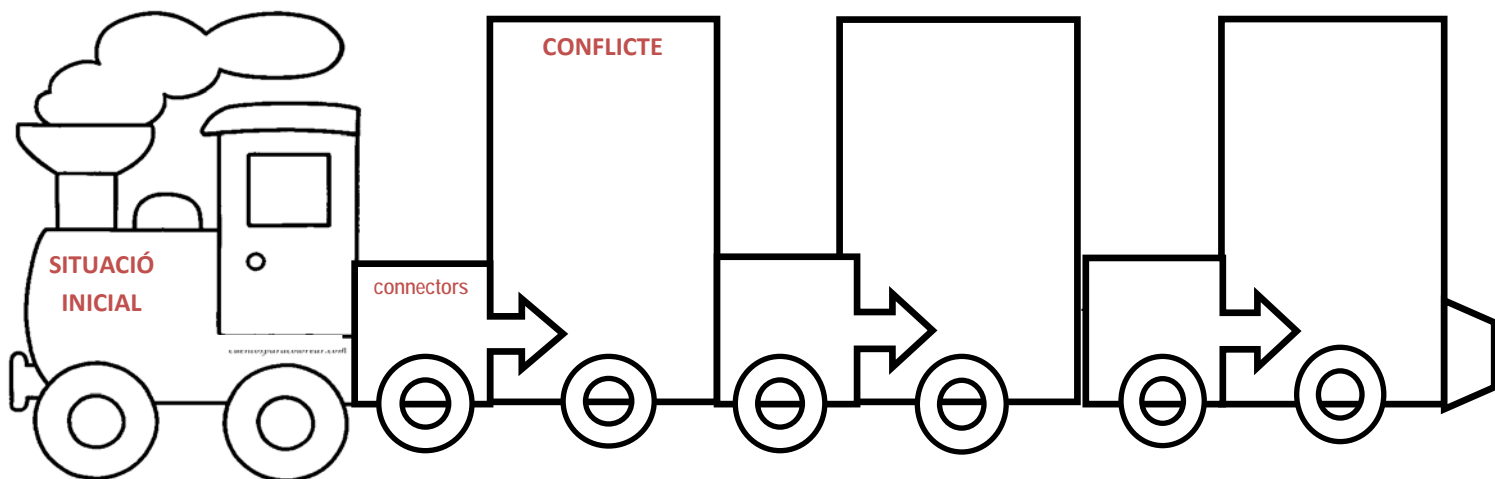
On ocorren els fets?.....

Quan?

3. Escriu les fórmules d'inici dels contes anteriors o, també, alguna altra que sàpies.

RECORDA	A l'inici d'un conte apareixen els personatges, el lloc i el temps en què ocorre la història: QUI – QUAN –ON
	Per a començar solen aparèixer les fórmules d'inici: Hi havia una vegada... / Fa molts anys... / En un lloc molt llunyà... / Vivia una vegada...

Taller 3. EL CONFLICTE (Caldrà entendre que el conflicte enllaça amb la situació inicial i que els connectors serveixen per a encadenar les idees).

1. Llig el fragment següent del conte *Els tres porquets*. Pensa, primer a soles i després junt amb tota la classe, quin és el problema (el conflicte) que sorgeix. A continuació respon les preguntes.

Fa molts anys en un bosc vivien tres porquets que eren germans. **Però** el llop sempre els perseguia per a menjar-se'ls.

Què els ocorre als porquets? Escriu-ho.....
.....

Quina paraula apareix quan es comença a parlar del problema? Subratlla-la i escriu-la ací.

2. Què passa en el conte de la Ventafocs? Explica-ho amb les teues paraules; pots utilitzar algunes de les expressions del quadre (connectors).

en un moment donat... / però... / al poc temps les coses van canviar... / de prompte... / amb tot... / un dia... / ara bé...

Convide totes les joves solteres a una gran festa.

Un dia...

*Et quedaràs fregant.
Tu no hi aniràs.*

Però...

3. Escriu els verbs del quadre en el seu lloc.

s'havia obert / isqué / apartà / estava / reien

Un a un isqueren sis preciosos aneguets, però hi havia un ou, el més gran, que encara no

Al cap de poc temps, l'ou es començà a trencar i un ànec somrient, però més lleig que els altres!

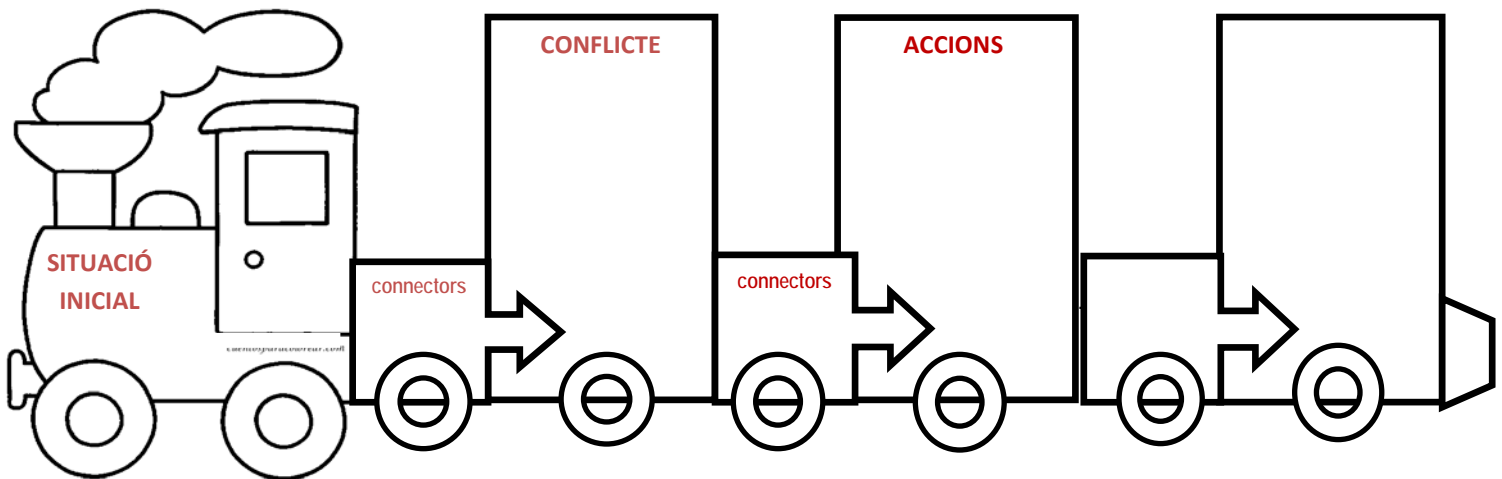
A la Senyora Ànega no li agradava i l'..... amb l'ala mentre atenia els altres sis.

L'aneguet molt trist perquè s'adonà que no el volien.

Passaren els dies, el seu aspecte empitjorava i els seus germans se'n d'ell.

RECORDA	En un conte sempre apareix un conflicte.
	Per a introduir-lo s'utilitzen connectors com: en un moment donat... / però... / al poc temps les coses van canviar... / de prompte... / amb tot... / un dia... / ara bé...

Taller 4. LES ACCIONS (Cal enllaçar el conflicte amb l'inici de les accions, que quasi sempre comencen per una decisió. Observar els connectors, que serveixen per a enllaçar les idees).

1. Llig el fragment següent del conte de Els tres porquets i respon les preguntes que hi ha després.

Pixí que l'anequet decidí fugir a un lloc on poguera trobar amics que de veritat el volgueren a pesar del seu aspecte.

Pixí arribà a una altra granja, on una vella el recollí i l'anequet cregué que allí l'estimarien, però també s'equivocà, ja que la vella era maldada. I se n'anà d'allà corrent.

Da arribar l'hivern i l'anequet lleig quasi es mor de gana, doncs havia de buscar menjar entre el gel i la neu i havia de fugir de caçadors que li disparaven.

- Què decidí l'anequet
- On va anar?
- Què li va passar i què va fer?.....
.....
- Què va fer durant l'hivern?.....
.....

2. Retalla les imatges de Els tres porquets (annex 1) i ordena-les. Apega-les en els buits de manera adequada.

	<p>Llavors, per poder escapar del llop, els tres porquets decidiren fer-se una casa.</p>
	<p>El més xicotet construí una casa de palla per acabar prompte i anar-se'n a jugar. El mitjà es construí una casa de fusta i s'afanyà per anar-se'n a jugar amb ell. I el major treballava en la seua casa de totxos.</p> <p>- Ja veureu el que fa el llop amb les vostres cases! - renyà als seus germans.</p>
	<p>El llop anà darrere del porquet més menut. El porquet corregué i corregué fins a la seua caseta de palla. El llop començà a bufar i bufar fins que la caseta de palla caigué.</p>
	<p>El llop llavors perseguí el porquet xicotet, que corregué a refugiar-se a casa del seu germà mitjà. Però el llop tornà a bufar i bufar fins que la caseta de fusta caigué. Els dos porquets isqueren disparats d'allà i arribaren a casa del germà major.</p>
	<p>Els tres entraren i tancaren bé totes les portes i finestres. El llop bufà i bufà, però la casa no queia. Bufà i bufà, però la casa aguantava.</p>

3. Observa en els contes de *L'aneguet lleig* i de *Els tres porquets* quina expressió apareix abans de la primera acció. Subratlla-les i copia-les.

.....

.....

4. De les expressions que hi ha al quadre, quines dos serien adequades per a enllaçar el que ocorre? Escriu-les

aleshores, finalment, per aquest fet, en resum

Tu no hi aniràs. Et quedaràs fregant.

.....
.....

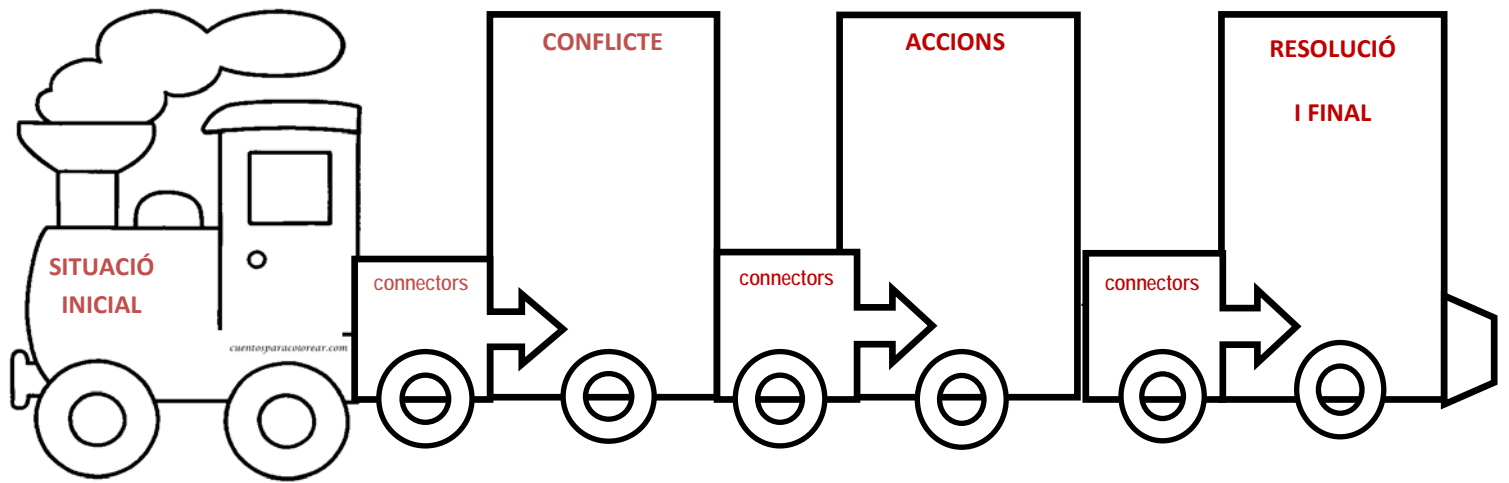
5. Cóm son Ventafocs, la madrastra i el príncep? Escriu els adjectius adequats i afegix d'altres.

treballadora, prim, dominant, bella, bona, malvada, jove, vella, guapo

el príncep és:	Ventafocs és:	la madrastra és:
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-

RECORDA	En un conte, després del conflicte, sempre hi ha diverses accions encaminades a resoldre'l.
	Per a introduir les accions s'utilitzen connectors com: aleshores, per tant, així que, llavors, per aquest fet...
	Per a dir com són els personatges utilitzem adjectius com: treballadora, prim, dominant, bella...

Taller 5. RESOLUCIÓ I FINAL. (Observar que al final del conte sempre hi ha la resolució del problema i un final. També, l'ús dels connectors per a enllaçar.)

1. Retalla els textos (annex 2) i apegats en el seu lloc.

Com es resol el problema?

A large empty rectangular box for writing the answer to the question "Com es resol el problema?".

Com acaba el conte?

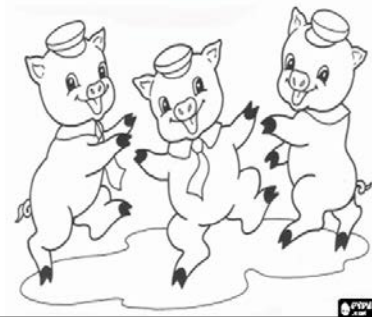

A large empty rectangular box for writing the answer to the question "Com acaba el conte?".

Com es resol el problema?

Com acaba el conte?

2. Observa en els textos anteriors quines expressions apareixen al principi de la resolució del conte. Subratlla-les i copia-les.

.....

.....

4. Per a finalitzar els contes solem utilitzar fórmules de tancament, com les que apareixen ací. Encercla les que hi ha en els contes anteriors.

així va acabar...

Així va ser com...

.. i conte contat, conte acabat.

..vet aquí un gos, vet aquí un gat que aquest conte s'ha acabat.

... i van ser feliços i van menjar anissos.

RECORDA	Els contes sempre acaben amb la resolució del conflicte i amb un final.
	Per a introduir la resolució del conte solen aparèixer connectors com ara: al final, finalment, per acabar.
	Per acabar els contes solem utilitzar fórmules de tancament com ara: "... i conte contat, conte acabat", "... i van ser feliços i van menjar anissos", etc.

Taller 6. QUÈ HEM APRÉS. REVISEM EL NOSTRE TREBALL

(Amb els continguts dels Recorda, i altres que es vulguen afegir, es pot confeccionar una guia de revisió o full de control que serà interessant per a revisar tant el text inicial, si es desitja, com la producció final. Treballant individualment o per parelles, ajudarà a adonar-se de les possibles millores.)

Recorda

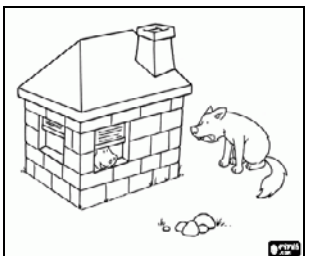
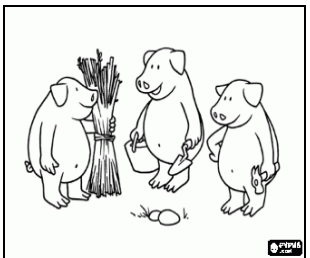
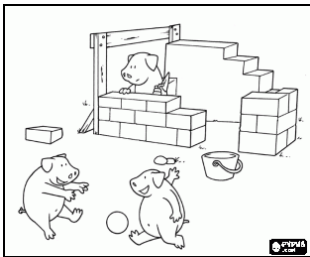
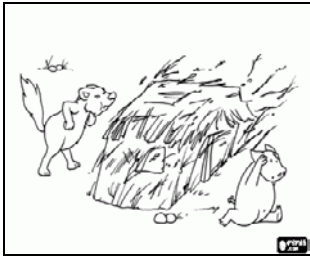
- *El títol ens diu de què tracta el conte.*
- *A l'inici d'un conte apareixen els personatges, el lloc i el temps en què ocorre la història: QUI – QUAN - ON .*
- *Per a començar solen aparèixer les fórmules d'inici: Hi havia una vegada... / Fa molts anys... / En un lloc molt llunyà... / Vivia una vegada...*
- *En un conte sempre apareix un conflicte.*
- *Per a introduir el conflicte s'utilitzen connectors com: en un moment donat... / però... / al poc temps les coses van canviar... / de prompte... / amb tot... / un dia... / ara bé...*
- *En un conte, després del conflicte, sempre hi ha diverses accions encaminades a resoldre'l.*
- *Per a introduir les accions s'utilitzen connectors com: aleshores, per tant, degut a açò, llavors, per aquest fet...*
- *Per a dir com són els personatges utilitzem adjectius com: treballadora, prim, dominant, bella...*
- *Els contes sempre acaben amb la resolució del conflicte i amb un final.*
- *Per a introduir la resolució del conte solen aparèixer connectors com ara: per acabar, al final, finalment.*
- *Per acabar els contes solem utilitzar fórmules de tancament com ara: "... i conte contat, conte acabat", "... i van ser feliços i van menjar anissos", etc.*

ESCRITURA FINAL DEL CONTE

Consigna final

Ara que hem acabat de fer les activitats per saber millor com s'escriuen els contes, escriureu de nou el conte que havíeu inventat o un altre si ho preferiu. Recordeu que heu de dir quins són els personatges, el llocs on l'acció es produïx, quan... És important inventar accions interessants i sorprenents i també, no ho oblideu, un final de la història que tanque bé el conte. Després ja ho prepararem tot per a participar en els Premis Sambori i... a veure si tindrem sort!

ANNEX 1

ANNEX 2

Al final arribà la primavera i l'aneguet passà per un estany on trobà unes aus bellíssimes. S'hi apropà i els preguntà si podia banyar-se.

Els cignes, doncs eren cignes, li respongueren:

- Doncs clar que sí, ets un dels nostres. Mira el teu reflex a l'estany i veuràs que no et mentim.

L'aneguet es mirà en l'aigua i es quedà meravellat: era un cigne preciós!

Els tres porquets es posaren molt contents i van ser feliços i van menjar anissos.

Així fou com l'aneguet lleig va ser feliç per sempre. I conte contat, conte acabat.

Finalment, el llop començà a buscar algun lloc per a on entrar. Amb una escala pujà fins al teulat, per a colar-se pel fumeral. Però el porquet gran posà al foc una olla amb aigua. El llop baixà per l'interior del fumeral, però caigué sobre l'aigua bullint, s'escaldà i fugí d'allà per a sempre.

*Material educatiu:
seqüència didàctica*

Capítol 9

El conte.

3r cicle d'Educació Primària

Eduardo España i Paulina Ribera

Departament de Didàctica de la Llengua i de la Literatura
Facultat de Magisteri
Universitat de València Estudi General
Grup GIEL (Grup d'Investigació en Ensenyament de Llengües)

giel GRUP
D'INVESTIGACIÓ
EN ENSENYAMENT
DE LENGÜES

PRODUCCIÓ INICIAL D'UN CONTE

Consigna inicial

Com ja sabeu, tots els anys escrivim contes que presentem als Premis Sambori; enguany començarem l'escriptura del conte més prompte que altres anys per poder preparar-ho molt millor. Així doncs, cadascú inventarà un conte i l'escriurà. Heu de tindre en ment que en els contes són molt importants alguns elements com ara els personatges, els llocs on l'acció es produïx, que hi haja accions interessants i sorprenents i que hi haja un final de la història que la tanque. Intenteu fer-ho el millor possible; de totes maneres, els contes que ara escriureu els treballarem després per a millorar-los. Més avant n'enviarem als Premis Sambori i, si tenim sort, ens ho publicaran dins d'un llibre que podrà llegir molta gent.

Taller 1. ELS CONTES

1. Llig els següents contes. De quin tipus són? Penseu-ho entre totes i tots. *(Es tracta d'identificar la diversitat de contes existent (d'animals, de fades, d'aventures, faules... perquè en siguen conscients i, a l'hora d'escriure el seu conte, poder elegir.)*

Peter Pan

Peter arriba a casa de Wendy i la convida a viatjar al país de Mai més perquè explique contes als Xiquets Perduts i siga sa mare. Wendy aprén a volar seguint les explicacions de Peter i viatgen cap al país de Mai més, on troben els xiquets, el capità Garfi i els pirates. Els Xiquets Perduts reben amb entusiasme a Wendy, que veuen en ella una mare, però Campaneta es posa gelosa i es burla d'ella. Wendy vol tornar a casa.

Ella convida els Xiquets Perduts a viure en sa casa, però Peter no vol anar-hi, perquè vol continuar sent un "xiquet" i divertir-se.

Els pirates descobrixen que els Xiquets Perduts han trobat una mare. Decidixen segrestar-la i convertir-la en sa mare. Quan els xiquets i Wendy se'n van cap a casa, Garfi els captura. Però Campaneta aconsegueix avisar a Peter que corre a alliberar-los.

Peter i Garfi lluiten i Peter dona Garfi al Cocodril. Wendy torna a casa amb els xiquets. Peter Pan i Campaneta es queden en Mai més.

Adaptat de: <http://lafantasiadelscontes.blogspot.com.es/2009/03/peter-pan-resum.html>
[Accés 23.04.2017]

La princesa i el cavaller

Hi havia una vegada, en un país molt llunyà ... en una època molt llunyana ... una princesa a la qual el seu pare el Rei volia casar amb un príncep que ella no estimava. I la pobreta deia als seus pares:

-No em vull casar! Vull estar amb un home del qual estiga enamorada!

I va aparèixer en la cort un misteriós cavaller, amb una màscara al rostre i una llança a la mà. Ella va pensar que aquell cavaller no era qui la podia fer feliç.

Va caure la nit i la princesa va decidir escapar-se. Però en eixir del castell i caure la foscor de la nit va tenir por. Atemorida al mig del bosc, perduda, va veure una llum en la llunyania i, pensant que era un foc, s'hi va acostar.

Un poc més tard, va vore amb espant que no era un foc, sinó un monstre que, adormit, treia foc pels queixals. I quan el drac es despertava i la princesa es veia perduda, va aparèixer el cavaller a qui la vesprada anterior ella havia rebutjat, amb la llança a la mà. El cavaller bramava:

- A la meua dama no cremaràs! - I sense pensar-s'ho, va clavar la llança al pit del malvat monstre.

I va acostar-se a la princesa i se la va endur cap al castell. En aquell moment el cavaller es va treure la màscara i mentre la duia cap al castell, la princesa se'n fixava en l'aspecte, el posat, el valor ... i quan va arribar el dia de casar-se ja ho va fer enamorada. I van ser feliços fins a la fi dels seus dies.

Adaptat de: http://www.fotolog.com/larisa_87/47134932/ [Accés 19.04.2017]

La granota somiadora

Hi havia una vegada una granota que volia viatjar a la lluna però no podia perquè era molt lluny. Un dia la família de la granota estaven menjant mosques i la granota va dir:

- Saps què, mare? m'emportaré estes mosques a la lluna i m'alimentaran.
- Que dius tu ara!! no tornes a dir ximpleries!!! No veus que a la lluna no s'hi pot viatjar.
- No mare, no es cap ximpleria. Pense anar-hi i ho faré demà al matí -deia la granota molt decidida.

Així va ser com va acabar la discussió. Per la nit la granota se'n va anar a dormir. I tota la seua família també dormia, fins que va passar una cosa magnífica.

- Mmmm què passa...? - somiava la granota - Oh! No m'ho puc creure!! Estic a la lluna.
- L'endemà al matí la granota es va aixecar molt emocionada.
- He viatjat a la lluna!!! -cridava emocionada
 - Sí, clar!!! -deia la mare enfadada.
 - Sí, he anat!!!.
 - No et creiem!!! Calla ja! - deia el pare molt enfadat.
 - És igual el que em digueu, jo em crec el que veig. Vosaltres no podeu impedir-me somiar i viatjar a la lluna.

Així va acabar la història de la granota somiadora i així cada nit podia viatjar a la lluna.

Tret de: <http://www.butinet.cat/forums/viewtopic.php?t=2054&start=15>[Accés 19.04.2017]

2. Coneixes altres tipus de contes? Comenteu-ho entre tots i escriviu algun tipus de conte més que conegueu.

.....

.....

.....

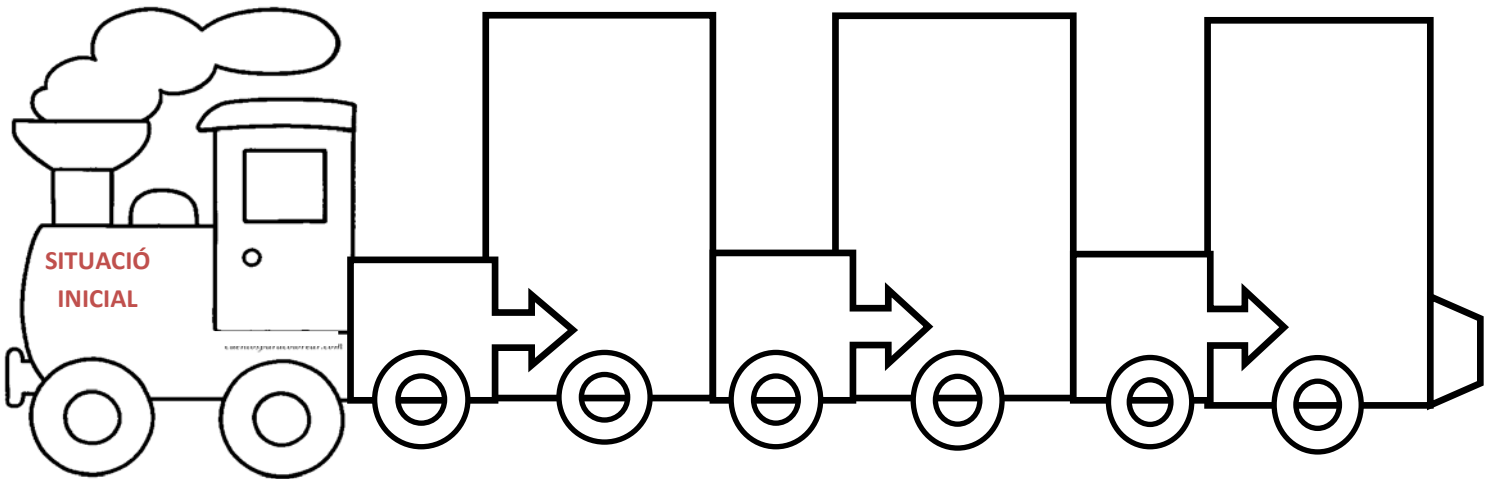
.....

3. Creieu que del conte de la granota es pot aprendre alguna cosa? Comenteu entre tots quina de les següents opcions seria la més adequada per a extraure com a ensenyança:

- Les granotes no poden viatjar a la lluna.
- Els pares sempre rinyen els fills per tot.
- Encara que alguna cosa siga impossible, ningú et pot llevar el dret a somiar-hi.

RECORDA	Hi ha una gran varietat de contes: d'animals, de fades, d'aventures, faules ...
	La finalitat principal dels contes és entretenir, encara que també hi ha contes que ens ensenyen coses

Taller 2. LA SITUACIÓ INICIAL

1. En els següents començaments de contes, subratlla les expressions que habitualment s'utilitzen per a iniciar els contes (fórmules d'inici). Observa que no sempre n'hi ha.

- Hi havia una vegada...
- Els xiquets del pati...
- Fa molts anys...
- La casa del cantó...
- En un lloc molt llunyà...
- Joan corria pel carrer...

2. ¿Coneixes algunes altres fórmules d'inici? Escriu-les.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Ara escriu les fórmules d'inici que s'utilitzen en castellà.

Érase una vez.....

.....

.....

.....

.....

4. Llig els següents inicis de contes i completa el quadre.

1. Fa molts anys, quan Anglaterra no era un grapat de regnes que batallaven entre si, vingué al món Artur, fill del rei Uther. La mare morí al poc de nàixer ell, i el pare l'entregà al mag Merlí perquè l'educara. El mag Merlí decidí portar-lo al castell d'un noble que tenia un fill de poca edat, Kay. Per a garantir la seguretat del príncep Artur, Merlí no en va descobrir els orígens.

Adaptat de: <https://es.slideshare.net/psampiet2/la-llegenda-del-rei-artur> [Accés 23.04.2017].

2. *Hi havia una vegada un xiquet amb els pares més rics de la ciutat. Es deia Hassan i tenia tots els jocs que puguen imaginar i més. El mateix palau on vivia era com un museu de la joguina, fet de mil i una joguines diferents!*

Adaptat de: http://www.super3.cat/unamadecontes/demo/show_video/48[Accés 23.04.2017].

3. *Hi havia una vegada en un poble de muntanya un xic anomenat Màrius a qui li encantava tenir amics a mils. Presumia moltíssim de tots els amics que tenia en el col·legi, i deia que era molt amic de tots.*

Adaptat de: <https://cuentosparadormir.com/infantiles/cuento/la-silla>[Accés 23.04.2017]

	¿Qui és el personatge principal?	¿Quins altres personatges apareixen?	¿Quan ocorre ?	¿On ocorre?
Conte1				
Conte 2				
Conte 3				

5. Contesta les preguntes a partir de les imatges:

- Quan ocorre l'acció?:.....
- On?
- Qui són els personatges?:.....

6. Escriu la situació inicial del conte que representen les dos imatges anteriors. Comença amb una fórmula d'inici.

.....

.....

.....

.....

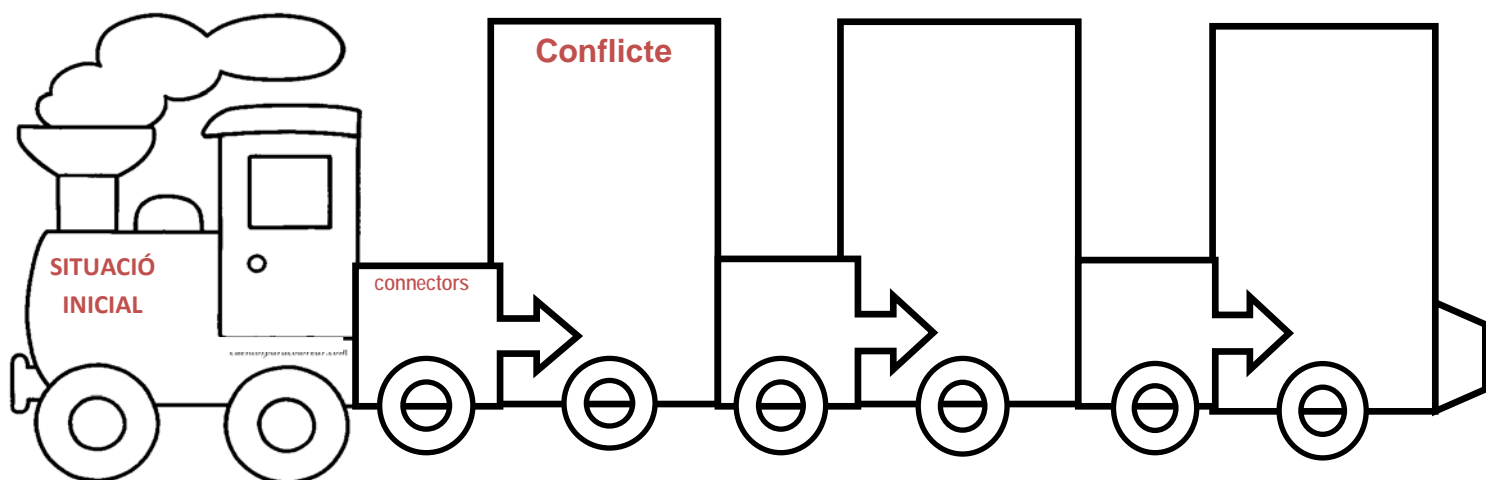
.....

.....

.....

RECORDA	A l'inici d'un conte apareixen els personatges, el lloc i el temps en què ocorre la història: QUI – QUAN –ON
	Per a començar solen aparèixer les fórmules d'inici: Hi havia una vegada... / Fa molts anys... / En un lloc molt llunyà... / Vivia una vegada...

Taller 3. EL CONFLICTE

1. Dels següents fragments de contes, quin és el problema (el conflicte) a què s'enfronten els personatges. Escriu-ho amb les teues paraules.

Hi havia una vegada en un poble de muntanya un xic anomenat Màrius a qui li encantava tenir amics a mils. Presumia moltíssim de tots els amics que tenia en el col·legi, i deia que era molt amic de tots. Però un dia el seu iaio se li acostà i li digué:
- No tens tants amics com creus, Màrius. Em jugue un paquet de caramels. De segur que molts no són més que companys o còmplices de les vostres malifetes.

Problema:.....
.....
.....
.....

Hi havia una vegada un xiquet amb els pares més rics de la ciutat. Es deia Hassan i tenia tots els jocs que us puguen imaginar i més. El mateix palau on vivia era com un museu de la joguina, fet de mil i una joguines diferents! Amb tot Hassan tenia un problema molt gran, un problema que no es podia resoldre: estava tan sol a casa que s'avorria més que una ostra. Mai no tenia ningú amb qui jugar i ja estava cansat de guanyar-se sempre a ell mateix.

Problema:.....
.....
.....
.....

Fa molts anys, quan Anglaterra era un grapat de regnes que batallaven entre si, vingué al món Artur, fill del rei Uther. La mare morí al poc de nàixer ell, i el pare l'entregà al mag Merlí perquè l'educara. El mag Merlí decidí portar-lo al castell d'un noble que tenia un fill de poca edat, Kay. Per a garantir la seguretat del príncep Artur, Merlí no en va descobrir els orígens. Cada dia Merlí explicava al jove Artur totes les ciències conegudes i, com era mag, inclús li ensenyava algunes coses de les ciències del futur i certes fórmules màgiques. Ara bé, els anys passaren i el rei Uther morí sense que ningú li coneguera descendència. Els nobles acudiren a Merlí per a trobar el monarca successor.

Problema:.....
.....
.....
.....

2. Recordes la situació inicial del conte de Pinotxo que escrigueres en el taller anterior? En estes dos imatges hi ha un problema que sorgix als personatges. Escribe quin és.

.....
.....
.....
.....
.....

3. Dels connectors següents, subratlla els que apareixen en els textos anteriors:

en canvi, no obstant això, tanmateix, al contrari, amb tot, ara bé, malgrat tot, però, millor dit

4. Uneix cada un dels connectors que hem vist amb el seu corresponent connector en castellà.

en canvi	no obstante
no obstant això	mejor dicho
tanmateix	con todo
al contrari	ahora bien
amb tot	sin embargo
ara bé	al contrario
malgrat tot	en cambio
però	a pesar de todo
millor dit	pero

5. Completa el text amb els verbs següents:

murmurava, respongué, digué, cridà, insistia, preguntà

Hi havia una vegada un xiquet que es deia Biel que vivia a Mallorca amb la seua mare, la senyora Catalina. Com que eren molt pobres i no tenien casa, passaven els dies recorrent els camins de l'illa. Una vesprada, mare i fill caminaven per un camí solitari quan uns núvols negríssims taparen el cel.

- Mare, em sembla que hauríem de buscar un lloc per a refugiar-nos i passar-hi la nit -
..... Biel

Efectivament, al cap de cinc minuts, ja plovia una barbaritat.

- Mira, mare, estem salvats! -..... amb alegria Biel-. Anem a vore si els amos ens deixen un raconet per arrecerar-nos.

I saltant un petit mur de pedra, Biel i la seua mare anaren cap aquella casa, disposats a trobar un lloc on esperar que amainara la tempesta. Però a mesura que s'hi acostaven, cada vegada tenien més la sensació que alguna cosa estranya flotava en l'ambient. De seguida compregueren que era una casa abandonada. Estaven tan tranquils quan, de sobte, van sentir una veu que molt baixet:

- Porteu-me un llum! Porteu-me un llum!

- Mare, has sentit esta veu? -..... Biel molt espantat.

- Calla, Biel! que no sent res -..... la senyora Catalina tota neguitosa.

Confians que es tractava del propietari de la casa, mare i fill enfilaren escales avall, en direcció al lloc d'on venia la veu.

- Porteu-me un llum! Porteu-me un llum! sense parar.

Extret de: http://www.super3.cat/unamadecontes/demo/show_video/18[19.04.2017]

6. Enllaça les paraules o expressions que tenen el mateix significat.

murmurar	expressar
respondre	inquirir
dir	alçar la veu
cridar	xiuxiuejar
insistir	contestar
preguntar	persisitr

7. Tradueix al castellà els verbs de l'exercici anterior.

.....

.....

.....

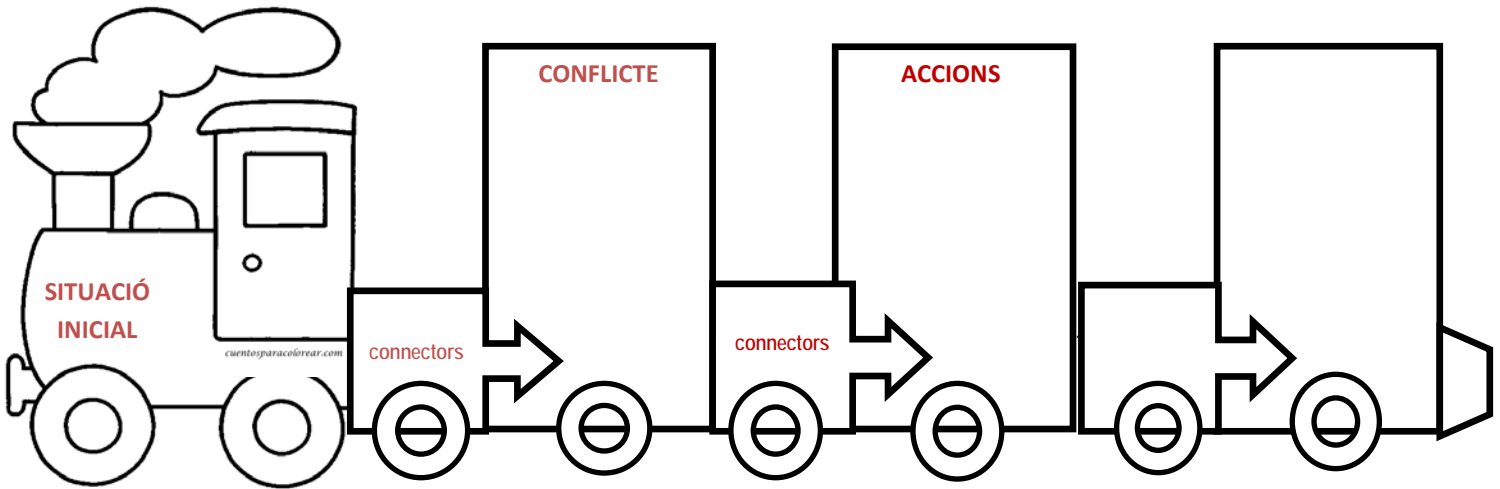
.....

.....

.....

RECORDA	En un conte sempre apareix un conflicte o problema.
	Per a introduir el conflicte s'utilitzen connectors com: <i>en canvi, no obstant això, tanmateix, al contrari, amb tot, ara bé, malgrat tot, però, millor dit...</i>
	Cada vegada que parla un personatge, les seues paraules van introduïdes per un verb de diàleg: <i>murmurar, respondre, dir, cridar, insistir, preguntar, exclamar...</i>

Taller 4. LES ACCIONS

1. Retalla els textos de l'annex 1 i enganxa'ls de manera ordenada.

CONTE 1

INICI

PROBLEMA

DECISIÓ

CONTE 2

INICI

PROBLEMA

DECISIÓ

CONTE 3

INICI

PROBLEMA

DECISIÓ

3. Comenteu en grup com és cada personatge; podeu utilitzar els adjectius que apareixen després de les imatges. A continuació escriviu, junt a cada personatge, els adjectius més adequats.

Aspecte físic:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Caràcter:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

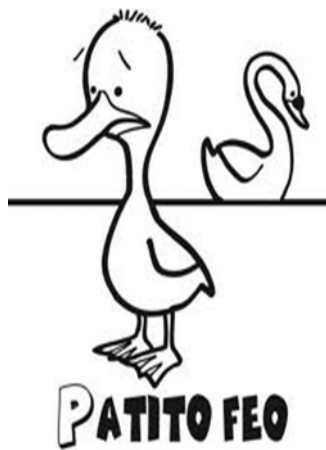
.....

.....

.....

Aspecte físic:

Caràcter:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Caràcter positiu

Caràcter negatiu

Aspecte físic

Flac, gran, gros, prim, esquelètic, ventrut, obés, alt, robust, corpulent, escarransit, panxut, aflaquit, malaltís, alacaigut, nerviós, sensible, fort, dèbil, esvelt, desmanotat, àgil, xaparro, massís, atlètic, corpulent, esportiu, malalt, envellit, juvenil, jove...

Optimista, després, afable, alegre, sociable, rialler, simpàtic, sincer, treballador, educat, atrevit, sensat, fidel, seriós, culte, somiador, prudent, dòcil, viu, llest, esplèndid, encantador, generós, prudent, madur, honrat, estalviador, valent, despert, decidit, discret, elegant, enginyós...

Orgullós, submís, depressiu, pessimista, gandul, maleducat, grosser, tímid, mentider, estúpid, malhumorat, fanàtic, insolent, il·lús, insípid, poregós, contestatari, solitari, desordenat, xarrador, rústic, salvatge, idiota, imbècil, atabalat, pedant, inexpressiu, antipàtic...

Aspecte físic:

Caràcter:

4. En l'annex 2 tens la sèrie d'accions que ocorren en el conte de Hassan. Retalla-les i ordena-les de manera que tinguen sentit. Després apega-les ordenadament.

1

2

3

4

5

5. Completa el fragment del conte de Màrius amb les expressions que hi ha al quadre.

a continuació, així, aleshores, per aquest fet
--

La iaia de Màrius respongué:

- Tinc just el que necessites. Espera un moment.

..... la iaia isqué i al poc tornà amb una cosa a la mà que Màrius no va vore.

- Agafa-la. És una cadira molt especial. Com és invisible, és difícil seure, però si la portes al col·legi i aconseguixes seure en ella, activaràs la seua màgia i podràs distingir els teus amics de la resta de companys.

Màrius, valent i decidit, prengué aquella estranya cadira invisible i se n'anà amb ella al col·legi. A l'hora del pati, demanà a tots que feren un cercle i es posà al mig, amb la seua cadira.

- No us mogueu, voreu una cosa al·lucinant.

..... anà a seure en la cadira, però com no la veia, fallà i caigué de cul.

....., tots es posaren a riure.

- Espereu, espereu, que no m'ha eixit bé - digué mentres tornava a intentar-ho.

Però tornà a fallar, cosa que provocà algunes cares d'estranyesa i les primeres burles.

Màrius no es rendí, i continuà tractant de seure en la cadira màgica de la seua iaia, però no deixava de caure a terra... fins que de sobte, una de les vegades que anà a seure, no caigué i es quedà en l'aire.

....., comprovà la màgia de què parlà la seua iaia. Al mirar al voltant va poder veure Jorge, Lucas i Diana, tres dels seus millors amics, subjectant-lo perquè no caiguera, mentres molts altres dels que havia pensat que eren amics no feien sinó burlar-se'n i riure amb cada una de les caigudes.

7. Completa este fragment amb els signes de puntuació que apareixen en el requadre.

- ¿ - i - - - : - i

Els nobles provaren fortuna, però no aconseguiren moure l'espasa ni un mil·límetre.

Açò està molt dur , es queixava un noble de gran barba.

Qui serà tan fort com per poder traure esta espasa , es preguntava un altre noble molt vell.

Artur i Kay, que eren ja dos xicots molt templats, havien anat a la ciutat per assistir a un torneig. Quan ja s'aproximava l'hora, Artur s'adonà que havia oblidat l'espasa en la fonda. Isqué corrent a tota velocitat, però quan arribà allí, la porta estava tancada. Artur no sabia què fer. En la seua desesperació, mirà al voltant i descobrí l'espasa Excalibur i Artur extragué l'espasa sense trobar la menor resistència. Corregué fins a

Kay i exclamà amb alegria

Kay, havia oblidat l'espasa, però he agarrat esta

Kay va veure la inscripció "Excalibur" en l'espasa i li ho va fer saber a son pare, qui ordenà:

Torna a col·locar Excalibur al seu lloc i trau-la per a demostrar que ets el vertader rei d'Anglaterra.

Llavors, Artur tornà l'espasa a l'enclusa de ferro. Quan l'agarrà una altra vegada, sobre el seu cap descendí un raig de llum blanca i Artur extragué l'espasa sense el menor esforç.

8. Haz lo mismo con este texto en castellano.

: i - i - : - ! - ¿ i - - ! ! - ? -

Un campesino tenía un viejo asno. Como ya no le servía para nada, decidió venderlo. Una mañana, montaron él y su hijo sobre el animal y salieron hacia el mercado.

Si os subís los dos encima de ese pobre animal, lo mataréis les dijo un vecino.

El campesino se apeó y se puso a caminar detrás del asno. Un poco más adelante, unos aldeanos los señalaron y exclamaron

Qué injusticia, el viejo a pie y el joven montado en el asno

El muchacho cedió inmediatamente su lugar al padre, pero éste era muy gordo y el burro flaquísimo. Se cruzaron con una mujer que iba con su hija.

No os da vergüenza dijo la mujer , ese pobre asno carga con un hombre más pesado que él. Morirá antes de llegar a su destino.

Unos instantes más tarde, el campesino se detuvo cerca de un árbol al borde del camino. Su hijo lo ayudó a cortar unas ramas, que pusieron bajo el vientre del animal. Lo levantaron y llevándolo así siguieron su camino. Fueron el hazmerreír de todos los que los veían.

Pero dónde se ha visto eso, es el mundo al revés No son los asnos los que llevan a los hombres, sino los hombres los que llevan a los asnos

Los dos hombres descansaron un momento y el padre dijo

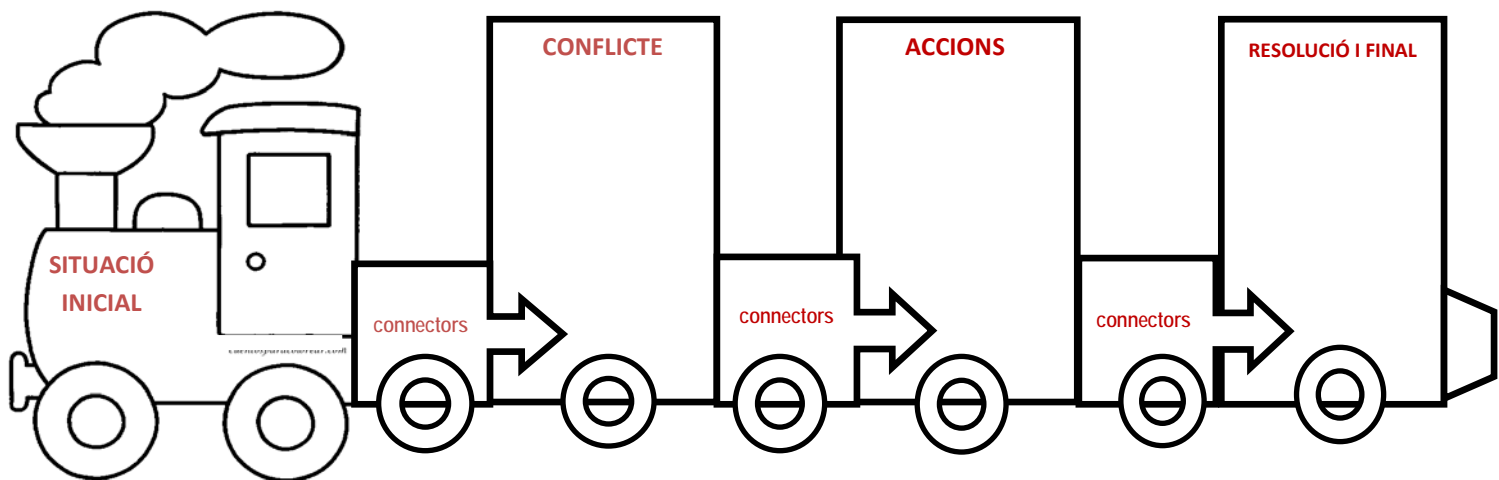
Hijo mío, hagamos lo que mejor nos parezca y dejemos de escuchar lo que dice la gente.

De modo que se montaron los dos sobre el asno y siguieron su camino hasta el mercado, donde lo vendieron.

Extret de: <http://cuentosdelduende.blogspot.com.es/2010/10/el-asno-el-campesino-y-su-hijo.html> [Accés 19.04.2017].

RECORDA	En un conte, després del conflicte, ocorren una sèrie d'accions encaminades a resoldre el problema.
	Per a explicar com són els protagonistes, tant en l'aspecte físic com pel que fa al caràcter, utilitzem els adjectius qualificatius.
	Quan apareixen diàlegs en el conte, utilitzem diversos signes de puntuació com guions, dos punts, signes de interrogació i d'exclamació...

Taller 5. RESOLUCIÓ I FINAL

1. Tria, entre les diverses possibilitats, el final del conte de Hassan i de Màrius.

Conte de Màrius:

- A continuació, els quatre anaren a veure el iaio per a pagar l'aposta, i ho passaren genial escoltant les seues històries i prenent caramels... i conte contat, conte acabat.
- Màrius i els seus amics tornaren a classe, estudiaren molt i a la vesprada s'acomiadaren i cadascú se n'anà a sa casa... i el conte s'ha acabat i ací m'he quedat.
- El iaio de Màrius va fer la maleta i ell i la iaia se n'anaren a passar una setmana de vacances a Benidorm... i el que no ho vulga creure que ho vaja a veure.

Conte de Hassan:

- Shacabac tirà a Hassan de la seua casa i mai més es tornaren a veure... i conte contat, conte acabat i aixeca la mà si t'ha agradat .
- Però Hassan, lluny d'enfadar-se, esclatà d'alegria. Fins aquell dia, creia que no existia ningú capaç d'arribar tan lluny com havia arribat Shacabac a l'hora de jugar. -Gràcies, Shacabac! He passat la millor vesprada de la meua vida. En mostra de gratitud, et puc assegurar que ara sí que menjarem de veritat! I això és tan veritat com que el conte s'ha acabat.

2. Tria, entre les diverses possibilitats, el final del conte d'Artur.

- Tots els nobles aclamaren a Artur com el seu nou rei. Tanmateix, Artur digué que no volia ser rei. Regalà "Excalibur" a un home que passava pel carrer, agafà un tren que anava a Catarroja i va seure en la plaça del poble sense fer res... i a la *ric, ric, ric*, el conte ja és *finit*.
- Els nobles, en veure que Artur havia pogut traure l'espasa, pujaren a un avió, viatjaren a la lluna i allí es quedaren per a sempre... i van ser feliços i van menjar anissos.
- Finalment, tots admeteren que aquell xic desconegut havia de portar la corona d'Anglaterra. Artur creà la Taula Redona, que estava formada per tots els nobles lleials al regne. Després es casà amb la princesa Ginebra... i varen ser feliços molts i molts anys.

3. Busca en els finals anteriors les expressions utilitzades per acabar els contes i escriu-les. Recorda, junt amb els teus companys, unes altres que conegueu i escriu-les també.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. La següent imatge correspon amb el final del conte de Pinotxo. Escriu-lo i finalitza'l amb alguna de les fórmules tancament.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Enllaça el títol de cada conte amb els seus protagonistes.

El banquet imaginari	El rei Artur
El rei Artur i la taula redona	Màrius
Els amics de veritat	Hassan i Shacabac

6. Inventa un títol per a este conte.

.....

Fa ja molts anys que a Bagdad hi havia un califa que desitjava ser un sobirà just. Preguntà als seus súbdits i als seus cortesans i tots li asseguraren que no existia altre califa més just que ell.

- Em deuen dir això per por? - es preguntava el califa.

I es dedicà a recórrer les ciutats disfressat de pastor sense arribar a escoltar mai la més petita murmuració contra ell.

I ocorregué que també el califa de Ranxipur sentí les mateixes pors i va fer les mateixes investigacions sense trobar ningú que criticara la seua justícia.

Un dia, volgué el destí que els luxosos carruatges dels dos califes es trobaren en un camí molt estret. Com que cap dels dos volia cedir el pas a l'altre, els visirs dels dos sobirans intentaren trobar una fórmula per a resoldre la situació. Després de molt discutir, acordaren que tinguera preferència el de més edat. Però els dos califes tenien la mateixa edat, unes possessions iguals i idèntics exèrcits.

Per tal d'acabar la qüestió el visir de Bagdad preguntà a l'altre:

- Com és de just el teu amo?

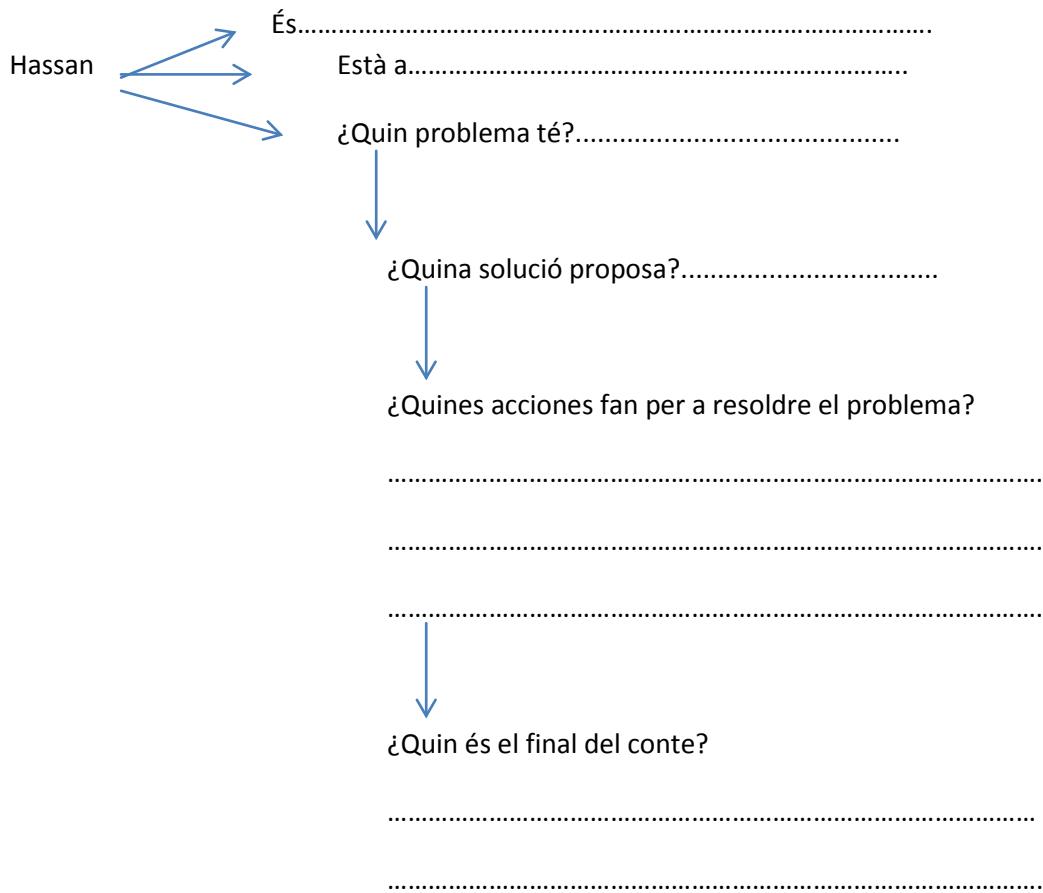
- Amb els bons és bondadós - respongué el visir de Ranxipur - és just amb els qui estimen la justícia i inflexible amb els durs de cor.

- Doncs el meu amo és suau amb els inflexibles, bondadós amb els dolents, just amb els injustos, i amb els bons encara és més bondadós - digué l'altre visir.

En sentir això, el califa de Ranxipur manà al seu cotxer que s'apartara humilment del camí, perquè el califa de Bagdad era més digne de creuar el primer. I catacric-catacrac, conte acabat.

Adaptat de: <https://ca.tales.land/imprimir/59> [Accés 23.04.2017]

7. Completa l'esquema següent sobre el conte de *El banquet imaginari*.

RECORDA	Els contes sempre acaben amb la resolució del conflicte i amb un final coherent amb la història que ha ocorregut.
	Els contes tenen un títol que està en relació amb els fets que es narren o amb els protagonistes.
	Per a finalitzar el conte s'utilitzen fórmules de tancament com: <i>Conte contat, conte acabat; el conte s'ha acabat i ací m'he quedat; conte contat, conte acabat i aixeca la mà si t'ha agradat; rondalla explicada, rondalla acabada; I això és tan veritat com que el conte s'ha acabat.</i>

Taller 6. QUÈ HEM APRÈS. REVISEM EL NOSTRE TREBALL

(Amb els continguts dels Recorda, i altres que es vulguen afegir, es pot confeccionar una guia de revisió o full de control que serà interessant per a revisar tant el text inicial, si es desitja, com la producció final. Treballant individualment o per parelles, ajudarà a adonar-se de les possibles millores.)

Recorda

- *El títol ens diu de què tracta el conte.*
- *A l'inici d'un conte apareixen els personatges, el lloc i el temps en què ocorre la història: QUI – QUAN - ON.*
- *Per a començar solen aparèixer les fórmules d'inici: Hi havia una vegada... / Fa molts anys... / En un lloc molt llunyà... / Vivia una vegada...*
- *En un conte sempre apareix un conflicte o problema.*
- *Per a introduir el conflicte s'utilitzen connectors com: en canvi, no obstant això, tanmateix, al contrari, amb tot, ara bé, malgrat tot, però, millor dit...*
- *Cada vegada que parla un personatge, les seues paraules van introduïdes per un verb de diàleg: murmurar, respondre, dir, cridar, insistir, preguntar, exclamar les seues paraules van introduïdes per un verb de diàleg: murmurar, respondre, dir, cridar, insistir, preguntar, exclamar*
- *En un conte, després del conflicte, sempre hi ha diverses accions encaminades a resoldre'l.*
- *Per a introduir les accions s'utilitzen connectors com: aleshores, per tant, degut a açò, llavors, per aquest fet...*
- *Per a explicar com són els protagonistes, tant en l'aspecte físic com pel que fa al caràcter, utilitzem els adjectius qualificatius.*
- *Quan apareixen diàlegs en el conte, utilitzem diversos signes de puntuació com guions, dos punts, signes d'interrogació i d'exclamació...*
- *Els contes sempre acaben amb la resolució del conflicte i amb un final coherent amb la història que ha ocorregut.*
- *Per a introduir la resolució del conte solen aparèixer connectors com ara: per acabar, al final, finalment.*
- *Per acabar els contes solem utilitzar fórmules de tancament com ara: Conte contat, conte acabat; el conte s'ha acabat i ací m'he quedat; conte contat, conte acabat i aixeca la mà si t'ha agradat ; rondalla explicada, rondalla acabada; I això és tan veritat com que el conte s'ha acabat.*

ESCRITURA FINAL DEL CONTE

Consigna final

Ara que hem acabat de fer les activitats per saber millor com s'escriuen els contes, escriureu de nou el conte que havíeu inventat o un altre si ho preferiu. Recordeu que heu de dir quins són els personatges, el llocs on l'acció es produïx, quan... És important inventar accions interessants i sorprenents i també, no ho oblideu, un final de la història que tanque bé el conte. Després ja ho prepararem tot per a participar en els Premis Sambori i... a vore si tenim sort!

ANNEX 1

SITUACIÓ INICIAL

Hi havia una vegada en un poble de muntanya un xic anomenat Màrius a qui li encantava tenir amics a mils. Presumia moltíssim de tots els amics que tenia en el col·legi, i deia que era molt amic de tots.

Fa molts anys, quan Anglaterra no era un grapat de regnes que batallaven entre si, vingué al món Artur, fill del rei Uther. La mare morí al poc de nàixer ell, i el pare l'entregà al mag Merlí perquè l'educara. El mag Merlí decidí portar-lo al castell d'un noble que tenia un fill de poca edat, Kay. Per a garantir la seguretat del príncep Artur, Merlí no en va descobrir els orígens.

Hi havia una vegada un xiquet amb els pares més rics de la ciutat. Es deia Hassan i tenia tots els jocs que pugueu imaginar i més. El mateix palau on vivia era com un museu de la joguina, set de mil i una joguines diferents!

PROBLEMA

Ara bé, els anys passaren i el rei Uther morí sense que ningú li coneguera descendència. Els nobles acudiren a Merlí per a trobar el monarca successor.

Però un dia el seu iaio se li acostà i li digué:
- No tens tants amics com creus, Màrius. Em jugue un paquet de caramels. De segur que molts no són més que companys o còmplices de les vostres malifetes.

Amb tot Hassan tenia un problema molt gran, un problema que no es podia resoldre: estava tan sol a casa que s'avorria més que una ostra. Mai no tenia ningú amb qui jugar i ja estava cansat de guanyar-se sempre a ell mateix.

DECISIÓ

Fins que un dia van tocar a la porta.

- Qui devia ser? No podien ser els pares: estaven treballant i, a més, tenien claus de casa.

Hassan obrí la porta i es trobà un xiquet amb poca roba i molta gana.

-Hola, em dic Shacabac i fa dies que tinc l'estómac a zero.

-Doncs has tingut sort, perquè estava a punt de dinar. Entra, entra, que ens ho passarem molt bé! —exclamà Hassan, que estava eufòric de poder parlar amb algú. Se li acabava d'acudir una idea: jugarien al joc de "El banquet imaginari".

Màrius acceptà l'aposta sense dubtar-ho, però com que no sabia molt bé comprovar que tots eren els seus amics, li va preguntar a la seua iaia.

Els nobles acudiren a Merlí per a trobar el monarca successor. Merlí va fer aparéixer sobre una roca una espasa, amb una llegenda que deia:

"Esta és l'espasa Excalibur. Qui aconseguisca traure-la d'esta roca, serà rei d'Anglaterra".

ANNEX 2

- Endavant el primer plat! -ordenà Hassan. Shacabac esperava, pacient. Però el primer plat no apareixia per enlloc. -Que no menges, Shacabac? Este cuscús amb verdures no val res, està fred! Shacabac decidí seguir-li el joc i va fer vore que menjava cuscús.

Però Hassan continuà igual. Llavors Shacabac va fer vore que menjava un tros de xocolata imaginari i... de cop, entrà en un estat d'histèria descontrolada! No parava de moure els braços i les cames fins que el gerro més preciós del menjador caigué a terra. -Eeep! Per què has trencat el gerro? -cridava Hassan, amb els ulls com unes taronges -Ja t'he avisat -digué Shacabac, seguint-li el joc per última vegada-: el xocolata em posa molt nerviós!

Hassan i Shacabac van seure còmodament a la taula del menjador.

-Bravo! I ara el segon plat! Shacabac esperava que esta vegada el plat fóra ben real. Però quina decepció tingué quan va vore que el pollastre amb curri i creïlles era també un plat invisible! Hassan, més content que mai, deia i deia que Shacabac s'ho havia de menjar tot. I a cada plat imaginari que oferia el xiquet ric, més mal li feia la panxa al xiquet pobre.

Shacabac es negà a menjar postres, ja no podia més, amb tanta broma! Havia de buscar una solució que posara fi a aquell patiment. -No és que no vulga el teu xocolata, Hassan. És que el xocolata em posa molt nerviós!